Poštnina plačana v gotovini.

Leto XVIII., št. 49 — Ljubljana, sobota 27. februarja 1937 — Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2 Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka. Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5, Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Gosposka ulica 11, Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1. Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Nova poljska politika

S smrtjo maršala Josefa Pilsudskega je nastala v poljski politiki vrzel nepreračunljive širine. Nastalo je vprašanje njegovega nasledstva.

To seveda na Poljskem ni bila majhna stvar, saj je bil režim maršala Pilsudskega osebni režim v prav posebnem pomenu in smislu. Stari maršal je res prav osebno vodil marsikatere zadeve ter je res često odločal po individualnem preudarku, ki niti najbližji okolici ni bil vselej dovolj znan. Vrh tega je imel stari maršal v glavnem dvojno funkcijo. Prvič je bil kot najvišji vojni šef najvišji vojaški faktor, kar je bilo dejansko poglavitni izvor njegove izredne moči, dasi po stari ustavi za to ni bilo temelja. Drugič je bila politična vodilna vloga maršala Pilsudskega vloga, ki je pomenila nositelja posebnega političnega režima, spominjajočega na razne avtoritarne režime, pa vendarle v mnogih pogledih, vzemimo, različnega od fašističnih sistemov. Po smrti starega maršala je šlo tedaj za dvojno dediščino.

Prvi del tega problema se je rešil kaj kmalu. Že pokojni Pilsudski si je določil naslednika v osebi enega od svojih najožjih vojnih tovarišev ter sodelavcev. Rydz Smigly je postal maršal in nosilec istih izrednih vojaških funkcij, ki so tvorile osnovo pozicije Pilsudskega. V tej funkciji je prevzel odločilno vlogo v poljski politiki. Dasi se je ta vloga dolgo na zunaj malo poznala, jo je inozemstvo imelo priliko spoznati najprej ali vsaj najvidneje v zadevah zunanje politike. Obnova stikov s francoskim generalnim štabom, to je bila prilika, ki je posebno na vidne načine pokazala naslednika nacionalnega junaka, starega maršala.

Glede notranjepolitične vloge na splošno je postala stvar manj določna. Kakor znano, je stopila nova ustava, delo Pilsudskega, odnosno njegovega režima, v življenje nekako istočasno z maršalovo smrtjo. Prve volitve, ki so se izvedle v novi parlament po temeljito drugačnem volilnem sistemu, pa so precej razočarale. Predvsem zaradi tega, ker se je pokazala razmeroma zako velika abstinenca. Neudeležba volilcev se more sicer tolmačiti na razne načine, vendar je prevladoval vtis, da avtoritativni režim ljudskih mas vendarle ni mogel ogreti, da jih ni potegnil za seboj ali jih pritegnil v sodelovanje. Opozicija je šla seveda še dalje ter je na osnovi volilnih rezultatov smatrala, da so ljudske množice bliže opozicionalnim strankam, nego vladnemu taboru. Karkoli naj je bilo med vzroki vsega tega, eno je gotovo: po smrti maršala Pilsudskega se je poljska notranja politika znašla na razpotju, ko se je smatralo, da so pota odprta na vse strani. Opozicionalne stranke, ki na Poljskem še vedno niso prepovedane, so jele prirejati zborovanja ter se pripravljati na reorganizacijo in koncentracijo, kar se je z mnogih strani signaliziralo kot znak za pripravo na novo dobo. V vladnem taboru ni bilo opaziti prave podjetnosti in bilo je znakov, ki so pričali o notranji needinosti v taboru političnih pristašev režima pokojnega Pilsudskega. Na nesigurnost je vplivalo tudi dejstvo, da so vodilni sodelavci iz kroga »polkovnikov« dosegli, da se je razpustila sama vladna stranka, češ, da sedaj, ko je stopila v življenje nova ustava in ko so volitve dale državi pravo narodno predstavništvo, sploh ni treba več stranke, marveč naj vlada samo še direktno ostane v stiku z narodom. Da se ta nekoliko paradoksna odredba razume, je treba imeti pred očmi dejstvo, da se je ves srd pokojnega Pilsudskega obračal zoper politične stranke odnosno zoper politike in da je imel smisel njegove politične borbe svoj vrh v stremljenju, da se politiki izločijo iz vodstva državnih poslov, državne usode.

Kakor je razvidno iz navedenega, je bilo dovolj razlogov, da se je zdela notranja politika na Poljskem nekako nesigurna, na razpotju.

Toda kader najbližjih sotrudnikov maršala Pilsudskega ni postal neodločen. Maršal Rydz Smigly je tudi v tem pogledu pokazal, da misli prevzeti in držati dediščino po rajnkem vodji. Dal je Adamu Kocu, predsedniku legionarske organizacije, torej one velevažne skupine, ki tvori ves čas ogrodje onih sil, na katere se je naslanjal režim Pilsudskega, nalog, naj izdela načrt za bodoče politično delo v državi. Adam Koc, doma iz nekdanje ruske Poljske, je pripadal ves čas kradru najožjih sodelavcev Pilsudskega in če se je naslednik Pilsudskega obrnil prav nanj s to nalogo, ni težko uganiti zakaj. Zato se je po pravici pričakovalo, da bo Adam Koc izdelal program, ki bo postal hkrati program vlade, program avtoritativnega režima, dediščine po Pilsudskem. Prav tako je samo ob sebi umevno, da izdelani program ni samo osebno delo Kocovo, marveč da se je še temeljito pregledalo i nkar je pred vsem važno, aprobira na odločujočih mestih okrog sedanjega vodilnega maršala.

V nedeljo je Adam Koc po radiju objavil vsej Poljski smernice svojega elaborata, program režima za novo dobo. Z njim je tedaj izpolnjena ona vrzel, ki je nastala za starim vodjo z njegovo smrtjo, je zaključena doba neodločnosti in poljska politična javnost se bo mogla določno orientirati. V tem je s splošne razvojne strani razčiščena situacija; tu začenja zaokret, o katerem moremo za trdno reči, kaj so mu tendence, kdo so njegovi nositelji in kaki cilji. Kako se bo obnesel, o tem bo sodba polnila anale poljske nacionalne zgodovine za najbližjo bodočnost.

Vsebina programa Adama Koca in hkrati nove faze avtoritarnega režima je znana. Saj se danes vsa Evropa zanima zanjo, v svesti si, da se z njo utrjujejo temelji notranjega režima v eni od držav, ki ima v političnem dogajanju sodobne Evrope nemalo pomembno vlogo. Z novim programom poljski avtoritarni režim ni zapustil svojih temeljev. Ne proglaša se ustanovitev nove stranke, niti obnova stare vladne stranke, marveč se vabijo na sodelovanje vse zdrave nacionalne sile. Vojaška obramba in varnost države se proglaša kot najvišja potreba. Spoštovanje in sožitje vseh stanov v nacionalnem delu se smatra za nujno, pri čemer se posebno v ospredje postavlja kmetski stan, ki naj se ojači bodisi z nadaljevanjem agrarne reforme kot s preprečenjem prevelikega razkosavanja. V nekih komentarjih se označuje Kocov program kot vsaj majhen zaokret na desno, za kar se navajajo razni argumenti, med njimi tudi odstavek glede židov; dasi se obrača zoper protisemitsko propagando, se vendarle proglaša načelo gospodarske emancipacije, kar se vsekakor zares nanaša zoper žide. O kakem odmiku od ustave ni govora, kakor tudi ne o kakršnemkoli upoštevanju političnih strank.

Očitno je tedaj, da bo dovolj prilike, da se bo novi vladni program že v najbližji bodočnosti preizkusil v praksi. Z njim se je sedaj odločujoči politični tabor izjavil, da misli brezpogojno vztrajati na poti, ki jo je nakazal rajnki Pilsudski v svojem notranjepolitičnem delu, ter je hkrati podrobno razložil smernice, ki ga bodo pri tem vodile. Ta objava je hkrati odločen klic na sodelovanje, naslovljen malone na vse. Situacija je s tem popolnoma jasna.

„LE OBOROŽENA ANGLIJA JAMSTVO ZA MIR V EVROPI“

Sir John Simon: „Zavarovanje miru nemogoče, če se eni razorožujejo, drugi pa oborožujejo“ — Oboroževalni program vlade odobren

London, 26. febr. d. Finančni minister Neville *Chamberlain* je včeraj v spodnji zbornici pri otvoritvi drugega čitanja pooblastilnega zakona za oboroževalno posojilo energično zavrnil očitke opozicijskih strank, da mora novi oboružitveni program neizogibno dovesti do vojne. Med drugim je izjavil:

Sam sem eden izmed najhujših nasprotnikov oboroževanja, ki sem ga že ponovno obsodil. Celo sedaj upam, kljub vsem neugodnim okoliščinam, da se bo posrečilo odstraniti nezaupanje med narodi ter zadovoljiti njihove zahteve tako, da ne bo Angliji treba izvajati oboroževanja do najhujšega konca. *Med tem se moramo seveda nadalje oboroževati in sicer tako dolgo, dokler se ne bomo prepričali, da je zagotovljena varnost naše države, in dokler ne bomo sposobni izpolnjevati svojih mednarodnih obveznosti.*

Naša oboružitev ne bo nikdar služila za napadalno vojno in tudi ne za namene, ki se ne bi surinjali s statuti Društva narodov ali pa s pariško (Kelloggovo) pogodbo. To ostaja še nadalje vodilna misel angleške vlade, ki pojasnuje obenem tudi zvezo med oboroževanjem in zunanjo politiko.

Odločno ugovarjam, da bi oboroževalno posojilo moglo dovesti do zvišanja cen, zmanjšanja življenjskega standarda ali do inflacije. Posojilo 400 milijonov funtov predstavlja le del narodnih prihrankov in govorice o morebitni inflaciji so samo fantazije.

V debati je zastopnik delavske stranke Lees Smith ostro kritiziral vladno oboroževalno politiko ter zahteval jasno in nedvoumno zunanjo politiko.

Sir *John Simon* je v svojem govoru med drugim dejal, da sklep britanske vlade o pospešitvi oboroževanja ne pomeni nikakega preobrata dosedanje politike vlade, vsaj ne s stališča končnega cilja, po katerem stremi. Končni cilj je splošni mednarodni dogovor in utrditev temeljev, na katerih sloni svetovni mir. *Britansko oboroževanje nikakor ni samo sebi namen. Popolnoma se zavedamo popolne jalovosti oboroževalne politike, ki ji je oboroževanje glavni cilj. Tekšna politika more roditi samo zlovešče in usodno kopičenje orožja, toda dosedanje izkušnje so nas naučile, da ni mogoče doseči zavarovanje miru tako, da bi se eni razoroževali, drugi pa obenem do zob oboroževali.* Prepričani smo, da bomo utrdili temelje miru in zboljšali nade v bodočnost, če spravimo svojo državno obrambo v sklad z današnjimi razmerami na svetu. Odločili smo se za program oboroževanja, da bomo dali več vrednote svojemu prispevku k svetovnemu miru.

Izjava sira Johna Simona je napravila globok vtis. V parlamentarnih krogih splošno izjavljajo, da je bila storjena velika usluga miru, ker se je Velika Britanija odločila priboriti si spet svojo tradicijonalno materialno moč, ki jo bo postavila v službo načela kolektivne varnosti in ideje splošnega sporazuma med narodi.

Končno je spodnja zbornica sprejela zakonski načrt o oboroževanju s 307 glasovi proti 132.

Vseučiliška klinika v Madridu razstreljena

Republikanci pognali z minami v zrak kliniko za proučevanje raka, kjer je bilo važno taborišče upornikov

Madrid, 26. febr. o. Po najnovejših vesteh iz republikanskega vira je položaj na madridski fronti naslednji:

Središče bojev je v univerzitetnem okraju in na področju od Carabanchela. Ostanki nacionalističnih čet, ki so se borili že dalje časa v univerzitetnem okraju, so doživeli neprijetno presenečenje. Republikanski pionirji so namreč položili težke mine pod univerzitetno kliniko za proučevanje raka, ki je bilo glavno oporišče nacionalistov. Snoči je bil dan znak za razstreliteV ter je ogromno poslopje zletelo v zrak s strašno detonacijo. Z mesta, kjer je bilo prej monumentalno poslopje, se je dvignil v zrak več sto metrov visok steber dima, prahu, kosov človeških in konjskih trupel ter gradbenega materiala. Od univerzitetne klinike za proučevanje raka so ostale samo še razvaline. Takoj nato je sledil napad republikanskih čet, ki so pognale nacionaliste v beg.

Republikansko vojno poročilo

Odbor za obrambo Madrida je opoldne izdal naslednji komunike:

V odseku Abanadesu je bilo intenzivno topovsko streljanje. Na fronti pri Guadajalari so uporniki skušali izvršiti srdit napad na naše postojanke, a smo jih odbili z velikimi izgubami. V odseku Naval Moraleju je neko sovražno letalo prostovoljno pristalo na naši strani. Letalec in mehanik sta se stavila republikanskem oblastem na razpolago.

V ostalih odsekih ni bilo nikakih pomembnih dogodkov.

Srditi boji v Oviedu

Pariz, 26. febr. o. Agencija »Radio« poroča iz Seville, da so nacionalistične čete vrgle nazaj asturske delavce, ki so te dni vdrli v predmestja Ovieda. Ista agencija poroča iz vladnega vira, da se asturski rudarski bataljoni nahajajo še vedno v Oviedu in da vodijo krvave boje v samem središču mesta.

Bilbao, 26. febr. o. Kljub nacionalističnim demantijem je položaj v Oviedu brezupen. Bore se za vsako posamezno hišo. Najhujši so boji za velika poslopja v predelu Buena Vista, kjer so nacionalistične strojnice decimirale republikance. Končno se je dinamiterosem posrečilo razstreliti nekaj poslopij. Republikanci so tudi zavzeli areno za borbe z biki, tvornica orožja pa je še vedno v posesti nacionalistov, čeprav je porušena. Petdnevni boji za Oviedo so pokazali, da je vsak odpor nacionalistov zaman.

Angleški parnik zadel na mino

London, 26. febr. v. Veliki angleški prekomorski potniški parnik »Llandovery Castle«, last družbe »Union Castle Line« je zadel snoči na odprtem morju na pomorsko mino in se hudo poškodoval. Na parniku je bilo 150 potnikov in mnogoštevilna posadka. Takoj po eksploziji so spravili v pogon vse sesalke, ki so črpale vso noč vdrlo vodo, da bi obdržali parnik na površju, toda že okrog polnoči je postala voda močnejša kakor sesalke in je grozila nevarnost, da se parnik potopi. Ker je bil parnik v bližini francoske obale, je poveljnik oddajal znake z raketami. Končno se je posrečilo parniku, da je nasedel pol milje daleč od male luke Port Vendres ob španski obali na manjši breg peska, kjer je obtičal nagnjen na desno stran. Potnikom in posadki za sedaj ne grozi nevarnost. Francosko vojno ministrstvo je odredilo, naj se Biskajski zaliv, kakor tudi vzhodni del španske obale očistita min.

Nizozemski parnik zaplenjen

Salamanca, 26. febr. o. Nacionalistična topničarka »Canovas del Castillo« je zaplenila nizozemski parnik »Gambon« s tovorom 1200 ton vojnih potrebščin za valencijsko vlado.

Izjava nemških vladnih strank v ČSR

Praga, 26. febr g. Na današnji seji poslanske zbornice je predsednik Malypetr proglasil zaradi včerajšnjih izgredov splošen ukor ter izjavil, da bo v smislu poslovnega reda z najostrejšimi sredstvi nastopil proti rušilcem reda in mira. Zaradi te energične intervencije se sicer nemiri niso ponovili, vendar pa je seja potekla zelo mirno, ker je prišlo do živahnih debat med sudetsko-nemškimi poslanci in komunisti, ki so si med seboj tudi grozili. Govore posameznih poslancev je spremljalo krčanje nasprotnih poslancev.

Na današnji seji so nemške vladne stranke podale skupno izjavo, ki jo je prečital nemški socialno-demokratski poslanec Wjtte. Izjava nastopa v zelo ostri obliki proti metodam političnega boja sudetsko-nemške stranke, posebno proti očitkom raznih njenih poslancev, da so vladne stranke s pogajanji za narodnostni sporazum zagrešile »narodno izdajstvo« nad nemškimi manjšinami. Sudetsko-nemška stranka na parlamentarnih tleh še nikoli ni razvila konkreten nacionalno-politični program preko zahtev, ki jih zastopajo nemške aktivistične stranke. Kar zahtevajo in po čemer stremijo vladne stranke, ni ničesar drugega kakor praktična izvedba načela popolne socialne enakopravnosti ki je izraženo v ustavi.

Napredovanje

BEOGRAD, *26. febr.* Napredoval je v 7. skupino dr. Božidar Škerlj, pristav higienskega zavoda v Ljubljani.

Flandin proti Blumu

Ostra desničarska kritika Blumove vlade ljudske fronte

Pariz, 26. februarja. w. V francoski poslanski zbornici se je popoldne pričela velika notranje-politična debata o finančni, gospodarski in socialni politiki Blumove vlade. Novinarske tribune in galerije za gledalce so bile popolnoma zasedene, prisotni so bili tudi skoro vsi ministri.

Prvi interpelant, bivši min. predsednik **Flandin** je v uvodu svojega dokaj ostrega obračunavanja z vlado izjavil, da nikakor noče povzročiti paničnega razpoloženja, temveč našteti samo več dejstev. Kritiziral je nato nedavne izjave min. predsednika Leona Bluma v Saint Nazaireu o bodoči politiki vlade. Prepričan je, da vodi vlada državo proti katastrofi, zaradi česar se ne sme več izgubljati čas. Zakladni urad je v zelo težkem položaju. Narod nima več sredstev, da bi v tekočem letu zbral posojilo, ki ga vlada zahteva od njega. Vlada že dalje časa ne more več zadostiti svojim obveznostim ter je odredila, naj se gotova plačila odgodijo, dokler je mogoče. Vlada tudi v inozemstvu ne more več dobiti kreditov, kar ustvarja zelo kočljiv položaj. Celo proti zlatu inozemstvo noče več dati posojil. Valutni položaj je zelo kritičen. Finančna in valutna kriza ne bosta izbruhnili istočasno in bo vladi komaj mogoče pobijati ali rešiti obe krizi. Vlada bo zaradi tega najbrže prisiljena k inflaciji in kontroli deviz. Le temeljita izpremenba dosedanje politike more prinesti rešitev. Zlasti morajo prenehati stavke in drugi pretresljaji, ki ogražajo, gospodarsko življenje. Brezposelnost se ni zmanjšala in kruha, ki ga je obljubila vlada ljudske fronte, še vedno manjka na mnogih mizah. Gospodarski problemi se ne morejo rešiti, če se ne dvigne morala naroda. Politika, od katere se ne more ločiti min. predsednik, ker pomeni razredno politiko marksizma, bo dovedla do katastrofe ali pa nujno do dogodkov po španskem ali moskovskem zgledu. Rešitev iz sedanjega položaja je mogoča le z vlado nacionalnega sporazuma, ki ne bo prežeta z duhom razrednega boja.

Izvajanja govornika je vsa desnica viharno pozdravljala.

Med govorom prihodnjega govornika nacionalističnega poslanca Fernanda **Laurenta** so nastali zelo živahni incidenti. Ko je namreč hotel razviti veliki zavoj spisov ter je govoril o močnem odtoku zlata iz Narodne banke, ki znaša baje že milijardo frankov, je finančni minister Vincent Auriol razburjen skočil s svojega sedeža ter izjavil, da so te številke napačne. Očital je govorniku in uradnikom Narodne banke, od katerih je poslanec Laurent dobil svoje številke, veleizdajstvo.

Debata traja dalje.

Italija in Habsburžani

Rimska vlada smatra, da je problem restavracije Habsburžanov v Avstriji neaktualen in nevaren

Rim, 26. febr. k. Ob Neurathovem obisku na Dunaju so se v mednarodnih političnih krogih razširile vesti, da tudi Italija podpira akcijo avstrijskih legitimistov za restavracijo habsburške dinastije v Avstriji. Listi napram tem vestem prvotno niso zavzeli nikakega stališča. Šele snoči je »Giornale d'Italia«, poluradno glasilo italijanskega zunanjega ministrstva, objavil o tem vprašanju daljši članek, v katerem med drugim poudarja:

Nacionalno življenje Avstrije sta Italija in Nemčija priznali in zaščitili. Avstriji že spričo tega ni treba nikakih novih režimskih izprememb s katerimi naj bi se uveljavila v sistemu evropskih narodov. Enkrat za vselej je treba pribiti, da smatra Italija avstrijski restavracijski problem za neaktualen in nevaren. Neaktualen je zaradi tega, ker nihče v Avstriji in izven nje sedaj ne čuti potrebe po izpremembi političnega režima v Avstriji, ki se je ustalil in se globoko ukoreninil med avstrijskim ljudstvom. Nevaren pa je ta problem zaradi tega, ker bi že sami razgovori o njem lahko povzročili nove motnje, predvsem v vrstah avstrijskega naroda samega. Italija ni nikoli govorila o tem problemu, niti z doktrinarnega vidika. Želeti bi bilo, da bi molčali tudi vsi drugi. Demantiramo neresnične in izmišljene vesti o nekih pogajanjih in sporazumih, ki jih pripisuje evropski tisk Italiji in Avstriji glede restavracijskega vprašanja.

Neustädter-Stürmer bo odstopil?

Dunaj, 26. febr. d. Demonstracije narodnih socialistov ob obisku nemškega zunanjega ministra Neuratha na Dunaju bodo imele bržkone notranjepolitične posledice. Govore, da bo notranji minister Neustädter-Stürmer že v najkrajšem času odstopil.

»Linzer Volksblatt« pravi med drugim, da je treba razjasniti, kdo je vodil demonstracije, kdo je plačal transporte in zakaj ni dunajska policija preprečila prihoda hitlerjevcev s podeželja.

Legitimistični list »Der Oesterreicher« piše, da je le malo pomembno, če je po dunajskih cestah demonstriralo kakih 25.000 mladih ljudi in brezposelnih za Hitlerjevo Nemčijo, pomen pa je v tem, ker se je pokazalo, da imajo narodni socialisti na Dunaju izborno organizacijo, ki se morda vzdržuje iz Monakova in katere voditelji morejo v nekaj urah spraviti skupaj velike množice, čeprav se dunajsko prebivalstvo narodno-socialističnim demonstracijam ni pridružilo.

Neurath se zahvaljuje

Berlin, 26. febr. AA Zunanji minister Neurath je poslal zveznemu kancelarju dr. Schuschniggu brzojavko z zahvalo za prijeten sprejem, ki ga je doživel na Dunaju. Nemški zunanji minister pravi, da bodo prijateljski razgovori na Dunaju pripomogli k čim tesnejši utrditvi razmerja med obema državama.

Neurath je brzojavil tudi državnemu podtajniku dr. Schmidtu in izrekel svoje prepričanje, da se bo v bodoče vzajemno manifestiralo politično razmerje med Nemčijo in Avstrijo.

Nemški film na Dunaju prepovedan

Dunaj, 26. febr. o. Tri dni po Neurathovem obisku na Dunaju, ko sta se sestala k posvetovanju oba odbora za kulturno sodelovanje med Nemčijo in Avstrijo, je »Reichspost« objavila hud napad proti nemškemu zgodovinskemu filmu »Fridericus«, o katerem pravi, da je sad nepomirljive in lažne agitacije nemških narodnih socialistov. V filmu se sramoti Avstrija na nedostojen način, zaradi česar je list zahteval, naj se prepove. Njegov poziv ni ostal brez uspeha in je vlada na zahtevo društva avstrijskih učiteljev film prepovedala.

Razpoke v osi Rim—Berlin

Pariz, 26. febr. AA. »Jour« piše, da je nemška diplomacija doživela zadnjih 10 dni dva huda poraza, prvega v Varšavi, drugega na Dunaju. Ker se je zadnje čase že odvadila porazov, je pričakovati dokaj reakcije v Berlinu. Razen tega so italijanski diplomatski krogi uvideli, da je v torek dobila politična os Rim-Berlin, zgrajena v 18 mesecih napornega dela, precejšnje razpoke, in da bo v bodoče ta os hudo nezanesljiva. Čez nekaj dni bo prišel v Rim avstrijski zvezni kancelar dr. Schuschnigg prosil pomoči Italije. Reči se sme, da je vsa nadaljnja orientacija evropske politike odvisna od odgovora, ki ga bo avstrijski državnik dobil v Rimu. Italijanski politični krogi menijo, da nima nihče pravice dvomiti, da bo Mussolini ostal zvest obljubi, ki jo je dal pred tremi leti pokojnemu kancelarju dr. Dollfussu, da bo brezpogojno varoval neodvisnost Avstrije, kadarkoli bo ogrožena.

Povratek Jegorova iz Revala

REVAL, *26. febr. AA.* Načelnik sovjetskega generalnega štaba maršal Jegorov je včeraj odpotoval v Moskvo.

Aretacija voditeljev Železne garde

London, 26. febr. o. »Daily Telegraph« poroča, da je rumunski min. predsednik Tatarescu takoj po prevzemu notranjega ministrstva odredil aretacijo štirih voditeljev fašistične Železne garde. Inozemskim novinarjom je izjavil, da ne bo dopustil neodgovornim ljudem ogrožati miru v državi ter da namerava podvzeti radikalne ukrepe.

Narodna skupščina

Danes se bo vršilo v narodni skupščini načelno glasovanje o proračunu

Beograd, 26. februarja. p. Narodna skupščina je danes nadaljevala načelno razpravo o novem proračunu. Jutri bodo govorili le še zastopniki večine in manjšine finančnega odbora ter vlade, nakar bo skupščina takoj prešla k glasovanju.

Današnja seja je bila mestoma zelo živahna. Zlasti ob priliki govora poslanca Kosića je prišlo do hudih prerekanj med levico in desnico. Spor se je tako zaostril, da je moral predsednik sejo prekiniti za 10 minut.

Dopoldanska seja

Na dopoldanski seji se je k zapisniku oglasil najprej poslanec Anton Širola, ki je izjavil da je bil prekršen 45. paragraf poslovnika, ker so nekateri narodni poslanci čitali svoje govore, ki so jih dobili v redakcijah posameznih listov. Po njegovem mnenju se na tak način importira v skupščino tuj duh. Predsednik Ćirić je odgovoril, da je sicer res tako, da pa je čitanje govorov dovolil, da mu ne bi kdo očital nestrpnosti.

Poslanec Aleksander Lazarević je protestiral proti temu, ker skupščini včeraj ni bila sporočena njegova interpelacija na ministra dr. Spaha. Predsednik Ćirić je odvrnil, da je interpelacijo odklonil, ker so bile v njej neke žaljivke. Pripravljen je pokazati tekst interpelacije šefom parlamentarnih skupin, da bi se lahko sami prepričali, da je pravilno postopal. Posl. Lazarević se z odgovorom predsednika ni zadovoljil, češ da je v interpelaciji zahteval le gradnjo železniške proge v Šumadiji, na katero Šumadinci čakajo že leta in leta.

Skupščina je nato prešla na dnevni red. Načelno debato o proračunu je otvoril poslanec Djura Čejović (JRZ), ki je obširno govoril o razmerah v Črni gori.

Posl. Muhamed Preljubović (JNS) je naglašal, da se pogreša enotno vodstvo v notranji in zunanji politiki. Odobraval je pakt z Bolgarijo, poudaril pa je, da ne sme biti v nasprotju z našimi obveznostmi napram našim zaveznikom. Protestiral je proti vpokojitvam mladih ljudi. Pokojnine znašajo sedaj že okrog milijarde in hudo obremenjujejo državni proračun. Naglasil je nujno potrebo zakona o banovinskih samoupravah in spremembo zakona o kmečkih občinah. Obeležil je težavni položaj kmetskih zadrug, ki doslej niso imele pravega vodstva, pa so vendar blagodejno vplivale na gospodarski položaj našega kmečkega prebivalstva. Posl. dr. Tode Lazarević (JRZ) je s svojimi izvajanji izzval precejšnje vznemirjenje na levici. Njegov govor je bil često prekinjen z vpadi. Odobraval je proračun in govoril o sposobnosti narodne skupščine, da uredi pereča politična vprašanja.

Posl. dr. Josip Režek (delovni klub) je govoril o potrebi novih volitev in obnovi demokracije v državi. Razpravljal je tudi o gospodarskem položaju in o obubožanju kmečkega prebivalstva ter o proletarizaciji intelektualcev.

Posl. dr. Dragutin Jankovič (neodvisni klub) je kritiziral upravo, češ, da je zaradi svojega birokratizma glavni vzrok nezadovoljstva. Govoreč o hrvatskem vprašanju, je poudaril, da je nevarno enostransko podajati srbsko ali hrvatsko stališče, če se ne pozna geneza odnošajev med obema taboroma. Vedno je treba ravnati tako, kakor narekujejo pamet in nujni razlogi. Sporazum ne sme enostavno uničiti vsega, kar že obstoja. Že v okviru današnje ustave je mogoče urediti mnogo vprašanj in zadovoljiti mnoge potrebe. Prav zlahka se zatrejo vse strasti in ustvari atmosfera za znosnejše sožitje.

Popoldanska razprava

Na popoldanski seji je prvi govoril narodni poslanec Josip Giorgijević in sicer o perečih gospodarskih problemih.

Nato je poslanec Kosić odgovarjal na pripombe posameznih govornikov k njegovemu govoru, ki ga je imel pred dnevi v skupščini. Dejal je med drugim, da manjšina zmerom teži za tem, da bi se polastila oblasti in potisnila večino v ozadje, popolnoma nedopustno pa je, ako se poslužuje takih sredstev kakor so bile omenjene pripombe. To je izzvalo hrup na levici. Posamezni poslanci so pričeli hrupno protestirati. Predsednik je v hrupu s povzdignjenim glasom opozoril na to, da so se nekateri senatorji na galerijah pričeli vmešavati v razpravo in je zagrozil, da jih bo dal odstraniti, ako bi se to še ponovilo. To je izzvalo še hujši nemir in je bil končno predsednik prisiljen, da je prekinil sejo za 10 minut.

Po zopetni otvoritvi je posl. Nikola Kabalin kritiziral proračun s finančnega in političnega vidika in nato govoril o razmerah v savski banovini.

Posl. Manfred Paštrovič (JNS) je poudaril, da bo glasoval proti proračunu. Govoreč o hrvatskem vprašanju, je poudarjal, da ga negirajo le oni, ki ne poznajo njegovega postanka. Hrvatski problem bo treba urediti, vendar ne tako, kakor si zamišlja Maček.

Posl. Milenko Miljutinović (JNS) je govoril o razmerah v Srbiji.

Posl. dr. Anton Novačan je uvodoma poudaril, da bo glasoval proti proračunu. Obširno je nato govoril o jugoslovenski vzgoji. Mladino je treba vzposobiti za borbo proti notranjim in zunanjim sovražnikom, za življenjsko borbo, katere sadovi se morajo pokazati v kulturnem in gospodarskem razvoju države. Mladina se mora vzgajati predvsem v globoki ljubezni do domovine. Treba je ustanoviti ministrstvo za propagando, ki bi delovalo skupno z našimi prosvetnimi, humanitarnimi in šolskimi ustanovami za jugoslovensko nacionalno idejo na etični osnovi. Ministrstvo za telesno vzgojo naroda bi bilo treba ukiniti, ker se ni obneslo. V politiki je treba ustvariti več avtoritet. Politika sama mora biti edinstvena, homogena in za vsakega državljana dostopna, zato narodna.

Kritiziral je politiko JRZ, češ da govore njeni zastopniki v Beogradu tako, v Ljubljani drugače, v Zagrebu spet drugače. Končno je govoril o Sokolstvu in o postopanju z njim, zlasti pa o razmerah v dravski banovini. Omenil je tudi položaj Jugoslovenov izven države, za katere bi bilo treba skrbeti v mnogo večji meri.

Nazadnje je govoril poslanec dr. Veble. Po njegovem govoru je bila današnja seja zaključena.

Glavni odbor JNS

Beograd, 26. februarja. p. Glavni odbor JNS je danes nadaljeval in zaključil svoje zasedanje in debato o političnem položaju. Tudi danes je vodil sejo predsednik stranke Peter Živković. V razpravo so posegli narodni poslanec Svetislav Popović iz Zemuna, podpredsednik stranke senator Jovan Banjanin, narodni poslanec Jovanović, bivši minister dr. Hanžek, Lazar Anič iz Kruševca, senator Ivan Pucelj, Božidar Andjelić iz Kolašina, Dervišić iz Tuzle in Rogulja iz Karlovca. Nazadnje je glavni tajnik stranke senator dr. Albert Kramer predložil glavnemu odboru resolucijo, ki je bila soglasno in z burnim odobravanjem sprejeta.

Zahteve naše industrije

Beograd, 26. februarja. Po konferenci industrijcev iz vse naše države je tajništvo Centrale industrijskih korporacij poslalo vsem pristojnim državnim oblastvom resolucije, ki so bile sprejete na konferenci.

Resolucije najprej zahtevajo **ustanovitev gospodarskega sveta,** ki naj da naši gospodarski politiki smernice in enotno linijo odn. gospodarski načrt. Vlada naj pospeši izvoz industrijskih proizvodov zlasti na ta način, da dovoli izvoznikom prodati vse izvozniške devize po svobodnih tečajih. Devizni predpisi naj se poenostavijo in se naj izda razčiščena izdaja teh predpisov.

Čimprej je treba urediti vprašanje **financiranja naše industrije,** zlasti one z domačim kapitalom, ki naj dobi cenen kredit. Tudi Narodna banka naj da industriji primerne kredite in naj ne zahteva večjih jamstev, kakor so določeni po statutih.

Pri sestavljanju novih zakonov in uredb naj se zaslišijo vse zainteresirane gospodarske organizacije. To velja zlasti za rudarski zakon. Izda naj se čimprej zakon o elektrifikaciji, kjer naj se spoštujejo že pridobljene pravice. V upravo **delavskega zavarovanja** naj se delegirajo zastopniki, ki jih predlagajo prizadete delodajalske in delavske organizacije.

Iz predloga finančnega zakona za prihodnje leto naj se črta pooblastilo prometnemu ministru, da **carine prosto uvaža železniški material,** ali pa naj se ta določba spremeni tako, da sme železniška uprava uvoziti iz inozemstva carine prosto le material, ki se v državi ne izdeluje. Nadalje zahtevajo resolucije občutno **znižanje državne trošarine na cement, električni tok, na pivo in sladkor.** Maksimirajo naj se tudi banovinske trošarine in občinske trošarine na pivo.

Končno prosi resolucija, da se čimprej **uredi sedanje nevzdržno stanje na področju samoupravnih financ,** in sicer s posebnim zakonom o financiranju samouprav. Onemogočiti se mora vzdrževanje notranjih carinskih mej okrog občin, mest in banovin. **S trošarinami naj se obremenjujejo samo končni proizvodi,** ki se dejansko porabijo na dotičnem trošarinskem ozemlju. **Docela pa je treba prepovedati obremenitev industrijskih surovin, pogonskega materiala in produkcijskih pomožnih sredstev s samoupravnimi dajatvami.** Banovinski proračuni naj se javno sestavljajo in razgrnejo državljanom na vpogled, da bodo lahko stavili svoje pripombe, kakor pri občinskih proračunih. Pri odobravanju samoupravnih proračunov v finančnem ministrstvu naj se zagotovi sodelovanje trgovinskega ministrstva.

Poostren boljševiški teror v Ukrajini

Π — Varšava, 23. februarja

Po vesteh iz Rusije se v vsej ogromni državi še vedno izredno mnogo piše in govori o trockistični zaroti, ki se slika v najbolj črnih barvah. Preizkušeni sovjetski propagandni aparat smotrno skrbi, da se ta stvar masam servira vedno v novi čimbolj senzacionalni obliki. Namen je jasen. Pozornost zaradi gospodarskih razočaranj vznemirjenih množic naj se obrne v drugo smer.

Prav posebne so razmere v Ukrajini, kjer je ukrajinski nacionalizem že ves čas v srditi, čeprav večinoma prikriti borbi proti Moskvi. Moskovski eksponenti so v Ukrajini izrabili trockistične zarote za novo ofenzivo proti ukrajinskim nacionalistom. Uvedli so v te obširni pokrajini teror kakršnega že ni bilo od prvih let boljševizma. Aretacije se izvajajo kar na debelo, posebno med delavstvom in nižjimi državnimi nameščenci. Zlasti med železničarji so pozaprli zelo veliko število ljudi.

Iz vseh priprav se da sklepati, da bodo moskovskim procesom proti trockistom v kratkem sledili procesi proti Ukrajincem, ki bodo seveda tudi proglašeni za trockistične zarotnike, čeprav z njim niso imeli in nimajo prav nikakih stikov. Moskva bo hotela porabiti to priliko da zopet enkrat uniči ukrajinsko inteligenco, v kolikor ne prisega brezpogojno na Stalinov centralizem.

V prvem procesu proti Ukrajincem bo brez dvoma glavni obtoženec Kočubinski, ki velja za voditelja ukrajinskih nacionalistov. On je zaprt že precej časa, razpravo proti njemu pa so vedno zopet odlagali ker sovjetska vlada ne bi rada pred svetom in pred svojo javnostjo priznala, da obstoji v Ukrajini poseben nacionalistični pokret. Sedaj je s procesi proti trockistom teren toliko pripravljen, da bodo tudi Kočjubinski in njegovi tovarši obtoženi in sojeni kot sozarotniki Trockega.

Iz prometne službe

Beograd, 26. febr. p. Premeščen je po službeni potrebi telegrafist Anton Zemljič iz prometno-komercialnega oddelka direkcije državnih železnic v Ljubljani na glavni kolodvor v Mariboru.

Beležke

„Hrvatski dnevnik" o demokraciji

Zabeležili smo že pred dnevi, kako je organ dr. Mačka »Hrvatski dnevnik« odre kel sedanjim narodnim poslancem legitimacijo in pravico, da bi razpravljali o hrvatskem vprašanju. Kljub temu pa sedaj skoro ni dneva, da ne bi »Hrvatski dnevnik« posvetil svojega uvodnika govorom teh poslancev. Iz člankov se vidi, da gredo zlasti logična in tehtna izvajanja nacionalnih poslancev gospodom okrog »Hrvatskega dnevnika« precej na živce. Ker jih stvarno ne morejo zavračati, poskuša usmeriti razpravo na vse mogoče druge stvari. V včerajšnjem uvodniku polemizira zlasti z onimi poslanci, ki so v svojih skupščinskih govorih izrazili mnenje, da bo rešitev hrvatskega vprašanja mnogo lažja, ako dobimo zopet resnično demokracijo. »Hrvatski dnevnik« pravi o tem:

»Ko govore gotovi gospodje o demokraciji, skoro vedno mislijo na vlado polovice plus eden. Demokracija za nje ni načelo, marveč formula za samovoljno. Zato je bilo v demokraciji, kakor jo oni pojmujejo pri volitvah mogoče presipavanje kroglic. Bile so mogoče volitve na temelju stare statistike, bilo je mogoče preglasovanje s pomočjo džemijeta, bilo je mogoče vladanje na temelju obznane. Glavno je bilo, da se reši iluzija za slepce in se ohrani privid nečesa, česar ni bilo. Nagomililo se je veliko število dejstev, ki sedaj tolčejo po glavi vse one, ki še danes govore o nekdanji demokraciji«.

Kakor je iz teh izvajanj razvidno, se poslužuje »Hrvatski dnevnik« enake takti ke, kakor pri obravnavanju hrvatskega vprašanja, tudi pri obravnavanju vseh drugih osnovnih problemov, torej samo negativne kritike brez pozitivnega programa.

Borba za Bunjevce

Večkrat smo že poročali, kako si razne stranke prizadevajo pridobiti za sebe Bunjevce, ki so naseljeni v severnem Banatu, zlasti v Subotici in okolici. Ker je v zadnjem času zlasti JRZ razvila med njimi živahno akcijo, so začeli tudi mačkovci z močnejšo propagando. Ravno te dni poročajo listi, da se je osnovala v Subotici »Kulturna zajednica«, ki noče na hrvatskem programu združiti vsa bunjevska prosvetna društva in postati »žarišče hrvatske kulture v celi Vojvodini«.

Delavske volitve v Zavidovičih

»Hrvatski dnevnik« poroča, da so bile te dni volitve delavskih zaupnikov med delavstvom Našičke, lesne industrije v Zavidovičih v Bosni. Razvila se je zelo živahna volilna borba med mačkovci in socialisti. Rezultat je bil, da so mačkovci dobili 6, socialisti pa 2 mandata.

Občina na dražbi

Zagrebški listi poročajo, da je razpisana javna dražba za vse nepremično premoženje občine Korčule na istoimenskem otoku. Občina je pred dobrimi 10 leti najela pri nekem zagrebškem denarnem zavodu posojilo 200 tisoč dinarjev, ni pa plačevala niti obresti, niti amortizacijskih obrokov. Tako je dolg narasel na več kot 2 milijona dinarjev. Kako je to mogoče iz zagrebških listov ni razvidno, pač pa pravijo, da je v zadnjem času dolg prevzela Državna hipotekarna banka, ki se je odločila pognati občinsko premoženje na dražbo, ker se je bila prepričala, da občina tega dolga drugače ne more plačati.

Svojevrsten štrajk

Sarajevski »Jugoslavenski list« poroča, da je banska uprava dovolila kredit 328.000 dinarjev za zgraditev vodovoda v Busovači, lepem naselju ob cesti Sarajevo—Jajce. Občani, ki so se poprej mnogo let borili za vodovod, pa so se sedaj naenkrat uprli in nočejo o njem nič slišati. Zagrozili so baje, da bodo dela s silo preprečili. Vse intervencije niso nič zalegle, pa je banska uprava končno postavila te dni enotedenski rok, v katerem naj se občani odločijo. Ako bodo vztrajali pri svoji odklonitvi, bo za busovaški vodovod namenjeni kredit porabljen za gradnje v drugih občinah.

Kot vzrok te pač zelo svojevrstne stavke navaja »Jugoslovenski list«, da so občani pristaši združene opozicije, pa se zato upirajo vodovodu, ker mislijo, da bi bila njegova gradnja propaganda za sedanji režim.

Proračun drinske banovine

V sredo se je začelo proračunsko zasedanje banskega sveta za drinsko banovino. Proračun znaša 78 milijonov in je za 15.5 milijona dinarjev višji od sedanjega. Od poviška odpade 11 milijonov na novo postavko za vzdrževanje osnovnih šol.

Poleg proračuna je banska uprava predložila banskemu svetu tudi predlog, da bi banovina za javna dela najela pri Državni hipotekarni banki posojilo 30 milijonov dinarjev.

Hitlerjevska šolska naloga

Po zagrebških »Novostih« posnemamo: Pred nami je šolski zvezek za matematične naloge učenca neke nižje srednje šole iz Nemčije. V zvezku je tudi naslednja, od učitelja postavljena računska naloga: »Letalska skupina, sestavljena iz 46 bombarderjev, meče vžigalne bombe na sovražno mesto. Vsak avion nosi 500 bomb, od katerih je vsaka težka 1,5 kg. Izračunaj težo vseh bomb. Izračunaj, koliko požarov bo nastalo, ako zadene cilj 30% vseh bomb in izzove požar 20% bomb, ki so zadele cilj. Bombarder preleti podnevi 280 km na uro, ponoči 240 km. Izračunaj zračno razdaljo med Vratislavo in Prago.«

Upokojitve

BEOGRAD, *26. febr.* Upokojeni so: učiteljici Ljudmila Gomilšek v Vidmu ob Savi in Antonija Kajan v Trbovljah učitelji Ivan Kocjančič v Ljubljani, Franjo Voglar v Celju in Rudolf Butler v Petrovčah ter člani ljubljanskega gledališča Cirila Škerlova.

Obisk francoskega ministra za pošte

Hercegnovi, 26. febr. o. K otvoritvi podmorskega kabla med Jugoslavijo in Francijo, ki veže Igal s Tunisom in od tam s Marseillom je prispel davi s parnikom »Ampere« francoski poštni minister Jardilliere. Vse hiše so okrašene s francoskimi in jugoslovenskimi zastavami. Prebivalstvo je priredilo gostu navdušene manifestacije. Francoski minister je dopoldne obiskal poveljnika Boke Kotorske generala Ljubičića ter poveljnika bojnega broda Marjaševića. Opoldne je prispel v Hercegnovi minister za pošto dr. Kaludjerčić, ki je takoj obiskal francoskega tovariša.

1-2 ARTIN DRAGÉES
SREDSTEV ZA IZTREBLJENJE JE MNOGO
Resnično, lahko, normalno izpraznenje omogočajo
ARTIN — DRAŽEJE Dr. WANDERA
Dobivajo se v vseh lekarnah v škatlicah po 12 dražej Din 8.— in v vrečicah po 2 dražeji Din 1.50.
Ogl. reg. pod S. Br. TT34/34

IV. smučarske tekme SSS

Po tekih vodi Jugoslavija

V včerajšnjem teku na 18 km je zmagal član SKJ Lojze Klančnik, v teku članic pa jugoslovenska Sokolica Jožica Černetova

Planica, 26. februarja.

Že drugič ta mesec sprejema prelepa Planica Sokole smučarje, topot najboljše člane in članice iz Češkoslovaške, Bolgarije in Jugoslavije za nastop na IV. smučarskih tekmah Saveza slovanskega Sokolstva. Te tekme se letos ponavljajo četrtič za slovansko prvenstvo in tretjič za pokal bivšega ministra za telesno vzgojo naroda dr. Hanžeka. Naj kar tukaj omenimo, da se niti za slovansko prvenstvo, niti za Hanžekov pokal ne ocenjuje sestavljeno tekmovanje, v kateri panogi dobi naslov slovanskega prvaka najboljši posameznik zase. V vseh ostalih panogah se štejejo za dosežena mesta treh najboljših tekmovalcev vsakega saveza točke skupno, pri čemer je število nastopajočih za vsak državni savez omejeno na 11 nastopajočih članov in 8 nastopajočih članic. Privlačnost letošnjega tekmovanja je še v tem, da se po enakih propozicijah vrši obenem tudi tretje tekmovanje za ministrov pokal, ki preide po treh zaporednih zmagah v trajno posest zmagovalca. Ta pokal hranijo sedaj po dveh tekmovanjih še bratje Čehoslovaki in se bo torej zdaj odločilo, ali ga bodo dobili za vedno, ali pa se bo morala borba zanj nadaljevati do petih zmag naših ali češkoslovaških tekmovalcev v presledkih.

Tekmovali so že dopoldne

Vreme se je danes v tem kotu izprevrglo na toplo in južno. Toplomer se je do 9. ure držal nad ničlo, potem pa je šel skokoma navzgor. Ceste so se spremenile v brozgo, sneg pa se je začel »jokati«. Ta nenadna izpremememba vremena je prireditelje prisilila, da so v zadnjem hipu spremenili začetek današnjega sporeda in odpravili obe točki, tek članov na 18 km in članic na 6 km, še preden je moglo solnce uveljaviti svojo moč, tako da so se tekmovalci lahko izognili posledicam spremenljive snežne ploskve, razven neutešljivih Bolgarov, ki so slabo mazali in vsi trije na današnji konkurenci ostali na progi.

Ogromno delo tehničnega odbora

Planica kaže za sedaj svečano razpoloženje samo v neposredni bližini kolodvora. Vodstvo se je topot nastanilo v Osvaldovi restavraciji, raz katere plapolajo zastave sodelujočih držav Češkoslovaške, Bolgarije in Jugoslavije. Zanimiva je ogromna skica terenov, pritrjena na pročelju poslopja, delo znanega strokovnjaka Oskarja Delkina, z vsemi progami in potrebnimi orientacijami za tekmovalce in obiskovalce. Sicer pa so se letošnje smučarske tekme SSS začele prav na tiho ob edini in ogromni skrbi maloštevilnega odličnega tehničnega zbora Jeseničanov, ki pa kar ne morejo prehvaliti lepih časov prvih enakih prireditev. Zdi se, da je savezna uprava to važno prireditev z udeležbo drugih gostov iz bratskih slovanskih držav poverila premajhnemu krogu še tako vestnih delavcev, ki se morajo v glavnem posvečati samo tehnični strani organizacije. Saj bi morala imeti pred očmi, da so pozorišča raznih tekmovanj raztresena daleč na okrog in navzgor, tako da ima tehnični odbor dovolj dela s pripravami prog in tehnično organizacijo, ne pa da opravlja obenem še številna druga dela, ki bi jih morale urejati posebne delegacije izven tega odbora. V ostalem imajo dosedanji organizatorji tudi v tem pogledu nekaj lepih zagotovil, ki se bodo počasi menda le izpolnila. Vsega pa se ni dalo več urediti, kakor je bilo treba.

Naša zmaga

Za obe današnji točki so bili bratje in sestre iz Češkoslovaške odločni favoriti. Zmagali so v obeh naši, in sicer člani s tako premočjo, da je prišla v konkurenci za slovansko prvenstvo Jugoslavija s 75.5 točke v vodstvo. Med članicami je Ažmanova zaradi poškodbe na nogi ostala na 7. mestu, kar je imelo za posledico, da so Čehinje kljub naši zmagi dobile v skupni oceni za slovansko prvenstvo 9 točk več od naših. To majhno razliko so krepko izravnali in popravili člani, in sicer v panogi, ki so jo Čehi smatrali za svojo. Ker se v ostalih panogah nimamo bati drugega kot smole, je upravičen verjetnostni račun, da bo letos lepi pokal, ki so ga Čehi pred tekmo izročili tehničnemu odboru, ostal doma in da bodo vendar enkrat naši Sokoli prvi smučarji med slovanskimi. To pa so vedno le še računi.

Tek članov na 18 km

Nastop za članski tek na 18 km je bil ob 9. ob železniški progi. Proga, srednje težka in še v dobrih snežnih razmerah z višinsko razliko 230 m, je vodila od nastopnega mesta proti Podkorenu, odtod nazaj v vzponu preko Velike doline in dalje navzdol proti domu Ilirije, odtod po vzhodnem robu Cipernika in po plazovih dalje do koče v Tamarju, od koder se je obrnila na zapadni rob pod Ponco ter se mimo velike skakalnice vrnila nazaj na cilj. Startalo je vsega 17 tekmovalcev, in sicer 7 Čehoslovakov, 3 Bolgari in 7 Jugoslovenov. Na cilj jih je prispelo 13. Najslabše se je godilo bratom Bolgarom, od katerih ni prispel nobeden na cilj. Smolo je imel tudi kandidat za sestavljeno tekmovanje Ivan Zupan, ki je zlomil smučke in odstopil. Leon Knap je startal kot prvi in smučal vso pot sam ter tudi prvi prispel na cilj, okoli 10.20. Računali smo, da so boljši še za njim, kajti Leon letos nikakor ne pride v zalet, s številko 1 pa še posebno ne. Po dveh Čehih brez velikih nad se je pojavil na cilju Žemva s štev. 9, ki je bil še boljši od vseh. Komaj nekaj minut za njim sta prišla v cilj veliki favorit Klančnik Lojze s startno štev. 15 in precej za njim Klančnik Gregor. Lojzetov odlični čas ni dal več dvomiti o zmagovalcu, saj je bil skoraj za 4 minute boljši od časa Žemve. Vse ostalo je šlo hitro. Ob 11. so bili že izgotovljeni računi.

Rezultati članov

1) Klančnik Lojze (SKJ) 1:12:54, 2) Žemva Lovro (SKJ) 1:16:20, 3) Klančnik Gregor (SKJ) 1:17:12, 4) Mateasko Josip (ČOS) 1:20:17, 5) Buchar Jaroslav (ČOS) 1:20:40, 6) Knap Leon (SKJ) 1:20:45, 7) Žalsky František (ČOS) 1:20:50, 8) Synovec Josip (ČOS) 1:22:07, 9) Vitez František (ČOS) 1:22:49, 10) in 11) Petriček Josip in Erlebach Josip (oba ČOS) 1:23:14, 12) Rabič Miha (SKJ) 1:23:45, 13) Hedenik Tine (SKJ) 1:37:57.

Točke članov

Točke za ministrov pokal in slovansko prvenstvo:
SKJ 673.5
ČOS 585

Točke za kombinacijo

Žemva 240, Klančnik Gregor 235.5, Mateasko 217.5, Synovec 207, Erlebach 201, Hedenik 127.5.

Članice na 6 km

Nastop članic na 6 km je bil prav tako ob 9. uri za Osvaldovo restavracijo. Proga je bila izrazito dolinska z višinsko razliko 80 m ter je vodila v znani varianti do državne meje in odtod nazaj po desni strani železniške proge do Podkorena, kjer se je obrnila po drugi strani tira po valovitem in gozdnatem terenu nad izvirom Save zopet nazaj na cilj. Nastopilo je 8 članic, in sicer 4 Čehoslovakinje in 4 naše. Po dobrih 40 minutah je prva rezala cilj odlično razpoložena Jožica Černetova s startno štev. 4, za njo pa se je uvrstila z nevarno razliko Čehoslovakinja Sekerova s startno štev. 6 in eno minuto kasneje se je pojavila večna udeleženka na tej konkurenci Ažmanova Zdenka. Računi so pokazali, da je vrstni red s cilja ostal tudi pred sodniki neizpremenjen, in sicer:

Rezultati članic

1) Černe Jožica (SKJ) 31:59, 2) Sekerova Josipina (ČOS) 32:07, 3) Ažman Zdenka (SKJ) 32:27, 4) Vanclova Božena (ČOS) 32:28, 5) Nedonelova Marta (ČOS) 33:29, 6) Hajkova Ružena (ČOS) 34:25, 7) Ažman Marjana (SKJ) 34:27, 8) Jošt Iva (SKJ) 38:49.

Točke za pokalno in slovansko prvenstvo:
ČOS 690,
SKJ 681.

Skupne točke po prvem dnevu

Po teku članov na 18 km in članic na 6 km je stanje točk naslednje:
SKJ 1354.50
ČOS 1275
Junak (Bolgarija 0.

Danes odločitev

Jutri bodo velike odločitve v Jalovčevem kuloarju, in sicer dopoldne v smuku za članice in člane na 2, odnosno 4 km z višinsko razliko 500, odnosno 950 m, popoldne pa v smuških likih za članice in člane. Snežne razmere so tamkaj zelo ugodne. Proge so skrbno pripravljene, tako da se obeta lep sportni ožitek, upamo, še z veselejšim izidom kot danes. Večno skrb pri teh prognozah povzroča vreme, ki se noče prav ravnati po važnosti dogodkov in želji sodelujočih. Sicer pa je vrhovni vremenar Sokolom naklonjen in bo gotovo ostal vsaj še ta dva dni.

Vozne olajšave

Beograd, 26. februarja. AA. Udeležencem sokolskih smučarskih tekem v Planici od 26. do 28. februarja:

Tako iz naše države, kakor iz tujine je dovoljena polovična voznina na vožnji tja in nazaj. Udeleženci iz naše države kupijo pri odhodu cel listek in legitimacijo, ki jim bo veljal za preplačno vrnitev s potrdilom prirediteljskega odbora, da so se prireditve udeležili. Ugodnost velja za odhod od 25. do 28. februarja in za vrnitev od 26. februarja do vštetega 2. marca.) Podaljša se veljava znižane voznine do 2. marca za Sokole, ki so se udeležili že prirejenih smučarskih tekem na Planici.

Novi predsednik Srbske akademije

Beograd, 26. febr. o Za predsednika Srbske akademije znanosti je imenovan dr. Aleksander Belić, njen glavni tajnik v zadnjih treh letih.

Vremenska napoved

Zemunska: Toplo, prevladovalo bo delno jasno vreme z nekoliko hujšo oblačnostjo v severnih krajih, kjer utegne tudi nekoliko deževati.

Zagrebška: Oblačno, hladno izpremenljivo.

Dunajska: V južnih Alpah po večini milo in jasno vreme, nevarnost plazov.

Naši kraji in ljudje

Potresni sunki v Srbiji

Stara potresna ognjišča se dramijo — Močni stresljaji v srcu Šumadije — Poplah v spodnjem Povardarju

Ljubljana, 26. februarja

Beograd in bližnje šumadinsko zaledje je včeraj med 10. in pol 11. uro dopoldne vznemiril močan potres. Ogniišče zemeljskih sunkov je bilo v 105 km oddaljenem podnožju visokega Rudnika, gorovju starega kamenja, ki dominira nad zapadno Šumadijo. Po l. 1927. se ni Šumadija z Beogradom še nikoli tako stresla in silovitost najjačjega sunka je pognala pero občutnega potresomera v prestolnici v visok seizmogram.

V Beogradu so občutili stresljaje posebno v višjih zgradbah in tudi ne v vseh predmestjih enako. Temelji mesta so zgrajeni na različnih slojih, katerih vsak ni bil v neposredni podzemeljski zvezi s potresnimi vali z juga. Tem več strahu so prestali prebivalci vasi in krajev na južnovzhodnem podnožju Rudnika, posebno v območju glavne potresnice Gornji Milanovac — Čačak, mesti, ki sta že v zadnjem hujšem potresu l. 1927. mnogo trpeli. Središče sunka, ki je bilo pred 10. leti bliže Gor. Milanovcu, se je zdaj sprožilo nedaleč od Čačka. V Čačku so popokali zidovi mnogih zgradb, v sosednjih krajih so bežali ljudje iz šol in hiš, ter se dolgo niso upali nazaj boječ se, da se potres ne ponovi.

Dan poprej, v sredo ob pol 1. zjutraj je zbudil iz spanca ljudi potres v valandovski coni. Močneje se je stresla desna obal spodnjega Povardarja, najmočneje v vasi Mirovcu, ki jo je bil zadnji siloviti potres l. 1931 popolnoma uničil. V sami Dievdieliji sunkov niso občutili. Ves dan so prebivalci prizadete Južne Srbije prestrašeni tavali okrog in šele na večer so se vrnili v domove.

Število potresov v naši državi je relativno prav veliko, k sreči je njih jakost pretežno neznatna. Potresni nemir doseže povprečno 300 do 500 sunkov na leto in ogromen del teh občuti le fino pero potresomerov. In ker odpade največji delež vzrokov podzemeljskega neravnotežja na zimske in prve pomladne mesece, je ravno, da se potresna kronika prav zdaj vedno češče oglaša v dnevnikih.

Kakor sosedne balkanske dežele šteje tudi Jugoslavija v svojih mejah več potresnih območij kjer so razburljivi stresljaji že kar domači. Stara in Južna Srbija požanjeta v potresni literaturi skoro pretežni del poznavanja podzemeljskega sesedanja naše države. Najstarejše vulkanske oblike okamenin so se ohranile na Balkanu tudi v posameznih gorskih izrastkih Jugoslavije. Tako je vsa dolina spodnjega Povardarja vkleščena med Rodopske pogorje na vzhodu in stare makedonske planine na zapadu. Eruptivni izrastki segajo na levem bregu Vardarja še dalje do Kragujevca, na desnem pa oklepajo važno dolino Povardarja do Skoplja ter se javljajo v osamelih odcepkih še v visokem Kopaoniku in Rudniku.

To najstarejše gorstvo Balkana je bile staro že pred davnimi milijoni zemeljske tvorbe, ko naših Alp, Karpatov in Dinarskih planin še ni bilo nikjer. Nekdaj so tvorile celino, ali v davni prošlosti so se prelomile v usedle kotanje se je spustilo morje iz Solunskega zaliva do Skoplja in Kopaonika. Ko so kasneje v mlajših tvorbah ostalega Balkana nastajala nagubana gorovja, so se pričeli v skorji Stare in Južne Srbije silno važni geološki dogodki. Eno za drugim so vdirala morja iz velikih bazenov v notranje kotline in doline ter se spet umikala, pustivši za seboj debele naplavine raznovrstnega kamenja. Tako je nastajal med čvrsto tvorbo prastarih okamenin in mlajšimi gorovji nov svet, ki se še danes ni popolnoma umiril. Vzdolž obodov gora so se vdirale doline in kotline istočasno pa se spenjali kameni ti sloji iz tal. Nastale so po vsej Srbiji med Donavo in egejskim primorjem mnoge razpoke, med katerimi zavzema prav moravsko-vardarska presečnica ne le geopolitično in gospodarsko-prometno, temveč tudi s sosednjim reliefom eno prvih, najčeških prizorišč potresov v naši državi.

Tudi predvčerajšnji potresni sunki v okolici Rudnika, najstarejšega prizorišča Karagjorgjeve vstaje ter v spodnjem Povardarju, so učinek še zmerom sesedajočih se zemeljskih slojev na izrazitem stiku nesorazmerno povezane razpoke zemeljskega površja. Zemlja ne miruje, dokler ne najde solidne opore na najtrši podlagi. Često je potresni nemir pod zemljo tako rahel, da ga ljudje na površju ne občutijo. Čim se pa premaknejo ogromne okamenele grude, že pohiti sunek odrinjenih plasti po vsej nagubani skorji daleč naokrog, posebno vzdolž podzemeljskih razpok. Tako je tudi v tem primeru vznemiril potres iz doline med Gornjim Milanovcem in Čačkom 100 km oddaljeni Beograd.

Nekateri prebivalci prestolnice so pripovedovali tudi o ogromnem meteoru, ki so ga opazili, ko je istočasno s potresom švignil preko neba. Takšen meteor, ki je pred nekaj dnevi padel na tla na jugoslovensko-madžarski meji, seveda nima nobenih zvez s potresom in je njegov sočasni pojav le golo naključje.

Seizmološki strokovnjaki beograjske opazovalnice napovedujejo za srbsko ozemlje še vse leto nemirno dobo potresnih sunkov. Izkušnje so pokazale, da so se za prvini stresljaji mlajših tvorb na robu starejših okamenin javljali še drugi, dokler sproženi skladi kamenja niso našli končne podlage. Seveda še s tem ni rečeno, da bi morali biti potresi tako jaki, da bi vzbujali strah in povzročili bedo, kakršna je pred leti obiskala naše južne pokrajine.

Tragedija bedne nezakonske matere

Maribor, 26. februarja.

Pred velikim kazenskim senatom v Mariboru se je danes zagovarjala 30-letna služkinja Katarina Lebanova, po rodu iz Tolminskega, ker je 10. julija lani vrgla svojega otroka z dravske brvi v Dravo, da je utonil.

Obširna obtožnica opisuje bedno življenje obtoženke, ki je pred 8 leti prišla v Jugoslavijo. Ves ta čas je bila v Mariboru in se preživljala kot služkinja po večini pri manj premožnih družinah. Marca l. 1935 je nastopila službo pri Francu Gutmaherju na Teznem. Pogojene mezde ni dobivala redno ali je sploh ni dobila ter se je morala zadovoljiti s preprostim ležiščem na tleh. Ko je Lebanova potožila, da se na tako ubožnem ležišču ne more odpočiti, ji je Gutmaher odvrnil, da boljšega nima, pač pa da lahko spi pri njegovem bratu v postelji. Tako je Lebanova morala v posteljo s tujim moškim. Posledice skupnega ležišča niso izostale. Dne 3. julija je povila v mariborski porodnišnici zdravo dete ženskega spola, ki so ga krstili za Katarino. Teden dni kasneje je z otrokom zapustila porodnišnico. Obtoženka je bila po odpustu iz porodnišnice postavljena pred veliko vprašanje, kako bo preživljala sebe in otroka. Vsa otroška dota, ki jo je dobila v porodnišnici, je sestajala iz petih plenic. Brez sredstev je z otrokom v naročju tavala po ulicah. Oglasila se je najprej pri Gutmaherju, ki jo je pa zavrnil, češ da je ne more vzdrževati. O otroku pa mu ni ničesar omenila. Šla je naprej in se je nenadno znašla na dravski brvi, kjer je obstala. Pred očmi ji je vstalo vse njeno dosedanje bedno življenje in se je odločila, da napravi konec sebi in otroku. Vrgla je otroka v deroče valove Drave. Nezakonskega nebogljenčka je nedvomno že ob padcu v vodo zadušilo in njegovega trupla do danes še niso našli. Na poznejša vprašanja otrokovega očeta je obtoženka izpovedala, da ga je pustila v porodnišnici. Ko je pa Gutmaher izvedel, da je zapustila porodnišnico z zdravim otrokom, mu je natvezla, da ima otroka doma. Naposled se je pa le vdala in dejanje priznala. Gutmaher jo je prijavil orožnikom in je bila še istega dne odvedena v zapore.

Pri današnji razpravi je obtoženka sicer dejanje priznala, vendar pa je trdila, da ni vrgla otroka z brvi, temveč da je z otrokom v naročju šla v Dravo, hoteč usmrtiti sebe in otroka. Ko ji je segla voda do pasu, ji je otrok padel iz naročja in utonil, sama pa se je v tem trenotku osvestila in se vrnila k obrežju. Razprava proti Lebanovi je bila v svrho zaslišanja novih prič preložena na pozneje.

Flajsovi mami v slovo

Tržišče, 26. februarja.

V Spodnjih Vodalah je te dni preminila zadeta od kapi ga. Jožefa Flajsova, posestnica in gostilničarka. Vest o njeni smrti je pretresla vse, ki so jo poznali.

Pokojnica je bila plemenitega srca in odkritega značaja. Kdorkoli se je v sili zatekel k njej, mu je pomagala. Zaradi njenih dobrot so jo splošno nazivali mamo. Bila je vzorna gospodinja in napredna žena. Svoje sinove in hčerko, ki so vsi dobro situirani gospodarji, je vzgojila v naprednem duhu. Udejstvovala se je tudi pri društvih, dokler ji je zdravje dopuščalo. Po smrti soproga l. 1923. je sama kljub rahlemu zdravju vodila posestvo in znano gostilno na Dulu.

Kako zelo priljubljena je bila, je pričal njen pogreb, katerega se je udeležilo neštevilo znancev. V sprevodu smo opazili tudi več odličnih oseb, med drugimi ravnatelja šentjanškega premogovnika g. inž. Červinko. Na čelu sprevoda je korakalo Prvo gospodarsko dobrodelno društvo iz Tržišča, katerega ustanovna članica je bila rajnka, za njim pa gasilska četa iz Mokronoga. Pevski zbor Sokola iz Št. Janža pa je zapel pri hiši žalosti, v cerkvi in na pokopališču v Tržišču žalostinke. Naj ji bo lahka domača gruda. Preostalim naše globoko sožalje!

Ravnatelj dr. Janko Kersnik †

Ljubljana, 26. februarja.

Našo javnost, a zlasti še naše gospodarske kroge je davi presenetila vest, da je snoči ob 11. po kratkem trpljenju umrl ravnatelj Kmetske posojilnice ljubljanske okolice, dr. Janko Kersnik, sin velikega pisatelja Janka Kersnika in brat Toneta Kersnika, graščaka na Brdu in narodnega poslanca za kamniški okraj. Že lani je nekaj mesecev bolehal, a delaven in neupogljiv, kakor je zmerom bil, se je po prvem okrevanju vrnil na vodstvo zavoda, katerega razvoju in prospehu je posvetil najlepši kos svojega življenja. Težki napori, ki jih zlasti v dobi finančne krize, kakršno preživljamo dandanes, nalaga človeku upravljanje velikega zavoda, pa so kmalu vnovič izčrpali njegove moči in v ponedeljek ponoči je nepričakovano dobil ponoven bolezenski napad, da je moral ostati v postelji. Ko ga je predsnočnjim zavratno obiskala še pljučnica, srce ni moglo več vzdržati in dr. Kersnik se je, še ne 56 let star, ločil od sveta.

Ko je pokojni ravnatelj dr. Kersnik dovršil gimnazijo v Ljubljani in pravno fakulteto na Dunaju, je vstopil najprej za kratko dobo v notarsko službo, pred 26 leti pa je prišel v Kmetsko posojilnico, ki ji je ostal na čelu do svoje smrti. Iz skromnih osnov je z marljivim, po bogatih izkušnjah podprtim delom dvignil svoj denarni zavod do višine, da je po pravici užival sloves največjega domačega denarnega zavoda pri nas. Spričo svojih obsežnih gospodarskih sposobnosti je bil povabljen k sodelovanju še v raznih drugih denarnih ter industrijskih podjetjih, mnogo pa se je udejstvoval posebno na zadružnem polju. Med drugim je bil podpredsednik Zveze slovenskih zadrug, upravni svetnik Združenih opekarn ter član nadzorstva Ljubljanske kreditne banke, Zedinjenih zavarovalnic in tovarne Peko. Z veseljem je sodeloval tudi v raznih nacionalnih in kulturnih društvih in je bil dolgo vrsto let blagajnik Ciril Metodove družbe.

Vsakdo, ki je pokojnika srečal le enkrat v življenju, je moral spoštovati njegov izredno plemeniti značaj, njegovo prostodušno pripravljenost, da vsakomur pomaga, kjer le more, in pa njegovo vedro, dovtipno naravo, ki je znala na tako vesel način priklepati nase srca ljudi. Prijatelji in znanci, ki so ga poznali tudi v njegovem ožjem življenjskem krogu, bodo težko pozabili njegovih veselih pesniških improvizacij, ki jih je znal usipati iz rokava. Ta dar je bil očitno podedoval po svojem velikem očetu, kakor je imel po njem tudi svoj mehki, vse razumevajoči in vse odpuščajoči značaj. Sam zase se je rad ukvarjal z delom na sadnem vrtu, kjer je iskal oddiha po reševanju težavnih in zamotanih nalog, kakršne zastavlja finančniku današnji čas. Bojišča, ki si ga je bil izbral v življenju, pa vendarle ni zapustil vse dotlej, dokler ga ni strla zavratna morilka.

Z ravnateljem dr. Jankom Kersnikom je Ljubljana izgubila eno svojih najmarkantnejših osebnosti, razen velikega števila prijateljev in znancev pa bo težko izgubo najbolj grenko občutila pokojnikova rodbina, ki je imela v njem najskrbnejšega očeta. Za pokojnikom žaluje vdova ga. Pavla, ki je iz ugledne rodbine veletrgovcev Knezov, in pa trije otroci, izmed katerih je najstarejši absolviran tehnik, mlajši sin in hčerka pa študirata pravo na univerzi. Preostalim naše najiskrenejše sožalje!

Izlivi reke Česme

Bjelovar, 26. februarja.

Kakor smo že včeraj poročali, sta dve tretjini bjelovarskega okraja pod vodo. Od Bjelovara do Nove Rače je poplavljenih okrog 20 vasi. To je že peta povodenj v tem mesecu. Iz nekaterih poplavljenih vasi sicer voda polagoma odteka, a ker se obeta novo deževje, preti poplavljenim občinam ogromna škoda.

Reka Česma teče po področju čazmanskega, bjelovarskega in velikogrdjevaškega okraja. Vsako leto, ko se topi sneg in ko nastopi deževje, se nabere v strugi toliko vode, da so na obeh bregovih poplavljeni veliki kompleksi zemljišč. V rečno strugo vodijo tudi odvodni kanali katere so izkopali prebivalci okoliških vasi za osuševanje svojih zemljišč. Vsako pomlad je najnevarnejša povodenj okrog Vojnega Križa. Na poljih občine Okešinca je zdaj voda visoka že tri metre. Poplavljeno področje je podobno ogromnemu jezeru, iz katerega štrlijo samo strehe hiš, vrbe in drugo drevje.

Vsakoletne poplave se dajo preprečiti samo s temeljito regulacijo Česme do njenega izliva v reko Lonjo, odnosno z regulacijo in osušenjem Lonjskega polja. Na tem poplavljenem polju sta zdaj, kakor znano, našla smrt dva mlada lovca iz Zagreba, a tudi prejšnja leta so bile zabeležene številne take tragedije. Lonjsko polje bi moglo biti velika žitnica, brez regulacije Česme pa je veliko, žalostno močvirje.

Novinar — milijarder

Te dni smo že poročali, da ima ugledni zagrebški novinar Nikola Smolčić za seboj 30 let nepretrganega novinarskega poklicnega udejstvovanja. Z novinarskim delom je pričel na Reki pri listu, ki ga je izdajal pokojni narodni voditelj Fran Supilo, ko pa je bil list od madžarskih oblasti ustavljen, se je Smolčić preselil v Zagreb. Zdaj je urednik »Novosti« in vse mesto s pridom in užitkom čita njegove številne članke, podpisane s šifro »Enes«.

»Novosti« so zdaj počastile jubilej svojega urednika s člankom, ki skuša s humorjem in satiro posnemati Enesove članke. Naslov se glasi takole: »Enes milijarder, devet milijard osemstopetdeset in pet milijonov črk, 30 let neprestanega pisanja. — Pod tem naslovom pa predstavlja slika Enesa pred vratmi mestne ubožnice. Za Enesom se trudita dva postreščka z vozom ogromnih skladov časopisov. To je vse, kar ima Enes za 30 letno novinarsko delo. Članek je zaključen takole:

Glas iz publike: Divno je biti novinar. Intenzivno življenje. Vedno nekaj novega, vedno je v centru dogodkov.

Glas novinarja: Da, divno je biti novinar. Po 30 letih postane milijarder besed ali milijonar vrstic. Potem pa, bratec, lepo pakiraj besede in vrstice, pokliči dva postreščka, če moreš s čim plačati in potuj v mestno ubožnico... V žepu imaš sicer poziv na konferenco o pokojninskem zavarovanju novinarjev..., a te konference so brezupno večne.

Glas iz publike: (nekaj tolažljivih fraz).

Novinar se nasmehne, čeprav mu ni do smeha.

Smrtna nesreča

Maribor, 26. februarja.

Okolica Kaple je pod vtiskom strašne nesreče, katere žrtev je postal 58-letni žagar Anton Doberšek. Nesreča se je pripetila, ko je Doberšek, ki je bil tri leta zaposlen pri posestniku Petru Kašmanu, s sekiro čistil poledenelo kolo žage, da bi žaga lahko začela obratovanje. Ko pa je s sekiro odstranil od kolesa ledeno ploščo, se je kolo zavrtelo in je pri tem pritisnilo Doberška s toliko silo ob zid, da je obležal s strtima rokama in razbitim prsnim košem. Bil je na mestu mrtev.

Preiskava je dognala, da se je smrtna nesreča pripetila brez tuje krivde. Doberšek je bil priden delavec in pomilujejo njegovo usodo vsi, ki so ga poznali.

Dolžnost vsake žene je, da pazi na urejeno stolico, ki jo doseza s prirodno **»Franz-Josefovo«** grenčico, ako jo dnevno uživa v manjši količini. Prava **»Franz-Josefova voda«** deluje milo, prijetno, brzo in sigurno.

Ogl. reg. S. br. 16 485/35.

Dobe se pri vsakem čevljarskem mojstru!

Iz sodne dvorane

V znamenju brezposelnosti

Pred malim kazenskim senatom, ki mu je predsedoval s. o. s. Ivan Kralj, je bil danes na razpravi zopet eden tistih primerov, ki sicer niso veliki ali pa senzacionalni, a so zadnja leta zelo pogosti in značilni za dobo, v kateri živimo.

Na zatožni klopi je sedel 30-letni brezposelni oženjeni zasebni uradnik Drago P. iz Ljubljane, ki ga je državno tožilstvo obtožilo zločinstva ponarejanja listin in njih uporabe kot pravih. Obtoženec je priznal, da je maja meseca lanskega leta ponaredil uradni spis Higienskega zavoda v Ljubljani, naslovljen na šoferja Josipa Noseta, v katerem mu zavod sporoča, da je bila njegova prošnja za nastavitev ugodno rešena in da bo dobil dekret o nastavitvi ob nastopu službe. Datum nastopa pa je odvisen od datuma, ko bo zavod dobil obvestilo, da je avto, katerega bo upravljal, že dospel v Maribor. To pismo je bilo signirano s podpisom ravnatelja zavoda dr. Iva Pirca.

Pravo ozadje tega pisma pa je bilo naslednje: Obtoženec je šoferju Nosetu obljubil, da mu bo preskrbel šofersko mesto, za nagrado pa mu je Nose obljubil plačati 1.000 Din, njegova sestra pa je tudi obljubila, da mu bo črtala dolg v znesku 1.000 Din, če bo bratu res preskrbel službo. Na njih ponovno povpraševanje, kako je z obljubljeno službo, se je obtoženi na vse mogoče načine izvijal in si sproti izmišljeval izgovore: da zavod nima na razpolago potrebnih kreditov za nabavo avtomobila, da avto še ni zacarinjen in slično. Ko pa mu ni več preostajalo drugih izgovorov, pa je napisal v obtožnici navedeno pismo, iz vsebine katerega je razvidno, da je prikrojena tako, da bi poteklo precej časa, preden bi naslovnik prišel do spoznanja, da gre za prevaro.

Mali kazenski senat je obtoženca obsodil na milo kazen 14 dni zapora, proti tej razsodbi pa se je pritožil državni tožilec g. Goslar, ki je prijavil revizijo.

Delovanje državnega tožilstva v preteklem letu

Iz sumarnega poročila državnega tožilstva za preteklo poslovno dobo 1936. je razvidno, da se je moralo državno tožilstvo v 3.686 primerih (l. 1935 v 3.401) pobaviti z dejanji, ki niso bila v skladu s pisanimi postavami kazenskega zakonika. Vračunani so tudi delikti po zakonu o tisku, ki so v pretekli poslovni dobi v primeri z l. 1935. (15 primerov) močno narasli (53 primerov). Do zaključka leta je bilo od teh primerov rešenih 3.165 za delikte po kazenskem zakoniku in 52 po zakonu o tisku, vseh skupaj pa je ostalo nerešenih 469 zadev.

Državno tožilstvo je nadalje odredilo 118 preiskav, v 239 primerih pa preiskovalni zapor za dejanja, ki jih mora preganjati po službeni dolžnosti. To je precej manj primerov kot v poslovni dobi 1935., ko je odredilo 411 preiskovalnih zaporov.

Od velikega števila 3.686 je bilo brez obtožnice rešenih 2.227 primerov za kazniva dejanja po kazenskem zakonu, ki jih preganja državni tožilec in 52 primerov po zakonu o tisku, obtožnic pa je bilo vloženih 790 za dejanja po kazenskem zakonu (l. 1935. 901 obtožnic) in 4 obtožnice po zakonu o tisku.

Brez razprave je bilo rešenih po vloženi obtožnici 48 zadev po kazenskem zakonu, 2 po zakonu o tisku in 12 z amnestijo, državni tožilec pa je zastopal obtožbo na razpravah v 594 primerih, 349 primerov je končalo z nepogojno obsodbo storilcev, 113 s pogojno obsodbo, z oprostilno razsodbo pa 132 primerov.

Državni tožilci niso v nobenem primeru priglasili pritožbe proti rešitvam preiskovalnega sodnika, prijavili pa so skupno 42 prizivov (13 proti sodbam sodnika poedinca in 17 proti razsodbam senatov) in 12 revizij.

Pozabljen spomenik

Osuševanje barja in začetek regulacije Ljubljanice — Borba koristnega načrta z raznimi težavami

Ljubljana, 26. februarja.

Par korakov od Karlovške ceste tik pred Karlovškim mestom stoji spomenik, ki so ga baje že hoteli odstraniti in uporabiti v druge namene. O tem se je pisalo nedavno tudi v našem časopisju in se je oglasil proti taki nameri tudi neki dopisnik, češ, četudi nam sicer ni znano, čemu ta spomenik stoji, vendar pa mora imeti svoj zgodovinski pomen. Da, zares ga ima in je bil postavljen pred več kakor sto leti. Preprost spomenik, navaden obelisk, obdan od zarjavele železne ograje, pripoveduje potomstvu o svojem namenu in poreklu.

Vprašanje izsušitve ljubljanskega Barja je delalo veliko preglavico deželnim stanovom kranjskim že v letu 1554. V tem letu sta Štefan de Grandi in Nikolaj Vendaholo nastopila z načrtom, da bi speljala reko Ljubljanico za Gradom, obenem pa naj bi se zaradi pospešitve vodnega padca podrlo več mlinskih jezov pod mestom.

V tem smislu se je izjavil leta 1667. tudi Volbenk Markovič, deželni pisar kranjski. Tem domačinom se je pozneje pridružila tudi neka nizozemska družba, ki se je ponudila, da bi na lastne stroške izvedla izsušitev Barja, zahtevala pa je desetletno prosto uporabo Barja in odkup zemljišča po deželni ceni. Šele leta 1769. je postalo barjansko vprašanje vsaj deloma aktualno. V tem letu je prišel na povelje cesarice Marije Terezije v Ljubljani Zorn pl. Mildheim in je po načrtih cesarskega svetnika Maksa Fremanta z odvodnimi prekopi izsušil velik del v bližini mesta ležečega barja. To delo je dovršil leta 1781. ter imenujejo Barjani velik odvodni jarek še dandanašnji »Cornov graben«.

Vsaka nova ideja pa se mora boriti s predsodki pa tudi z zavistjo. Tudi omenjeni prvi osušitelj ljubljanskega Barja Zorn pl. Mildheim je moral okusiti bridka razočaranja. Seveda prvi uspeh ni mogel zadovoljiti tega, kar se je sprva pričakovalo, zakaj popolna izvršitev je bila brez poglobitve struge Ljubljanice nemogoča. Vendar pa je bil s tem zgledom storjen že velik korak. Leta 1760. je dobil P. Gabrijel Gruber S. J. od deželnih stanov kranjskih nalog, da naj začne z izsuševalnimi deli. Svoje delo je podvzel 1762 s tem, da je zgradil veliko zatvornico, nato pa je 1773 začel kopati prekop za Gradom. Gruber svojega dela ni dokončal. Prvotni s 63.500 gold. določeni proračun je prekoračil za 80.000 gold., kar je umevno povzročilo veliko nevoljo deželnih stanov kot plačnikov. Leta 1777. je prevzel baron Struppi nadaljevanje prekopa in delo dovršil do novembra 1780.

Od te dobe do leta 1823. se ni glede osuševanja Barja ničesar več storilo. Vse delo se je omejilo le na vzdrževanje prekopa in zatvornice. Leta 1807. so se na cesarjevo povelje gubernij in deželni stanovi kranjski pod strokovnim vodstvom dvornega stavbnega svetnika Jožefa Schemerla pl. Leytenbach posvetovali glede nadaljevanja osuševalnih del. Toda brez uspeha, zakaj že leta 1808. so Francozi spet zasedli Kranjsko. Leta 1821. se je cesar Franc I. udeležil kongresa v Ljubljani, kjer je »sveta alijansa« več mesecev zborovala zaradi ureditve italijanskih razmer in vprašanj. Tista zima je bila izredno mila, ter se je visoki gost večkrat vozil na sprehod in na lov v Mestni log. Na te izlete nas še dandanes spominjata Cesta dveh cesarjev in tamkaj stoječi zidani paviljon. Ob takih primerih ga je domače spremstvo opozarjalo na prepotrebno in temeljito osuševanje ljubljanskega Barja, zakaj poprejšnja dela in posebe še Grubarjev prekop nikakor niso bila dovolj izdatna. Cesar Franc je ukazal, da naj se napravijo v tem pogledu novi načrti in naj se nadaljuje z osuševalnimi deli. Že leta 1823. so ponovno podvzeli to delo in sicer s tem, da so začeli poglabljati strugo Ljubljanice, kar so predniki smatrali kot nemogoče, obenem pa so tudi podrli jezove. Poleg tega so takrat od št. peterske vojašnice in današnje bolnišnice naprej prekopali v tistem času obstoječo vijugasto strugo Ljubljanice in jo izvedli v premi črti proti Štepanji vasi, kar je bilo za tisto dobo na vsak način velikansko delo. S temi deli se je doseglo, da sta se začela tako Barje kakor tudi mestni temelj bolj izdatno sušiti. Kmalu nato se je začelo tudi z obdelovanjem Barja in leta 1826. je bila ustanovljena prva stalna komisija za osuševanje ljubljanskega Barja. Cesar Franc si je ta dela leta 1825. osebno ogledal in je takrat baje izrazil željo: »Kako lepo bi bilo, če bi se mogli odtod v ravni črti peljati na Ig!« Ta želja se je s pomočjo in sodelovanjem udeleženih oblasti in takratnega ljubljanskega župana Hradeckega tudi uresničila. V spomin na ta osuševalna dela in cesarjev obisk je bil 16. avgusta 1829. postavljen spomenik pri Karlovškem mostu.

Napisi na spomeniku so latinski. Na sprednji strani obeliska nam pričajo, da je bil spomenik postavljen »ad conservandam grati animi memoriam« na povelje cesarja Franca I. v letu 1823. ponovno podvzetih osuševalnih del, ki jih je, kakor dokazuje napis na vzhodni strani, začel A. Gab. Gruber, a so bila ta dela »injuria temporum« prekinjena. Na zadnji strani spomenika govori napis o tem, da sta si cesar Franc in njegova soproga Karolina Avgusta 16. septembra 1825. »operis successum« ogledala. Na zahodni strani obeliska pa je zapisano, da so se vršila osuševalna dela v dobi, ko je bil Jožef Camillo baron Schmidburg guverner Ilirije.

Vzdolž Grubarjevega prekopa do struge Ljubljanice, do današnje »špice«, je bil zasajen drevored, okrašen s travnatimi rušami in cvetličnimi nasadi. Na koncu pa se je nahajal rondô dreves. Ta nasad je bil Ljubljančanom dolga leta zelo priljubljeno izprehajališče. Zares je odtod še dandanes prelep razgled na Barje in gore, ki ga obkrožajo ter na planine, ki kipijo iznad mesta. Sredi preteklega stoletja pa je bil povečan in olepšan Tivolski park. Takrat je tudi stekla železnica proti Trstu in mesto se je začelo razvijati proti severu. In tako je bilo izprehajališče ob Grubarjevem prekopu polagoma pozabljeno, pozabljen pa tudi spomenik kot priča enega izmed največjih del, kar jih je bilo izvršenih v zgodovini ljubljanskega mesta. Ljubljana že itak nima preveč spomenikov, zato bi bilo zares neumestno, če bi odstranili še tega, ki hrani lep kos domače zgodovine.

R. D.

Matineja Z. K. D.
Vesela muzikalna parodija ljudi in živali!
Rusko-sovjetski velefilm
Danes ob 14.15 V ELITNEM KINU MATICI
Cene din 3.50 in 5.50.

PASTIR KOSTJA

Domače vesti

* **Diplomiranj so bili v februarskem terminu 1937 na filozofski fakulteti v Ljubljani:** Andoljšek Ivan (pedagoška skupina); Jakulin Albertina (klasična skupina); Kobilica Rudolf (pedagoška skupina); Komac Vida (romanska skupina); Koncilija Janez (klasična skupina); Laibacher Doroteja (germanska skupina); Lončar Danica (skupina za narodno zgodovino); Muser Ema (geografsko-historična skupina); Nowy Fides (germanska skupina); Vernik Feliks (germanska skupina); Vujadinović Jana (skupina za narodno zgodovino).

* **Sodniški izpit** sta napravila pred apelacijskim sodiščem v Ljubljani gg. Kermauner Boris in Piškur Alojzij.

* **Promoviran za doktorja prava** bo danes na ljubljanski univerzi g. Vladimir Frantar iz Ljubljane. Čestitamo.

* **Zahteve natakarjev.** Kongres združenja natakarjev iz vse države v Splitu je bil zaključen z resolucijo, ki zahteva med drugim tudi uvedbo stainih plač in odpravo kavcij. Nadalje se zahteva, naj se takoj razpišejo volitve v delavske zbornice in okrožne urade, naj bodo v vseh odborih in ustanovah za napredek turizma v enakem številu zastopani predstavniki gostinskih podjetij in nameščencev, da se uvedejo in priznajo kolektivne pogodbe med gostinskimi podjetniki in nameščenci ter da se strogo prepove izkoriščanje nameščencev v gostinskih obratih.

* **Socialno-gospodarska šola Narodne strokovne zveze na Jesenicah** bo imela drevi ob 19. peto redno predavanje. Predaval bo g. Rupnik Franjo o našem zadružništvu. Predavanje bo v veliki dvorani Kazine na Savi. Vabljeni so vsi delavci in nameščenci z Jesenic, Javornika in okolice.

* **Slovesna otvoritev nove šibeniške gimnazije** bi morala biti 28. t. m., odložena pa je za 14. marca, ker kolavdacija še ni izvršena. Do kolavdacije ni prišlo pravočasno zaradi tega, ker niso mogli ugotoviti, kdo mora plačati stroške komisije. Pozneje, ko se je kolavdacijska komisija le sestala, so pa ugotovili neke nepravilnosti pri gradbi.

Proti zaprtju in težavam vsled hemoroidov veljajo že več let kot dobro sredstvo Leopilule vsled svojega točnega učinka, ki je brez bolečine in nikoli ne odpove, vsled popolne neškodljivosti in ker se tudi po trajni uporabi njihova učinkovitost ne zmanjša. Dobiva se v vseh lekarnah.
Oglas reg. S. br. 3236 dne 19. II. 1936.

\+ **Vozna olajšava.** Prometni minister je dovolil polovično voznino nad državnih železnicah članom odbora civilnih inženjerjev in geodetov Jugoslavije, ki se 28. tm. udeleže v Zagrebu letnega zborovanja društva. Popust velja do 3. marca.

* **Čvrsta starost.** V malem naselju v okolici Gračanice živi Mihajlo Perić, ki je star že 100 let, a gre še večkrat na teden peš od svojega doma v Gračanico in nazaj, kar znaša blizu 50 km. Stari Mihajlo je navdušen Sokol in je pred sedmimi leti sodeloval pri sokolskem zletu v Beogradu. Dneve, ki jih je preživel med Sokoli v Beogradu, šteje med najsrečnejše v svojem življenju. Upa, da bo doživel tudi drugi sokolski zlet v Beogradu in se ga udeležil.

* **Kako je bilo mogoče, da so dobili invalidnine izmišljeni invalidi.** Na procesu proti Lakičeviću in tovarišem, ki so z invalidskimi »mrtvimi dušami« osleparili državo za milijone, je obtoženi Dušan Cvijić, bivši uradnik finančnega ministrstva, razlagal, kako je bilo mogoče, da so dobivali invalidnine izmišljeni invalidi, potem ljudje, ki niso bili nikdar v vojni, in naposled taki, ki so svoje invalidske pristojbine dobili že v drugih mestih. Govoril je o ogromnih skladih zapisnikov, poročil invalidskih sodišč in komisij ter razlagal, da so se v tej zmedi note in nehote delale napake Včasih je kak načelnik odredil, naj se komu invalidnina ne glede na to, ali so listine pravilne ali ne, takoj izplača. Bili pa so tudi primeri, da so podrejeni uradniki rešili na lastno pest razne invalidske zadeve. Vsi so pri tem računali z velikim neredom. O svojem delu je mož zatrjeval, da je k večjemu nehote napravil kako napako, ali pa da so mu drugi kaj nepravilnega podtaknili.

\+ **Dva možna gasilca.** Prejeli smo: V štev. 25. »Jutra« od 30. I. 1937. ste v dopisu iz Kotredeža priobčili, da sta poveljnik in podpoveljnik gasilske čete nezmožna vršiti svoje funkcije. Ker sem bil za poveljnika izvoljen jaz Franc Bebar, za podpoveljnika pa jaz Pirc Jožef, Vas na podlagi zakona o tisku pozivava, da v zakonitem roku priobčite popravek, da ni res, da bi midva ne bila zmožna vršiti funkcije poveljnika oziroma podpoveljnika gasilske čete, pač pa da je res, da imava vse potrebne zmožnosti in izkušnje, za to funkcijo. Z odličnim spoštovanjem: Franc Bebar in Pirc Jožef, oba v Kotredežu.

* **Pregled motornih vozil.** Uprava policije v Ljubljani objavlja, da bo naknadni pregled letos še nepregledanih avtomobilov in motociklov za Ljubljano in za sreze Kamnik, Ljubljana in Škofja Loka v ponedeljek 1. marca od 8. do 13. ure kot običajno v Ljubljani na Bregu 20; dohod iz Novega trga. V torek 2. marca od 8. do 11. ure pa bo redni pregled za avtotaksije in avtobuse iz Ljubljane in iz srezov Ljubljana, Kamnik, Kranj in Škofja Loka na mestni pristavi v Ljubljani, Povšetova ulica štev. 8. nižje stare cukrarne.

* **Tovarna JOS. REICH** sprejema mehko škrobljeno blago v najlepšo izdelavo. 3

\+ **Z ozirom na veliko zanimanje** se osemdnevno potovanje v Rim, Napoli, Vezuv, Pompeji, Capri in Benetke ponovi od 25. marca do 2. aprila cena z vso oskrbo 1850 Din. Od 11. do 15. marca z avtobusom na dunajski velesejem, cena vožnje 360 Din. Od 26. do 29. marca avtoizlet v Benetke in Padovo. Prijave v izletni pisarni Okorn, Slon, Ljubljana, telefon 26-45.

Iz Ljubljane

u— **Večer socialne kulture** sta v sredo zvečer priredili v dvorani Delavske zbornice delavski prosvetni društvi »Vzajemnost« in »Zarja«. Številno občinstvo je napolnilo dvorano in s tem dokazalo svojo veliko žejo po kulturi, prireditev sama pa je bila na dostojni umetniški višini. Za uvod so igralci igrali odlomek Seliškarjeve drame, štiridejanke »Zlate ribe«, ki priča o Seliškarjevem dramatskem daru. Književnik Vinko Košak je spregovoril o odnosu delavstva do kulture in naglasil, da postaja kultura čedalje bolj last širokih delavskih množic. Sledile so recitacije, katere je prepričevalno in premišljeno podčrtavala oderska priredba. Zato so do pravega izraza prišla Seliškarjeva »Pisma iz ječe«, ki jih je igralsko izvajal Isop. Tudi »Pesem o služkinji« je globoko učinkovala. Podala jo je mimično in s kretnjami Magda Podbevškova. Spretno je prikazal Ivan Skuk vsebino Seliškarjeve pesmi »Obup« in »Rudnik«, Polde Demšar pa je z uspehom recitiral odlomek Klopčičeve pesmi »Drejčnik Andrej govori«. Za zaključek smo videli nastop g. Skuka in Skukove pri »Poslednjem pismu« (Seliškar). Ves večer je dosegel lep uspeh.

Canite Trubar. — Zaporte z trombo je pri nas še neznana Gallusova kompozicija, ki jo bo prvič izvajal Akademski pevski zbor na svojem koncertu dne 1. marca ob 20. zvečer v Unionu. Drug za drugim stopajo glasovi, se prepletajo in spet zgrinjajo. Od vseh strani se zbira radost, mogočen tok zdi se, da rajajo vsi zemeljski rodovi, vse stvarstvo! vedno znova se v preprosti tok veselja zarezava drzni, svetli motiv vesele hvalnice kakor rogovi, ki postopoma in menjaje se preplavljajo globine godalnega zbora z rezko odločnostjo. Zdaj prineso motiv tenorji, nato baritoni in basi. Kakor mogočna reka buta radost iz toka glasov, neugnano in šumeče prekipeva kakor peneče vino iz keliha. Vesela gotovost, da bo gospod prav gotovo prišel in odrešil človeštvo preveva vso kompozicijo: ecce Deus salvator mundu adveniet — glejte, Bog, rešenik sveta bo prišel. V mogočnem akordu neha ta vesela vest in hvalnica jasno in svetlo.

u— **Avtomobilski klub Jugoslavije, sekcija Ljubljana,** je imel včeraj zvečer v svojih prostorih na Kongresnem trgu občni zbor, ki so se ga poleg številnih članov udeležili tudi zastopniki oblasti. Zborovanje je otvoril in vodil predsednik g. Avgust Praprotnik. V svojem govoru je naglašal, da je klub zasledoval v svojem delovanju v prvi vrsti 4 cilje: odpraviti 12% luksusni davek, dalje doseči znižanje javnih dajatev na avtomobiliste, pocenitev kuriva in slednjič zboljšanje cest. Na nedavnem razgovoru z zastopnikom ministra financ, je dobil g. predsednik zagotovilo, da bodo že letos ukinjeni 12% prispevki, kakor tudi, da se bo znižala carina in trošarina na nafto in se bo bencin pocenil pri kilogramu za 1 do 3 Din. Sledila so poročila funkcionarjev, o katerih bomo podrobneje poročali jutri. Na koncu je bila sprejeta resolucija, ki je izrazila zahteve avtomobilistov.

FOTOAMATERJI!
Za Vaše snimke samo
Agfa
ISOCHROM
ISOPAM
Pravkar dospela pošiljka filmov emulzije 1939.
Najkulantnejša zamenjava starih fotoaparatov za Leico, Contax ali Rolleiflex!
Foto Tourist Lojze Šmuc
Ljubljana, Aleksandrova cesta 8.

u— **Razstava slik Slavka Tomerlina** je odprta v Jakopičevem paviljonu samo še do 2. marca, vsak dan od devetih dopoldne do mraka.

u— **V mali filharmonični dvorani** bo v petek 5. marca ob 20. koncert moderne glasbe ,na katerem se izvajajo dela poljskih in argentinskih avtorjev. Zastopani so skladatelji Koffler, Perkovski, Gianneo Szymanovski in Marek. Zanimivi spored izvajajo naši domači umetniki in sicer poje pesmi za 1 glas gospa Milena Verbičeva, klavirske točke izvajata gospa Osterc-Valjalo Marta in Pavel Šivic. Na večer že danes opozarjamo. Vstopnice bodo od ponedeljka dalje v knjigarni Glasbene Matice.

u— **Profesorski izpit** so napravili pred izpraševalno komisijo na drž. konservatoriju v Ljubljani pod predsedstvom ravnatelja Julija Betetta naslednji člani profesorskega zbora ljubljanskega drž. konservatorija: Marijan Lipovšek, Karel Rupel in Pavel Šivic.

u— **Počastitev spomina g. dr. Kersnika.** Zveza Slovenskih zadrug, pri kateri je bil pokojni dr. Janko Kersnik od l. 1912 član nadzornega odbora, od l. 1922 pa podpredsednik, je namesto venca na njegovo krsto darovala dijaški podporni zadrugi »Grude« 500 Din.

u— **Vsi tovariši — maturanti iz l. 1900** se vabijo, da spremijo na zadnji poti danes ob 15. izpred mrtvašnice Leoniška vsem dragega sošolca dr. Janka Kersnika.

u— **Človekoljubni darovi v spomin ravnatelja dr. Kersnika.** Na izrecno željo blagopokojnega g. dr. Janka Kersnika, ravnatelja Kmetske posojilnice ljubljanske okolice, so darovali na mesto vencev v dobrodelne namene: Kmetska posojilnica ljubljanske okolice Din 1.000 za mestne reveže v Ljubljani, uradništvo Kmetske posojilnice: Din 400 za mestne reveže v Ljubljani, Din 500 za Dražilovo, Ljubljana, Din 500 za vdovo Cigličevo, Stražišče pri Kranju, in tvrdka »Peko«, Tržič, Din 500 za tržiške reveže.

u— **Odsek brezposelnih učiteljskih abiturientov pri sekciji JUU v Ljubljani** vabi vse učiteljske abituriente (ke) na zanimivo idejno predavanje, ki bo danes ob 15. v Trgovskem domu (Gremialna šola) Gregorčičeva ul. Jutri pa bo v prostorih sekcije JUU ob pol 10. članski sestanek. Na programu so aktualne zadeve in predavanje »Prvi korak v naš poklic«. Udeležba dolžnost!

u— **Pododbor društva »Kneginja Zorka«** v Ljubljani ima svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom v petek 5. marca ob pol 16. v damski sobi kavarne Emone. Vse članice vljudno in iskreno vabi odbor.

u— **Otresite se svojih skrbi vsaj enkrat na teden.** Šentjakobčani vam nudijo večer poln smeha in zabave. Veseloigra »Zakonci stavkajo« je tako zabavna, da pri dosedanjih predstavah posetniki sploh niso prišli iz smeha. Dnevna blagajna posluje od 10.—12. in od 15.—17 ure. Predstavi sta drevi in jutri zvečer ob 20.15.

u— **Matineja ZKD.** Po dolgem odmoru gostuje zopet »Pastir Kostja« v lepi novi kopiji. Zveza kulturnih društev je s tem ustregla željam svojih matinejskih posetnikov in omogočila vsakomur ogled tega večno mladega umotvora rusko-sovjetske filmske produkcije. »Pastir Kostja« je duhovita parodija na današnjo dobo S prešerno gesto razgalja junake ljubezni in slave Veselega nazpoloženja ne manjka od razkošne živalske pojedine, pa tja do instrumentalne bitke intelektualnih delavcev. Skozi ves film pa poje »Pastir Kostja« svoj širokoveseli ruski smeh. Pastirja Kostjo naj si ogleda vsa Ljubljana, saj je ravno ta film primeren, da razgiba ljubljansko vzdušje in meglo s poskočno pesmijo, zdrav padec iz sanj na čvrsta realna tla! Predstave v Elitnem kinu Matici danes ob 14.15 in v nedeljo nepreklicno zadnjikrat ob 10.30 uri. Cene 3.50 in 5.50 Din.

u— **Valčkov večer** priredi tudi letos Sokol I v soboto 6. marca v vseh prostorih sokolskega doma na Taboru, na kar opozarjamo vse ljubitelje starih plesov. Sokolstvu naklonjeno občinstvo pa vljudno vabimo, da se udeleže te tradicionalne prireditve.

u— **Zaključni venček plesne šole »Zarje«** v Delavski zbornici bo jutri v nedeljo ob 15. uri. Vabljeni.

Iz Celja

e— **Sokolski lutkovni oder** bo uprizoril jutri ob 15. v Sokolskem domu v Gaberju lutkovno igrico »Jaka požeruh«. Deca in odrasli, obiščite lutkovno predstavo v čim večjem številu!

e— **Podpora svinjerejcem.** Mestna občina celjska bo prispevala iz razpoložljivih sredstev dobrim svinjerejcem k nabavi plemenskih merjaščkov. Izbrala bo tudi rejsko središče, s katerega se bodo nabavili. Prošnje, kolkovane s 5 Din, je treba vlagati pri mestnem poglavarstvu v Celju v sobi štev. 9 do 15. aprila. Pojasnila daje mestni kmetijski referent.

e— **Občni zbor društva »Soče«** bo jutri v nedeljo ob 15. Udeležba za člane obvezna, vabljeni so tudi vsi doslej še neorganizirani brezdomci.

e— **Sredi petja se je ustrelila v srce.** V četrtek zvečer je sedela okrog 35 let stara vdova in posestnikova hčerka Josipina Kosijeva iz Kasaz pri Petrovčah z manjšo družbo v gostilniški sobi celjskega hotela. Bila je videti dobre volje in je pela z ostalo družbo. Okrog 21.45 pa si je med petjem neopaženo nastavila samokres na levo stran prsi in sprožila. Krogla ji je predrla srce. Kosijeva je v hipu prenehala peti, položila je samokres na mizo in se zgrudila s stola mrtva na tla. Truplo so prepeljali v mrtvašnico na okoliško pokopališče. Mož Kosijeve je izvršil pred leti samomor. Kosijevi, ki je bila živčno bolna, je pred dvema mesecema umrl edini otrok. To jo je silno potrlo in večkrat je izjavila, da življenje nima za njo nobenega smisla več. Obupno dejanje je izvršila v očividno v duševni zmedenosti.

e— **Ukradena harmonika.** Lani v oktobru je nekdo ukradel mehaniku Antonu Suliču iz Celja v neki gostilni na Kralja Petra cesti okrog 2.000 Din vredno kromatično harmoniko. To harmoniko je hotel 16-letni Hugon F. s Sp. Hudinje pred dnevi v Bukovem žlaku zamenjati nekemu delavcu za njegovo novo kolo. Fanta so aretirali in izročili okrožnemu sodišču.

e— **Tatinski šolarji.** Dne 18. t. m. je bilo na stopnišču palače Pokojninskega zavoda v Celju ukradenih več električnih stikal in hišnih redov v okvirih. Kot storilce je policija prijela tri šoloobvezne dečke iz Celja v starosti 10 do 11 let. Pri zaslišavanju so priznali, da so v januarju ukradli na stopnišču hiše štev. 9 na Cankarjevi cesti dvoje stikal in več hišnih redov v okvirih, dalje nekemu odvetniku sanke, nekemu mehaniku devet steklenic, lani pa 15 medeninastih ključk z raznih vežnih vrat.

e— **Kino Union.** Danes ob 16.15 in 20.30 veseloigra »Pat in Patachon sta zadela srečko« in dve predigri, ob 18.30 matineja.

KINO METROPOL. Danes ob 16.15, 18.15 in 20.30 »PRINCESA DAGMAR« (Mädchenpensionat). — Matineja ob 14. uri »ROBERTA«.

Iz Kranja

r— **Ljudska univerza.** V soboto 27. t. m. ob 20. bo predaval v gimnaziji univ. docent g. dr. Bajič o kolektivni pogodbi.

Iz Tržiča

č— **Kino** predvaja danes in jutri filmsko opereto »Intermezzo«.

Iz Trbovelj

t— **Zanimiva prireditev** Danes in v ponedeljek obakrat ob 8. zvečer predvaja v Sokolskem domu mojster Tkalec Ivo velik, nenadkriljiv mističen program, ki bo vsakogar zadovoljil.

Iz Maribora

a— **Nanos spominu L. Bratuža.** V četrtek zvečer je bil v okviru Nanosa spominski večer, posvečen spominu Lojzeta Bratuža. Nanosov predsednik Marino Kralj je spregovoril tople spominske besede o Lojzetu Bratužu. Spominske počastitve se je poleg članstva udeležila tudi ga. Maistrova.

a— **Mestni župan dr. Juvan,** ki je bil več dni v Beogradu, se je vrnil. Njegovo potovanje v Beograd je v zvezi z vprašanjem razpolaganja denarja iz kaldrminskega fonda in zamenjave vojašnic.

a— **Uprava mariborskega pododbora Udruženja rezervnih oficirjev in bojevnikov** vabi svoje člane, da prisostvujejo XI. rednemu letnemu občnemu zboru, ki bo v **petek 12. marca ob 20.** v dvorani restavracije »Novi svet: (Povodnik) v Mariboru, Jurčičeva ul.

a— **Tudi mariborski volonterji spet na delu.** Včeraj zjutraj so tudi mariborski zdravniki-volonterji splošne bolnice pričeli opravljati svoje delo, katero so bili prekinili v znak protesta.

a— **Gledališke novice.** Drevi bo premiera Ortnerjeve ljudske igre »Čevljar Anton Hit«. Delo je zajeto iz življenja preprostega ljudstva. Prevod je dr. Šmalčev, režiser P. Malec, naslovno vlogo igra P. Kovič. Sodeluje malodane ves ansambl. Jutri zvečer bo zaključna predstava »Plesa v Savoyu«.

a— **Tattenbachovi ulici je pretila požarna nevarnost.** Službujoči stražnik je včeraj zjutraj okoli 3. ure opazil kako se vali dim iz dvorišča v Tattenbachovi ulici št. 3. S pomočjo domačinov se je posrečilo pogasiti ogenj, ki bi bil lahko postal usodepolen.

a— **Zopet nesrečna ljubezen.** Josipina K. iz Aleksandrove ceste na Pobrežju je zavžila večjo količino lizola in so jo nezavestno prepeljali v splošno bolnišnico. Zapustila je pismo, iz katerega je razvidno, da je njen korak v zvezi z nesrečno ljubeznijo.

a— **Okradeni akrobat.** Akrobatu Francu Horvatiču je neznan storilec ukradel iz skladišča razne vrvi v vrednosti 500 dinarjev.

Iz Škofje Loke

šl— **Družabni večer škofjeloških oficirjev** bo v soboto 27. t. m. ob 20.30 v Sokolskem domu. Sodelovala bo vojaška godba.

šl— **Razglednі tabli** je namestila škofjeloška podružnica SPD na kapucinskem zidu in na loškem kolodvoru. Orientacijski tabli imata vpisana vsaka po 198 izletov z navedbo razdalj in izhodišč. Zamislek SPD zasluži vse priznanje!

šl— **Smrt je strla mlado življenje** Jožka Logondra iz Moškrina in v torek zjutraj so ga pokopali na starološkem pokopališču. Pogreb je bil ganljiv izraz tople ljubezni do učenčka, ki so ga spremili na njegovi poslednji poti vsi šolarji četrtega razreda z razrednikom g. Rudolfom Horvatom. Jožek je bil v šoli priden fantek. Bolehal je že dalje časa, slednjič pa je pritisnila pljučnica in po njem je bilo. Sožalje njegovim svojcem!

šl— **Tatvine.** Mlekarska zadruga v Škofji Loki renovira stanovanjsko hišo na Spodnjem trgu. V noči na ponedeljek pa je neznanec odnesel razno okovje pri vratih in oknih. Bilo je moral od stroke, ker je odprl vrata z vitrihom in okovje lepo odvil. — Tatu so imeli tudi pri Balantu v Kapucinskem predmestju. Eden izmed domačih je v sobi opazil tujca pod posteljo. Sobo so zaklenili in hiteli po orožnike. Ko pa so prišli nazaj, ni bilo o svedrovcu ne duha ne sluha. S seboj je odnesel 100 Din, ker več ni dobil. — Nekdo je poskušal vlomiti pri Malovrhu na Suhi. Zlezel je v hišo skozi stranišče okno, a ga je o pravem času zapazil gospodar in ga napodil.

KINO MATICA Tel. 21-24
PREMIERA Triumf humorja
LUMPACI VAGABUNDUS
Paul Hörbiger, Heinz Rühmann, Fritz Imhoff, Hilde Krahl

SLOGA Tel. 27-30
Pretresljiva borba za tekoče zlato
MESTO ANATOL
podvig in propast malega balkanskega mesteca.
Brigitte Horney Gustav Fröhlich

Matineja ob 14.15, jutri ob 11. uri
Zabavna glasbena komedija
GOSPOD BREZ STANOVANJA
Paul Hörbiger, Hermann Thimig, Adela Sandrock, Lizzi Holzschuh

UNION Tel. 22-21
Veliki pomorski film daljnega vzhoda
ZLATO IZ SINGAPOREA
Clark Gable, Jean Harlov, Wallace Beery
Dialog v nemškem jeziku.

Matineja ob 14.15, jutri ob 11. uri
JAN KIEPURA kot
LJUBLJENEC VSEH ŽENA
čudovito petje, nedeljiv humor.

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Z Jesenic

s— **Sokolsko društvo Jesenice** ponovi v nedeljo 28. t. m. ob 8. zvečer nad vse uspelo detektivsko komedijo »Pobegla nevesta«. Pridite vsi, ne bo Vam žal.

s— **Zvočni kino Radio** predvaja danes in jutri ob 8. uri zvečer (v nedeljo tudi ob 3. uri pop.) velefilm »Ženski raj« s Sv. Petrovićem v gl. vlogi. Med dodatki tudi risana šala in Paramountov zvočni tednik. — Sledi »Rdeči sultan — Abdul Hamid«.

Iz Novega mesta

n— **Banovinska kmetijska šola na Grmu** priredi v sredo 3. marca vinarski tečaj o trsni rezi v svojem vinogradu v Trški gori. Začetek tečaja bo ob 9. dopoldne. Udeleženci dobijo brezplačno kosilo.

n— **Sadjarski tečaj za banovinske cestarje** bo na Kmetijski šoli na Grmu 1. in 2. marca. Istotam bo 6. marca enodnevni kletarski tečaj. Obiskovalci tečaja dobe brezplačno kosilo, oddaljeni pa se bodo lahko poslužili tudi brezplačnega prenočišča na šoli.

n— **Rdeči križ.** Napovedana letna skupščina društva RK za nedeljo 28. t. m. se je preložila na četrtek 4. marca ob pol 10. v občinski posvetovalnici.

Iz življenja na deželi

RIBNICA. Sokolski zvočni kino predvaja danes in jutri ob običajnih urah velezanimivi pomorski film »Zbogom Anapolis« (Bengali na morju). Za dodatek Paramountov zvočni tednik in domač kulturni film.

SEVNICA. Zvočni kino predvaja danes in jutri film »Nesmrtne gosli« (Stradivarijeve) in obširen dodatni program.

ŽABNICA. Narodna čitalnica Žabnica priredi jutri 28. t. m. ob 15. predavanje »O globinah morja« s slikami. Predaval bo predavatelj ZKD g. dr. Kuščer Ludvik.

ŽIRI. NSZ podružnica Žiri priredi jutri 28. t. m. v Sokolskem domu ob 14. predavanje »Vtisi s potovanja po Bolgariji« s slikami. Predaval bo predavatelj ZKD g. Bučar Vekoslav.

Zagorski ubijalec živali — podivjan pes

Zagorje, 26. februarja.

Te dni zjutraj je žena rudarja Leopolda Simončiča hotela pomolzti kozo. Ko je prišla do hlevčka, je opazila, da je neka žival obgrizla vrata in odlomila nekaj desk. V slutnji, da nekaj ne bo prav, je odprla hlevček, in je res našla kozo ubito, a zadaj v hlevček izdolbeno luknjo. Žena je obupana sklicala sosede in takoj obvestila o dogodku orožnike, ki so po znakih dognali, da je skozi luknjo zlezel v hlevček pes. Pes je moral kozo ugonobiti morda dobro četrt ure prej, preden so jo našli, ker je bila še topla. Otroci so povedali, da so malo pred tem lovili neznanega psa volčjaka, ki jim je ušel v gozd.

Poklicani živinozdravnik dr. Franc Rutar je dognal, da je pes kozi pregriznil vrat in polizal vso kri, kolikor je je izteklo Kaže torej, da je podivjan pes v zadnjem času davil koze in ovce v našem okolišu, a ne kakšen abnormalen zločinec, kakor so domnevali. Kakor vse prejšnje živali je tudi to kozo obgrizel po nogah. Orožništvo bo imelo dosti posla, da bo pregledalo vse pse v okolišu. Upati je, da ga bodo našli po površnem opisu, ki so ga podali otroci. Prav bi bilo, da lastniki psov volčjakov denejo nevarne živali na verigo, da ne bodo delale škode.

Minili teden ponoči je najbrž prav ta pes obgrizel in nalomil nekaj desk na Rančigajevem hlevu v Toplicah. V Simončičev hlevček pa je zdaj izdolbel luknjo, da je prišel noter in usmrtil žival, ki je dajala siromašni osemčlanski družini mleko. Simončič je takrat, ko so iskali po Zagorju zločinskega vampirja, kozo oddal na Jesenovo nekemu kmetu, ker se je bal zanjo. Pred dnevi jo je spet prignal domov, da je zdaj postala žrtev podivjanega psa.

Tragična smrt z alkoholom zastrupljenega otročiča

Trbovlje, 26. februarja.

V Čebinah pri Sv. Planini je zadela posestnika Barliča huda nesreča. Pri sosedu je kuhal žganje neki 17-letni duševno omejen fant. Kuhanje žganja je prišla v družbi z nekim drugim otrokom gledat tudi Barličeva 4letna hčerkica. Fant je oba otroka nekaj časa gledal, nato pa jima je natočil po en kozarec toplega žganja, ki sta ga otroka tudi spila. Učinek je bil usoden: 4letna deklica se je kmalu onezavestila. Ker je niso mogli zbuditi v zavest, so jo oddali v trboveljsko bolnišnico. Bilo pa je že prepozno in je otrok umrl za zastrupljenjem z alkoholom.

Posnemanja vredno v vsakem oziru

Ljubljana, 26. februarja

Danes težki snežni kosmiči silijo ljudi v kožuščke, jutri prvi pomladni dihi silijo k načrtom o nabavah lahkotnih oblačil, ki bodo odprla pot solncu in zraku do premraženih teles. Časopise, revije polnijo obeti sveže pomladne mode. Iščemo, izbiramo, kaj se nam bo lepše, prikladneje prilegalo. Izbera je velika, vabljiva, pa ne vedno dosegljiva. Vsakomur v zadnji instanci narekuje denarnica svoje: »Do tod smeš, naprej ne več!«

Izložbe so polne vsega in trgovci se trudijo s kakovostjo in zmerno ceno privabiti in zadovoljiti čim več kupcev. Da širši krog kupcev ne bo le ogledoval in se divil, da bo tudi kupil in se oblekel.

Današnja parola trgovcev ni več: Prodaja blaga za eno obleko zadostuje na dan krije režijo in predvideni dobiček. Današnja parola je: Vsakemu svoje, prodajalcu in kupcu, Nizko ceno in kvalitetno blago kupcu, trgovcu ob nizki ceni čim več kupcev za kritje režije in predvidenega dobička.

Taka je kalkulacija modernega trgovca, da bo z nizko ceno privabil čim več odjemalcev, ne da bi zmanjšal kvaliteto blaga. Povečati bo moral le svoje delo v obliki postrežbe.

Primeri moderne postrežbe čim širših slojev se pri nas že tudi pojavljajo in kaže, da se bodo obnesli v zadovolstvo podjetij in odjemalcev.

Preteklo nedeljo so gramofonski zvoki pri »Manufakturi« na Mestnem trgu vabili sprehajalce k ogledu razstave zaloge pomladnega blaga. Obiskovalci, ženskega in moškega spola, so radovedno ogledovali in zadovoljno mrmrali o cenah in kvaliteti. Podjetniku je raslo upanje in zaupanje v lastno kalkulacijo ko so novi obiskovalci v vedno gostejših grupah prihajali na ogled. Zvabljala jih je dobra kvaliteta in primerna cena. Zadovoljna sta bila oba: podjetnik v prepričanju, da se bodo povrnili za nakup, in obiskovalec v prepričanju, da bo lahko dobro kupil.

Zadovoljen pa je bil še tretji, na katerega se je na posnemanja vreden način spomnil podjetnik, ko se je ob priliki razstave dogovoril z mestnim socialnim uradom, da bo od vsakega obiskovalca ne glede na njih število plačal po pol dinarja za pomoči potrebne. Radovednost nas je premagala, da smo poškilili v zapisnik brezposelnega, ki je za pultom za kontrolo socialnega urada štel obiskovalce: zapisnik je bil gosto popisan in socialni urad si je lahko mel roke ob tem nenadejanem izdatnem viru za lajšanje bede brezposelnih. Če bi bili ti vedeli zanj, bi se bili tega dne mogoče sami priključili verigi obiskovalcev in tako zaznamovali novo črto v kontrolnem seznamu...

Žrebanje 24. februarja 1937 drž. razredne loterije:

Din 5.000.— št.: 33.036;
Din 2.000.— št.: 15.740;
Din 1.000.— št.: 10.889, 15.707, 17.402, 24.813, 46.106, 46.109, 46.123, 46.159, 62.087, 89.851, 89.874, 95.781.

ZADRUŽNA HRANILNICA, Ljubljana, Dalmatinova 6.

Gospodarstvo

Nadzorstvo nad zavarovalnicami

Kakor smo že včeraj poročali, je ministrski svet odobril uredbo o nadzorstvu na zavarovalnicami. Do sprejetja te uredbe v naši državi ni bilo zakonito urejenega poslovanja in tudi ne določil, ki bi jim bil namen odstrankati nevarnost morebitne zlorabe premijskih rezerv. V tem pogledu sta izjemi samo Slovenija in Dalmacija, kjer velja zastareli avstrijski zavarovalni regulatif iz leta 1918.

Bistvo nove uredbe o nadzorstvu nad zavarovalnicami je v določilih o naložbi premijskih rezerv. V bodoče bodo zavarovalnice mogle svoje premijske rezerve plasirati v vrednote, ki jih uredba točno določa. Naložba v državnih vrednostnih papirjih mora znašati najmanj 25% od celotnega zneska premijske rezerve. Nadalje se lahko naloži premijska rezerva v vrednostih papirjih, za katere jamčijo banovine ali mesta, v hipotekarnih zastavnih listih in komunalnih zadolžnicah domačih denarnih zavodov in zadrug, pooblaščenih za izdajanje teh papirjev, v delnicah Narodne banke in Priv. agr. banke v hipotekarnih posojilih na prvem mestu do 35% prometne vrednosti nepremičnin, v posojilih za lastne police in v vloge pri državnih denarnih zavodih. **V kratkoročne vloge pri javnopravnih hranilnicah, pri denarnih zavodih in zadrugah se lahko naloži največ 15** (pri denarnih zavodih in zadrugah največ do 10%), in sicer, če je potrebno zaradi ohranitve likvidnosti. Na drugačen način se lahko plasira matematična rezerva (rezerva za življenjsko zavarovanje) če ta način daje zadostno varnost in likvidnost, kar morala s svojim podpisom potrditi svet za zavarovanje in ministrstvo za trgovino in industrijo. **Plasman** v hipotekarna posojila in nepremičnine je omejen na največ 50% celotnega zneska matematične **rezerve.**

Prav tako važno je določilo, ki odreja **da se morajo vrednote, ki so vanje naložene matematične rezerve, nahajati na področju kraljevine Jugoslavije in da se ne smejo ne odtujiti, ne zastavljati brez poprejšnjega dovoljenja trgovinskega ministrstva.** Vse te vrednote se bodo vodile v posebnem registru, čigar duplikat bo v trgovinskem ministrstvu, le-to pa bo moralo biti informirano o vsaki spremembi v njem.

Upravno nadzorstvo nad poslovanjem zavarovalnic se bo stalno vršilo po organih trgovinskega ministrstva. Ti organi imajo vsah trenutek pravico do vpogleda v vse knjige, račune in spise zavarovalnic.

Pod nadzorstvo spadajo zavarovalnice v ožjem smislu, pa tudi vse druge ustanove človekoljubnega značaja ki se bavijo z zavarovanjem pogrebnih stroškov in izdatkov za primer bolezni, in podobna društva ter skladi za pokojninsko zavarovanje.

Uredba predpisuje minimalno glavnico, ki jo mora imeti vsaka zavarovalnica. Za delniške družbe je ta minimalna glavnica določena na tri milijone Din. za druge pa en milijon Din. Zadruge morajo imeti najmanj 100 zadružnikov. Tudi podružnice tujih družb morajo imeti svojo glavnico, dotirano od centrale. Ta glavnica mora biti pa vsaj tolikšna, kolikor se zahteva od podjetja s sedežem v državi.

Zavarovalnicam je prepovedano ukvarjati se s kakšno drugo stroko poslov. za zavarovalniške posle morajo pa imeti dovoljenje ministrstva za trgovino in industrijo. Vsaka zavarovalnica, ki se bavi z življenjskim zavarovanjem mora imeti svojega aktuarja matematičarja ki bo s svojim podpisom overil pravilnost in točnost matematičnih rezerv.

Trgovinsko ministrstvo sme s posebnim pravilnikom predpisati minimalne premijske zneske za vsako panogo zavarovanja, razen za prevoz, zakonito odgovornost poroštva in slučaje nesreče. Sklepanje zavarovanj v tuji valuti, v zlatu ali domači valuti z določenim in dogovorjenim razmerjem do katere tuje valute ali do zlata, je prepovedano. Izjema je dovoljena samo pri zavarovanju tujega prevoza.

Pri trgovinskem ministrstvu se ustanovi zavarovalniški svet, ki bo imel posvetovalno funkcijo. Do njega se bo obračal trgovinski minister v vseh važnih vprašanjih, ki se tičejo zavarovanja. V tem svetu je 10 članov in 10 namestnikov, ki jih imenuje trgovinski minister na tri leta iz vrst zavarovalcev in zavarovancev.

Uredba določa kazni za kršitelje določil: te kazni gredo do odvzetja pravice za nadaljne poslovanje. Trgovinski minister je pooblaščen za izdajanje pravilnikov, potrebnih za izvajanje te uredbe. Za prilagoditev novi uredbi je zavarovalnicam dovoljen najdaljši rok leta dni, če gre pa za plasman matematičnih rezerv sme trgovinsko ministrstvo, sporazumno s finančnim ministrstvom ta rok podaljšati na največ štiri leta. Nova uredba stopi v veljavo, na dan razglasitve v Službenih novinah.

Zaposlenost v posameznih gospodarskih panogah

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani objavlja za januar podrobne podatke o gibanju zaposlenosti v posameznih gospodarskih panogah.

Kakor je znano, je od decembra na januar število zavarovanih delavcev in nameščencev iz sezonskih razlogov nazadovalo za 5138. Pretežni del tega nazadovanja odpade na gradbene stroke, kajti pri gradnjah nad zemljo se je število zavarovancev v tem mesecu skrčilo za 1664, pri gradnji cest. železnic in vodnih zgradb za 783 in v industriji gradbenega materiala za 433. Zaradi stavke v vevški papirnici beleži tudi papirna industrija nazadovanje za 389 delavcev. V nasprotju s prejšnjimi meseci je zabeleženo nazadovanje tudi v tekstilni industriji za 351 delavcev. Končno je omeniti nazadovanje v oblačilni industriji za 392, in v čevljarski industriji prav tako za 392 delavcev.

Zboljšanje v lesni stroki

V primeri za lanskim januarjem smo imeli letos v januarju za 6856 več zavarovancev. Pri tem je zanimivo, da se je zadnje mesece nekoliko opomogla lesna stroka. **Število zavarovancev v gozdno-žagarski industriji je bilo v januarju za 1545 večje nego v lanskem januarju,** medtem ko je v decembru ta presežek zavarovancev nasproti istemu mesecu lanskega leta znašal le 964, v novembru 290, v oktobru pa smo imeli še 536 zavarovancev manj nego v istem mesecu prejšnjega leta. Tudi v industriji za predelovanje lesa je bilo število **zavarovancev v januarju za** 519 večje nego v lanskem **januarju. V celoti se je zaposlenost v lesni stroki v primeri z lanskim januarjem povečala za 2064 delavcev.** Skupaj smo imeli v januarju v gozdno-žagarski industriji 6444 zavarovancev, v industriji za predelovanje lesa pa 3511.

Tudi v gradbeni stroki je bila v januarju navzlic znatnemu sezonskemu padcu zaposlenost večja nego lani. Pri gradnjah nad zemljo, pri gradnji cest, železnic in vodnih zgradb in v industriji gradbenega materiala so bili v januarju zaposleni 7504 delavci, to je za 1732 več nego pred enim letom.

Stalni prirastek, ki smo ga **beležili v tekstilni industriji,** pa se je zaradi padca v januarju nekoliko zmanjšal. V preteklem mesecu je bilo v tekstilni industriji zaposlenih 14.725 delavcev, kar pa je še vedno za 1556 več nego v lanskem januarju. **V oblačilni industriji** smo imeli 4687 delavcev (za 405 več), **v kovinski industriji** 7126 delavcev (za 682 več), **v usnjarski industriji** 2025 delavcev (za 216 več) in **v čevljarski industriji** 2824 delavcev (za 152 več).

Občutnejše zmanjšanje nasproti lanskemu letu pa beležita le dve važnejši stroki, namreč papirna industrija, kjer je bilo v januarju le 1311 delavcev, to je za 644 manj nego v lanskem januarju, in tobačna industrija, kjer je bilo 764 delavcev, to je za 170 manj nego lani.

Pojasnilo o Vinarski in sadjarski zadrugi v Ptuju

Ker se širijo napačna mnenja o Vinarski in sadjarski zadrugi v Ptuju in da zavrnem neosnovani napad v »Slovencu« od 14. II. 1937 podajam naslednja pojasnila:

Po prevratu se je iz bivše nemške Weinbaugenossenschaft v Ptuju ustanovila »Vinaria« d. d., ki je prevzela kleti in poslopje od prednice, ter nekaj let dobro poslovala s prodajo vinskega pridelka. Visoki davki, delne investicije in nerealni odjemalci vina pa so prisilili Vinario, da je stopila v likvidacijo. Zato se je ustanovila v Ptuju »Vinarska in sadjarska zadruga«, ki je bila pri okrožnem sodišču v Mariboru registrirana dne 11. 10. 1928, ki pa nima z bivšo Vinario nobene skupnosti.

Po smederevskem vzorcu je glavna naloga te zadruge, da prevzema od včlanjenih vinogradnikov grozdje, ga spreša in ustvarja tipe vin za vinski trg ter zaščiti znamko vina iz Haloz in Sl. goric. Tudi je namen zadruge urediti zimsko skladišče za sadje in posredovati sadno prodajo, kakor tudi nabavo kmetijskih potrebščin. Zadruga bi pod dobrim vodstvom mnogo koristila ubogim vinogradnikom, zlasti revnim Haložanom, ki nimajo drugega pridelka, kakor vino in od izkupička tega živijo. Onemogočila bi nerealno vinsko trgovino, ki gre samo na škodo producenta. Tudi pri vnovčevanju sadja bi zadruga storila mnogo dobrega, ker bi sadje prevzela, ga sortiranega vskladiščila in potem nudila po svetovni tržni ceni kupcem Sadjar, ki je v naših krajih ozko povezan z vinogradnikom, največkrat sta oba v eni osebi, bi bil rešen nevšečnih prekupčevalcev in trgovcev sadja. Vinarski in sadjarski zadrugi bi bilo omogočeno, da organizira v svojem okrilju kakih 1000 vinarjev in sadjarjev. ne more pa in ne sme slediti vzgledu iz Ormoža in vzgledu nekaterih vinskih trgovcev, da bi s tujim uvoženim vinom rezala domače vino, ker to ni potrebno in le škoduje domačemu proizvodu in njegovemu slovesu Za druge nasvete iz ormožke zadružne kleti smo prav hvaležni, žal pa jih tudi prav dobro poznamo. V zadružništvu se ne spuščamo na politična polja, ker smo mnenja, da zadružništvo ni politična žoga, temveč je ustvarjeno za vsakega, ki išče pri njem pomoči.

Kar se pa tiče pomoči države in banovine v investicijske svrhe, smo na stališču, da so že obstoječe zadruge teh prispevkov nujno potrebne, neglede na politično barvo, in bi se takšni prispevki morali dati tja, kjer je potreba najnujnejša. Pri tem bi Haloze ne smele biti izvzete Če takšne zadruge v Halozah ni, jo je treba ustanoviti, če so le dani početni pogoji. Če pa teh pogojev ni, potem naj to vlogo prevzame Ptuj, ki je v centru vinske in sadne trgovine in ki je s svojimi velikimi vinskimi in sadnimi razstavami in sejmi dokazal, da je zmožen voditi tudi vinarsko in sadjarsko zadrugo.

Da Vinarska in sadjarska zadruga v Ptuju doslej ni mogla delovati, je krivo ravno to, da ni imela investicijskega kapitala, da bi se uredila za vinarstvo in sadjarstvo. Obrnila se je na mnoge strani, žal brezuspešno. Ni torej čudno, da se je skupaj z vinogradniki in sadjarji oglasila sedaj, ko je ministrstvo za kmetijstvo določilo večjo vsoto za ta namen. Tudi ormožko kletarsko društvo naj bi bilo deležno tega prispevka, ne moremo pa odobravati takšne razdelitve, da bi to društvo dobilo vse, Ptuj pa ničesar.

Mi gremo celo tako daleč, da rečemo: vsakemu polovico, četudi je ptujski sodni okraj dvakrat večji, kakor ormožki in revnejši, tako da bo Ormožu, kakor Ptuju dana možnost plodnejšega delovanja. Če vzamemo skupaj državni prispevek ki ga je preskrbel bivši nar poslanec g. Petovar v znesku 300.000 Din in prispevek, ki ga je namenil kmetijski minister za ptujski srez v znesku 750.000 Din, tedaj bi to dalo vsoto 1,050.000 Din. Ta znesek sicer ni zadosten, pač pa lahko predstavlja temelj, za bodoče delo. Mi bomo prvi, ki bomo spravo ponudili vsakemu in tudi ormožkemu Kletarskemu društvu, da v interesu slovenskih vinogradnikov in sadjarjev delamo složno in se med seboj podpiramo po preizkušenem geslu »V slogi je moč«.

Ljudevit Sagadin

Gospodarske vesti

— **Sklepi upravnega odbora Narodne banke.** Pod predsedstvom guvernerja Radosavljevića se je včeraj vršila v Narodni banki seja upravnega odbora za mesec februar t. l. Med drugim so na seji sprejeli sklepe, v zvezi s 17. rednim občnim zborom delničarjev Narodne banke, ki bo 7. marca. Iz poročila, ki ga je izvršilni odbor banke predložil upravnemu odboru, se vidi, da se naš devizni položaj tudi nadalje ugodno razvija, pa tudi stanje na domačem trgu kaže vse znake likvidnosti. Naposled so potrdili sklep izvršilnega odbora od 24. t. m., po katerem bo Narodna banka denarnim zavodom navednim v točki 1, čl. 7 uredbe o likvidaciji kmetskih dolgov, vrnila 2% obresti, računajoč od 8. oktobra 1936 dalje. Znižana obrestna mera 3% se bo računala tudi pri novem meničnem materialu, sprejetem v zameno za kmetske menice, vse do poravnave dolga.

= **Povišana dividenda Trboveljske premogokopne družbe.** Z Dunaja poročajo, da bo Trboveljska premogokopna družba letos povišala dividendo in bo za leto 1936. izplačala po 16 Din na delnico, nasproti 12 Din, ki jih je družba izplačala za leto 1935. in 10 Din za leto 1934. Ker ima družba 1 milijon delnic po 200 Din, bo za izplačilo dividende po 16 Din na delnico potrebno 16 milijonov Din.

= **Vozni redi avtobusnih podjetij.** Kralj. banska uprava razglaša: Podjetja, ki vrše obrt rednega prevažanja oseb z motornimi vozili in nameravajo svoj sedanji vozni red ali cenik spremeniti za poletno sezono, se pozivajo, da ga ugotove in predlože v odobritev do 1. aprila 1937. Novi vozni red stopi skupaj z železniškim v veljavo 22. maja 1937. Smernice za sestavo in predložitev voznega reda in cenika so razvidne iz zadevnih okrožnic, zlasti one od 21. februarja 1934 VIII. N. 551/4. Banska uprava izrečno opozarja, da se je treba pri sestavi voznih redov ozirati na vozni red železnice, poštne avtobusne službe in interesiranih nadržavnih avtobusnih podjetij. V primeru možne kolizije je treba vozne rede ugotoviti sporazumno. Podjetja, ki prevažajo pošto, morajo po možnosti upoštevati tudi potrebe po čim ugodnejši poštni zvezi. Glede fpremembe železniškega voznega reda se lahko podjetniki informirajo pri železniških postajah, ki so po izjavi direkcije državnih železnic o njih že obveščene, glede voznega reda poštnih avtobusov pa pri direkciji pošte in telegrafa v Ljubljani. Prekasno predloženi vozni redi se ne bodo odobrili kakor se ne bodo odobrile izpremembe že odobrenih voznih redov med sezono. Poleg tega opozarja banska uprava na kazenske posledice zaradi namernega zavlačevanja oblastvenega poslovanja

= **Saldo naših klirinških terjatev nasproti Nemčiji,** ki se je prejšnji teden povzpel na 27 milijonov mark, se v tekočem tednu ni nadalje dvigal. Dne 25, t. m. je znašal ta saldo kakor pred enim tednom 27 milijonov mark.

= **Omejitev hmeljskih nasadov v Nemčiji.** Nemški prehranbeni stan je uredil produkcijo hmelja za leto 1937. Povečanje nasadov je kakor doslej prepovedano. Glavna zveza nemškega pivovarniškega gospodarstva sme dovoliti izjeme, vendar se mora v letu 1937. skupna površina hmeljskih nasadov zmanjšati za 1500 ha.

= **Iz Francije pobegli kapital — 100 milijard frankov.** Iz Pariza poročajo, da ceni finančni strokovnjak Paul Benazet skupno vsoto kapitala, ki je iz Francije pobegnil v inozemstvo, na 100 milijard frankov. Od tega je okrog 30 milijard v Švici, 30 milijard v Angliji, 15 milijard v Nizozemski, 15 milijard v Ameriki in ostalih 10 milijard v drugih državah. Benazet meni, da bi povratek 1/4 tega **kapitala omogočil bistveno olajšavo gospodarskega položaja v Franciji.**

= **Poravnalno postopanje** je uvedeno o imovini Ivana Čmaka, posestnika in stavbnega podjetnika v Stravšneku, obč. Braslovce (poravn. upravnik dr. Jože Gračnar, odv. na Vranskem; poravn. narok pri sreskem sod. na Vranskem 2. aprila ob 10., prijavni rok do 25. marca).

Borze

26. februarja

Na ljubljanski borzi so se v privatnem kliringu danes trgovali avstrijski šilingi po 7.96, angleški funti pa po 238. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 7.90, v angleških funtih po 238 in v grških bonih po 31.25, medtem ko so se španske pezete nudile po 2.75. Nemški klirinški čeki stanejo v Ljubljani 12.18, v Beogradu 12.0611 in v Zagrebu 12.0750, odnosno za konec marca 12.05, za konec aprila 12.04 in za konec maja 12.03.

Na zagrebškem efektnem tržišču je vojna škoda notirala 398—400 (v Beogradu je bil promet po 398.50). Zaključki pa so bili zabeleženi v 7% Blairovem posojilu po 80.50 in 81 in v delnicah šećerane Osijek po 170.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2393.15—2407.75, Berlin 1756.02—1769.90, Bruselj 736.20—741.26, Curih 996.45—1003.52, London 213.33—215.39, Newyork 4338.50—4374.82, Pariz 203.17—204.61, Praga 152.33—153.44 Trst 229.24—232.32.

Curih. Beograd 10, Pariz 20.3950, London 21.4350, Newyork 438.50, Bruselj 73.8750, Milan 23.10, Amsterdam 240.10, Berlin 176.25, Dunaj 78.50, Stockholm 110.5250, Oslo 107.7250, Kobenhavn 95.70, Praga 15.29, Varšava 83, Budimpešta 86, Atene 3.90, Bukarešta 3.25.

Efekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 398—400, za marc — april 400 bl., 4% agrarne 52—52.50, 4% severne agrarne 50 den., 6% begluške 72.50 den., 6% dalm. agrarne 70—71.50, 7% invest. 87 den., 7% Blair 81—81.50, 8% Blair 91.50—92; delnice: PAB 205. den., Trboveljska 255 den., Šećerana Osijek 170—175, Šećerana Vel. Bečkerek 700 den., Dubrovačka 300 den., Oceania 250 den., Jadranska 400—455, Osiječka ljevaonica 175—190, Gutman 50 den., Narodna šumska 10 den., Danica 50 den.,

Beograd. Vojna škoda 398.50 — 399 (398.50) 4% agrarne 52.50 bl. (52), 4% severne agrarne 50.50—51, 6% begluške 73 den., (73), 6% dalm. agrarne 71—71.50, 7% stabiliz. 87—87.50, (87), 7% Drž. hip. banka 95—97, 7% Blair 81—82, 8% Blair 91—92, Narodna banka 7330 den., PAB 207.50—208 (207—208.50).

Blagovna tržišča

ŽITO

+ **Chicago,** 26. febr. Začetni tečaji: **pšenica: za maj 130.75, za julij 113.25, za sept. 110.625; koruza: za maj 108.125, za sept. 95,**

+ **Winnipeg,** 26. febr. **Začetni tečaji: pšenica: za maj 123.50, za julij 120, za sept. 109.**

+ **Novosadska blagovna borza** (26. t. m.). Tendenca nespremenjena. **Pšenica** (78 kg): baška sremska 152 — 154 slavonska 153 — 155 banatska 150 — 154; baška potiska 159 — 161. **Oves:** baški, fremski slav. 115 — 117.50 **Rž.** baška 140 — 142.50 **Koruza:** baška in sremska 81 — 82 banatska 80 — 81 sremska sušena par. Indija 90 — 91 **Moka:** baška in banatska »Og« in »Ogg« 235 — 245 »2« 215 — 225: »5« 195 — 225; »6« 175 — 185; »7« 127.50 160: »8« 105 — 110. **Otrobi:** baški, banatski 85 — 88. **Fižol:** baški beli brez vreče 250 — 255.

BOMBAŽ

+ **Liverpool, 25. febr. Tendenca stalna.** Zaključni tečaji: za marc 7.12 (prejšnji dan 7.08), za julij 7.06 (7.01), za dec. 6.63 (6.60).

+ **Newyork, 25. febr. Tendenca stalna.** Zaključni tečaji: za marc 12.82 (12.78), za julij 12.42 (12.42), za okt. 11.89 (11.92).

»JOJ, KAKO SI NESPAMETNA«,

draga Anica, le kako moreš toliko jesti? Saj veš, da ti je predpisana dieta, pa se ne brigaš za to. Nikar se mi potem ne pritožuj čez bolečine in težave.«

»Ampak, draga mamica, ali ne veš, da sem rešena svojih hemoroidov? Pred nekaj tedni sem začela zdravljenje s Posterisan mastjo in supozitoriji, to je izvrstno sredstvo, pa nimam sedaj nikakih težav več. Moja prijateljica ga tudi uporablja. Zelo mi je hvaležna za nasvet.«

Tuba masti stane Din 36.—, škatlica supozitorijev pa Din 49.— ter se dobiva v vsaki lekarni. Ogl. reg. št. 936/32

SPORT

Odmev komunikeja JZSS o Jahorini

GZSP ne priznava sklepov JZSS o dogodkih v Sarajevu ter proglaša sankcije za neveljavne

Glede na ukrepe JZSS — na seji dne 23. 2. 1937 je uprava GZSS na svoji seji, dne 24. 2. 1937 — na podlagi referata podzveznega zastopnika na zletu v Sarajevu ugotovila tole:

Takoj pri prihodu v Sarajevo ni bilo za naše tekmovalce določenega bivališča. Že prvi dan je bilo od strani zletnega odbora sporočeno, da niso glavno državne prvenstvene tekme — temveč »parada« po mestu. Rad dogodkov na Jahorini je bilo ugotovljeno nasledenje:

1. Preskrba tekmovalcev sploh ni bila urejena. Tekmovalci v domu na Jahorini sploh niso prišli do pravega in za vsake tekme neobhodno potrebnega počitka, ker so bili nameščeni po podu jedilnice in celo v kletch na kurivu (tekmovalec Mrak).

2. Radi popolne izčrpanosti niso bili pripravljeni (niti bi jih v takem stanju ne pustil startati zdravnik —) oditi na start tekmovalci na 18 km. Da so sploh startali, so to storili na pritisk neke znane sportne delavke

3. Niti na startu, niti med progo za 18 km. ni bila organizirana zdravniška služba, da ne govorimo o predpisanem zdravniškem pregledu.

4. Ker se je zaradi navedenih vzrokov preložil »start« za smuk na 14. uro, so vsi tekmovalci za alpsko disciplino bili pripravljeni za start na startnem mestu.

5. Proga za smuk ni bila preložena in objasnjena tekmovalcem.

6. Glasom razpisa bi se moralo kakor vedno na tekmah za državno prvenstvo startati v razredih. Kljub zahtevi naših tekmovalcev se pa to ni izvedlo, kar je proti »razpisu«.

7. Ob določeni uri za »start« — ni bilo na mestu člana sodniškega zbora »starterja« in njegovega pomočnika, ki je obenem zapisnikar

8. Proti paragr. 2. Tek. pravilnika za smuk in slalom je bil določen samo en starter

9. Starter je bil brez startne liste, torej ni mogel beležiti odhoda posameznih tekmovalcev Tudi če bi starter imel startno listo bi mu ob tako veliki udeležbi ne bi bilo mogoče določiti pravilnega časa startanja za vse tekmovalce. Iz tega sledi, da v primeru, da niso bili vsi tekmovalci na startu (manjkalo jih je 15 — 20) ni mogel vedeti, kdaj je prav za prav startal kak tekmovalec, tudi če je pravilno izračunal presledek — mu tega potem ni bilo mogoče javiti sodniškemu zboru, ker tega časa ni zabeležil.

Iz gornjega je razvidno, da je bila izvedba odnosno vodstvo »alpskih tekem« — v nevešćih rokah in popolnoma nezmožno soditi tekme, pri katerih nastopi nadpovprečno število tekmovalcev. Ugotavljamo, da je poleg neprilik, ki so vladale v domu na Jahorini, drugi glavni krivec — škandala v Sarajevu — ravno sodniški zbor, ki svoji veliki nalogi ni bil kos. Dalje so bili rezultati za »smuk« objavljeni dvakrat, kar je upravičeno razburilo predvsem naše tekmovalce.

Da niso naši tekmovalci nastopili pri »slalomu«, so bile krive poleg že zadostnih dokazov — še tele nepravilnosti:

a) Startne številke za slalom niso bile podeljene gl. tek. pr. § 35. ki določa, da se za slalom starta po redu, odnosno po doseženih mestih pri »smuku«.

b) Ker tekmovalci ponovno niso bili porazdeljeni na razrede.

c) Ker je vsem tekmovalcem GZSP, njihov potni maršal prepovedal start za slalom, ker je ugotovil, da je organizacija za to tekmovanje tudi nepopolna.

Na podlagi prednjih ugotovitvah, ki ugovarjajo in nasprotujejo vsem pravilnikom in pravilom JZSS, kakor tudi FISE in splošnemu razvoju zimskega sporta, je GZSP sklenila:

1. Sankcije JZSS — radi Jahorine, se od strani GZSP in vseh njenih članov — smatrajo za neveljavne.

2. GZSP dovoljuje na lastno odgovornost vsem svojim verificiranim tekmovalcem — nastop na vseh prireditvah.

3. Vsem članom GZSP, ki so verificirani — je start na sokolskih prireditvah v Planici dovoljen.

4. Vsi sodniki in smuški učitelji — člani GZSP obdrže svoje funkcije.

5. Zakaj je prišlo do skandalov v Sarajevu, bomo izdali vsemu članstvu točen pregled vseh dogodkov in nedostatkov, na podlagi poročil našega polnomočnega zastopnika in tekmovalcev.

Zahteve GZSP

1. Da takoj anulira državno prvenstvo v smuku in da razpiše novo.

2. D. predvsem ugotovi in razčisti sarajevski škandal pri svojih funkcijonarjih in naj jih kaznuje.

3. Da za celotno polomijado ne zvrača krivdo na tekmovalce, pač pa naj poišče prave krivce.

4. Da takoj prekliče sklep radi prepovedi starta za tekmovalce, ki je bil storjen na seji u. o. JZSS, dne 23. 2. 1937

5. Radi raznih nesportnih izjav napram našemu delegatu g. Smoleju in grobega izraza o naših tekmovalcih, odločno zahtevamo, da se takoj razreši vseh funkcij g. Tavčar.

6. Radi nesportnega vedenja saveznih delegatov napram našemu zastopniku na zletu v Sarajevu — zahtevamo popolno zadoščenje.

Kaj pravi Zagreb

Tako se glasi komunike GZSP Naš list je že poročal o pritožbah ki so se nanašale na sarajevsko prireditev. Pa tudi v Zagrebu niso kaj zadovoljni s sklepi JZSS. Tako poročajo včerajšnje »Novosti«, da so zaradi sklepov JZSS zelo zadeti tudi zagrebški smučarji, kar je neugodno zlasti zaradi tega, ker je za to nedeljo dogovorjen na Seniorjevem domu na Pohorju medmestni troboj Zagreb — Celje — Maribor v slalomu. List doznava od tajnika ZZSP Šetine in od tehničnega vodje dr. Maravića, da bo ZZSP na svoji prihodnji seji razpravljal glede stališča, da je postopanje JZSS nepravilno, kajti vsakdo ki je bil na Jahorini, mora priznati tekmovalcem upravičenost njihove ultimativne zahteve, čeprav bi morda idealni sportni motivi zahtevali pokoravanje — četudi morda napačnim — odločitvam sodnikov. Ni izključeno da bodo zagrebški tekmovalci kljub suspenzu nastopili na troboju, seveda v kolikor bodo Celjani in Mariborčani zavzemali enako stališče.

Službeno iz poverjeništva SOLNP Trbovlje. Za nedeljo se delegira za prij. tekmo Amater : Ljubljana na igr. Amater ob 15., s. s. Božič Adalbert, a za prij. tekmo Trbovlje: Jugoslavija (Celje) v Trbovljah na igr. Trbovlja ob 10. dop. sod. kand. Tkalec Ivo. rez. Krhlikar. Predtekmo dopoldne sodi Krhlikar, a popoldne Tkalec Ivo. Neopravičeni izostanek se bo javil v Ljubljano v nadaljni postopek.

Zeleniška tekma preložena. SK Tržič preloži za nedoločen čas svojo tradicionalno tekma v smuku z Zelenice za Glanzmann & Gassnerjev pokal, določeno za 28. t. m. radi zabrane starta onim tekmovalcem, ki so se udeležili državnega prvenstva v Sarajevu

Razpis smučarskih tekem SK Reke. Smučarska sekcija SK Reke razpisuje za nedeljo 28. t. m. klubske tekme na Polževem. Start je za seniorje na 12. za juniorje na 6 km. Start točno ob 11. pri domu na Polževem. Prvi trije vsake kategorije prejmejo lične diplome in plakete. Za člane smučarske sekcije kluba so tekme obvezne. Odhod tekmovalcev ob 7.24. Zbirališče ob 7. na glavnem kolodvoru

JASO priredi danes in jutri izlet v Planico in na Belopeško jezero (planinske legitimacije!) Odhod danes ob 12.05. zbirališče ob 11.30 pred glavnim kolodvorom. Vožnja četrtinska.

SK Ljubljana. Postavi moštev za jutrišnji tekmi sta razvidni z objave v oknu pisarne LNP.

ŽSK Hermes. Občni zbor kluba danes ob 20. v lovskem salonu hotela Metropol.

ŽSK Hermes (nogometna sekcija). Kompletno I moštvo, ki igra pod imenom reprezentance proti ligašu SK Ljubljani, naj se javi v nedeljo na igrišču Hermesa med 10. in 11. B moštvo igra na našem igrišču proti Slaviji trening tekmo ob 10. Postava razvidna na igrišču.

SK Jadran. Danes ob 20. pri M. Sokliču sestanek igralcev radi nedeljske tekme.

STK Moste. Igralci I. skupine naj bodo v nedeljo točno ob 9 na igrišču Jadrana.

SK Slavija. V nedeljo ob 10. igramo trening tekmo z B garnituro Hermesa na igrišču Hermesa. Vsi v članski knjigi navedeni igralci naj bodo točno ob 9.30 na igrišču.

Vremenska poročila

po stanju z dne 26. t. m. ob 7. uri zjutraj.

Rateče: —1, megla, 60 snega, srež.

Planica: —3, megla, 70 snega, sren, mala in srednja skakalnica in drsališče uporabljivo.

Kranjska gora: —3, barometer se dviga, megla, 35 snega, sren, sankališče uporabljivo.

Vršič Krnica: 150 snega, pršič.

Pokljuka: —3, oblačno, 110 snega, pršič, mala in srednja skakalnica uporabljivi.

Bistrica Boh. jezero: —1, jasno, 20 snega, sren.

Senjorjev dom: —7, 105 snega, pršič.
Pesek: 95 snega, pršič.
Rimski vrelec: 35 snega.
Mozirska koča: 110 snega.
Logarska dolina: 120 snega.

SOKOL

Sokolsko društvo Zagorje priredi drevi ob 20. v svojem domu predavanje »O japonski ženi« s slikami. Predavala bo predavateljica ZKD ga. Tsuneko Skušek Kondo Marija.

Sokolska četa Zalog priredi drevi ob pol 20. v Požarjevi dvorani predavanje »Koroška in Korošci« s slikami. Predaval bo predavatelj ZKD g. dr. Felacher Julij.

Lindbergh pri piramidah

V Kalkuti so bili te dni zelo vznemirjeni zaradi ponovnega nestanka letalca Lindbergha, ki je odletel s svojo ženo dne 22. februarja iz Jodpurja proti Kalkuti ter ni bilo nekaj dni o njem nobene vesti. Tukaj vidimo zmagovalca Oceana v letalu tipa Mohawk pri egiptskih piramidah

Tujska legija v zraku

Veterani iz abesinske in španske vojne se zbirajo

Štirideset ameriških, angleških in francoskih letalcev se je združilo, da bi osnovali »tujsko legijo v zraku«, ki bi v nasprotju z drugimi tujskimi legijami ne bila v službi določene sile, temveč bi bila na razpolago vsaki državi, ki bi jo dovolj dobro plačevala.

Nekateri teh modernih vojaških najemnikov so služili v španski državljanski vojni na tej ali oni strani, sedaj pa se nočejo več vrniti v to službo. Drugi so med svojimi tovariši pravi veterani, ki so se udeleževali že vojne v Abesiniji, in sicer delno na neguševi, delno na italijanski strani.

Možje tega »mednarodnega zračnega brodovja« so svoje namere razložili v obsežnem, zelo elegantno opremljenem prospektu, v katerem govore podrobneje o vseh pogojih, delovnem času in obveznostih. Ta prospekt je izšel skoraj v vseh jezikih in ga je dobiti povsod.

Šef zračne tujske legije je francoski letalec Hilaire du Beraier, ki se je bil udeležil kot vojni letalec vojne v Abesiniji. Svoj glavni stan ima sedaj v Monte Carlu, ker se tu s svojimi tovariši lahko svobodneje kreta nego na Francoskem. Imena drugih letalcev niso znana, ker žive večinoma na Francoskem in nočejo imeti s policijo nobenih sitnosti. Prospekt pravi, da ima formacija tudi specialiste za vse panoge zračne vojne, tako metalce bomb, strojničarje, opazovalce, fotografe, mehanike in visoke letalske častnike.

Načrti prof. Piccarda

2000 majhnih balonov naj dvigne v zrak jekleno kroglo

Dolgo časa ni bilo že nobene vesti o slovitem letalcu po stratosferi prof. Piccardu. Skoraj je bilo videti, da je svoje načrte s stratosfero dokončno pokopal. V resnici pa je med tem v Zedinjenih državah proučeval samo novo metodo, ki naj bi načrte uresničila. V vseučiliškem zavodu za letalsko znanost v Minnesoti je govoril obširneje o svoji nameri, da bi še to leto spet poletel v višave.

Dočim je doslej za stratosferne polete uporabljal posebno velike balone, hoče stvar napraviti sedaj tako, da bi jekleno kroglo, v kateri bi bil hermetično zaprt, poneslo v zrak 2000 majhnih balonov. Vsak teh gumastih balonov bi imel premer 1,20 m in bi se lahko raztegnil do premera 4.80 m, tako da bi se naprava lahko v obsežni meri prilagodevala spremembam zračnega tlaka v višinah. Prof. Piccard pravi, da se je za novo zračno vozilo odločil zato, ker je po njegovihračunih 2000 majhnih balonov desetkrat lažjih nego velik balon z isto nosilnostjo.

Da bi imel to čudno zračno vozilo v svojih rokah, si je izmislil nenavadno pripravo. Od gondole vodijo žice do poedinih balonov in balonskih skupin. Te žice bi po potrebi prenašale električni tok do balonov in jih spravile v eksplozijo. Tudi če bi se razpočilo na ta način nekoliko sto balonov, bi po zagotovitvah prof. Piccarda to ne pomenilo še nobene nevarnosti. Pri nekem poskusu, seveda z baloni brez mož v gondoli, so začenjali mali baloni eksplodirati sami od sebe šele v višini 25.000 m. Če bi bili napolnjeni še z lažjim plinom, bi dosegli še višjo višino. Zavoljo razpokov poedinih balonov se je začela gondola počasi spuščati na tla. Ob njenem prihodu na zemljo je bilo še 45 balonov celih.

Piccard misli, da bo s svojo novo pripravo dosegel višino 32 km.

Leče iz nadomestka za steklo

Sintetična snov iz umetne smole

Med londonskimi strokovnjaki je zbudila veliko pozornost posebna razstava optičnih leč in aparatov, ki so jih izdelali iz sintetičnega materiala. Tega materiala ne vlivajo kakor steklo, temveč ga stiskajo. Novi postopek je izumil po petih letih napornih poskusov Arthur William Kingston. Del svojega postopka je že patentiral, drugi del pa je še tajen. Vedo le to, da sestoji novi optični material iz umetne smole.

Na razstavi, ki se je vršila v londonskem hotelu Waldorfu, so pokazali tudi fotograme, ki so jih posneli z objektivi iz novega tvoriva. Razstavili so tudi zelo velike povečave, ki kažejo, da so nove leče res dobre.

Umetno steklo ali kakor bi to že imenovali, ima mnogo prednosti pred dosedanjimi stekli. Pred vsem je ta material dosti cenejši, ne drobi se, je neobčutljiv za klimatske vplive in je za 35 odstotkov bolj propusten za ultravioletne žarke nego steklo. V aparatih, ki morajo prenašati zelo veliko vročino, pa ni uporaben.

Kratkovidnost na Japonskem

Število kratkovidnih Japoncev se strahovito množi. Danes šteje Japonska kakšnih 20 milijonov kratkovidnih prebivalcev in eksperimenti z rekruti v japonski vojski izpričujejo, da jih bo v bodoče še več. Napaka se pojavlja pri japonskih otrocih šele okrog 16. leta, zato je japonska vlada sklenila prepovedati uporabo knjig z drobnim tiskom. Vse šolske in učne knjige bodo v bodoče tiskali z velikimi, jasnimi črkami. Tudi vse druge knjige, namenjene otroškim bravcem, bodo morale upoštevati vladne predpise o dovolj čitkem tisku.

Svileni podplati za čevlje

Na Japonskem so napravili nedavno zanimiv poskus, da bi uvedli svilene pete in podplate za čevlje. Izkazalo se je, da so takšne pete in podplati izredno odporni, poleg tega pa še trpežnejši od usnjenih. Razen tega je hoja z njimi neslišna, ne tehtajo skoraj nič in ne propuščajo vlage.

Nietzschejeva prijateljica umrla

V Göttingenu je umrla v starosti 76 let Lu Andreas-Salomé prijateljica in pospeševateljica Friedricha Nietzscheja in Rainerja Marije Rilkeja. Že dolga leta je živela samotno življenje. Bila je hči nekega ruskega generala, poročila se je z nemškim profesorjem Saloméjem in je pisateljevala v nemškem jeziku. Med njena najboljša dela spada knjiga o Ibsenovih ženskih likih in zbirka zelo lepih novel.

Železnica severno od tečajnega kroga

Švedska železniška uprava je dala zgraditi novo železniško progo severno od tečajnega kroga. Prometu jo bodo izročili v nekoliko dneh. Odsek v dolžini 170 km, ki so ga pravkar dovršili, vodi iz Arvidsjaurena na Lapon. v Jokkmokk. V bližini Jokkmokka so veliki slapovi, ki jih turisti zelo radi obiskujejo. Proga nadaljuje progo iz Kristinehamma v srednji Švedski do Arvidsjaurena. Celotna proga bo merila 1300 km. Delo v skoraj neobljudeni Laponski je bilo zvezano z izrednimi težavami.

Milijonar, tat in slepar

Budimpeštanska policija zasleduje s tiralico bivšega izredno bogatega trgovca Maxa Götzla. Götzl si je nekoč s trgovino z žitom pridobil milijonsko imetje in je bil lastnik več petnadstropnih hiš v najodličnejšem budimpeštanskem predelu. Vdal pa se je lahkomiselnemu življenju, zapravil in zaigral je velikanske vsote, tako da je njegovo imetje skopnelo v nič. Ko je pognal vse do zadnjega beliča, si je izposodil na račun svoje slave bogatega moža velike vsote. Ko se je pa razvedelo, da nima nobenega imetja več, so ga zavoljo sleparskega najemanja posojil zaprli. Sedaj ga zasledujejo spet pod sumom da je izvršil celo vrsto tatvin v podstrešju nekega zatočišča za brezposelne, kjer je bival.

Zadnji veteran

V Virginiji je umrl zadnji bojevnik iz ameriške državljanske vojne, reverend Giles Cooke. Učakal je skoraj sto let. V tisti vojni je imel pomembno ulogo. Pripadal je štabu generala Leeja in se je bojeval torej na strani južnih čet. Kot vojaški duhovnik je napravil mnogo dobrega in je pripomogel k temu, da so upoštevali na obeh straneh, kolikor se je dalo, zakone humanosti. Po vojni se je umaknil v Virginijo, kjer so ga vsi spoštovali.

Pred sto leti...

je prispel iz Pariza v St. Germain prvi vlak. To je bilo 17. avgusta 1837

Uganka moskovskega procesa

Obtoženci so bili zastrupljeni z meskalinom?

Glasilo nemških emigrantov v Parizu »Das neue Tagebuch« objavlja vrsto člankov, v katerih se bavi s skrivnostmi zadnjega procesa proti trockistom v Moskvi Ena največjih ugank tega, kakor tudi že prejšnjega procesa je bila ta, kako je bilo mogoče, da so vsi obtoženci brez izjeme priznavali grehe, ki so jim jih očitali in še kaj več ter so s tem sami silili v svojo pogubo.

Nekaj podobnega je bilo svoj čas s procesom proti »požigalcem« nemške državne zbornice. Tedaj so se oglasili, kakor se bodo naši čitatelji morda še spominjali, neki inostrani strokovnjaki s trditvijo, da je narodno socialistična justica izsilila iz glavnega obtoženca vam der Lubbeja vsa priznanja, ki jih je hotela imeti, s tem, da so mu dajali strupa skopolamina, ki učinkuje na človeka tako, da izgubi kontrolo nad samim seboj in svojimi besedami in govori to, kar mu drugi polagajo na jezik. V zvezi z moskovskima procesima so se pojavile spet podobne domneve in omenjeni list je vprašal nekega odličnega francoskega kemika, kaj si misli o stvari. Strokovnjak je odgovoril sledeče:

Proces sem zasledoval, kakor zasledujem vse podobne procese iz znanstvenega zanimanja. Z medicinske strani ne vidim pri stvari absolutno nobene uganke. Hipnoza je popolnoma izključena. Vedenje obtožencev nasprotuje temu v vsakem pogledu.

Nasprotno pa kaže vse, da so dali obtožencem neko mamilo, sestavljeno na podlagi hašiševih strupov. Kateri strup bi bil to, bi se dalo ugotoviti le z natančno preiskavo. Možno bi jih bilo pet in iz teh spet mnoge kombinacije. Skoraj gotovo gre za meskalin.

Kakor skopolamin, se meskalin primeša jedi in ne ostavlja nobenega posebnega okusa. Razlika je le v tem, da povzroča skopolamin na morfijevi bazi apatijo, meskalin pa pijanost. Pod vplivom tega strupa se središče volje v možganih popolnoma ali skoraj popolnoma onesposobi za vsako delovanje. Nasprotno pa se pomnež silno stopnjuje. Človeku, ki so mu dali meskalina, je treba samo sugestivno povedati, kar si želiš od njega, da bi ponavljal. Ponavljal bo točno, dokler bo pod vplivom, to je cele tedne, brez lastne volje, brez sposobnosti za presojanje.

Razen tega bo vsa poročila, v kolikor obravnavajo to, kar so mu povedali, ker je omamljen, brezmejno pretiraval, celo z neko posebno slastjo. Pretiraval bo seveda vedno samo to, kar se giblje na črti tega, kar so mu vsugerirali, kajti za vse drugo in za stvarnost je izgubil vsak občutek.

Na zunaj ne boš opazil na njem, če nisi strokovnjak, nič posebnega razen majhne razširitve zenice. Temu nasproten je učinek skopolamina, ki so ga v primeru van der Lubbeja dozirali očitno preveč nespretno.

Gre torej za pojav sugestije, ki se da zelo lahko uporabljati po popolnem omrtvičenju središča volje. Hipnoza pa bi baš v tem primeru popolnoma odrekla.

Tipično je, da se ob vseh učinkih sugestije in strupa ter izločitvi lastne volje ohrani posebno mišljenje človeka, ki so ga tako obravnavali, in sicer v skladu z močjo njegove osebnosti (n. pr. Radekovo vedenje). Razen tega žrtve niso samo sposobne govoriti cele ure na videz v pravi zvezi, temveč imajo v svoji omami naravnost neodoljivo potrebo, da govore . . .«

Borba za posest Ovieda

Kakor velijo poročila baskiške vlade, se razvijajo vojaške operacije pri Oviedu v prilog rdečim miličnikom. Mesto je odrezano od okolice in zdaj se vršijo ljuti boji za posest tvornice municije. Izgube so na obeh straneh velike

Blokirani francoski minister

Naselbina Val d'Isère v francoskih Alpah, kjer je snežni plaz zaprl cesto avtomobilski koloni letalskega ministra Cota. Minister je moral odriniti naprej na smučeh, njegovo spremstvo pa čaka, da bodo odstranjene prometne ovire

65 let še ni prava starost

Značilna razstava „starih" v Ameriki

Kako star moraš biti, da se boš čutil starega? Američani so ugotovili, da starost 65 let še vedno ni prava starost. V teh letih so še vedno ljudje, ki morejo drugim pokazati, da nekaj znajo.

Na podlagi te ugotovitve hočejo v Stockholmu sedaj otvoriti razstavo, ki bo prikazovala samo dela najmanj 65 let starih mož in žena. »Razstava starih« ji bo ime.

Sodeloval bo na njej tudi švedski kralj Gustav V. Njemu gotovo ne morejo očitati, da bi ga prireditelji razstave na kakšen način protežirali, saj izpolnjuje edini pogoj za udeležbo na razstavi v polni meri: njegova starost ne znaša samo 65 marveč celo 78 let. Razstavil bo čipke in vezenine, ki jih je izdelal sam. Kralj Gustav je navzlic patrjarhalni starosti sploh še zelo mnogostransko delaven in podjeten. O njem je znano vsakomur, da je tudi izboren igralec tenisa. Neki drugi član švedske kraljeve družine, princ Bernadotte, bo razstavil kot dokaz produktivne starosti preproge, ki jih je izdelal isto tako sam.

Spalni voz z visečimi mrežnicami

Prijetna novost na francoskih železnicah

Gospodarska kriza je povzročila, da se vozi čedalje več ljudi najrajši v tretjem razredu vlakov. Iz tega razloga so ponekod že pred daljšim časom uvedli spalne vozove tretjega razreda. Pomagali so si na ta način, da so postavljali po tri lesena ležišča drugo nad drugo.

Ta niso bila posebno prijetna, zato so razne železniške uprave skušale dobiti boljšo rešitev. Med boljše rešitve spadajo tudi spalni vozovi z visečimi mrežnicami, ki jih preizkušajo ta čas na Francoskem za zimski tujski promet. Za sedaj obnaturjejo takšni vozovi ob zaključkih tedna na vlakih v snežne krajine Savojske in Auvergne.

Vozovi tretjega razreda so urejeni tako, da more v vsakem njihovem oddelku prespati noč po sedem oseb. Viseče mrežnice, ki ležijo prečno proti vozni smeri, prav za prav niso nobene mreže, temveč nekakšne vreče iz napetega platna. Ta ležišča zavzemajo razmeroma malo prostora, tako da njih uporaba ne stane mnogo. Doplačilo k vozni ceni tretjega razreda znaša samo 10 frankov.

Naprava se je že doslej tako obnesla, da do nameravajo pozneje uvesti tudi na drugih progah. Na neki južni železniški progi pa imajo zimski sportniki na razpolago tudi ležalne vozove drugega in tretjega razreda. Urejeni so zelo udobno po ameriškem vzorcu.

Berač iz Madrasa

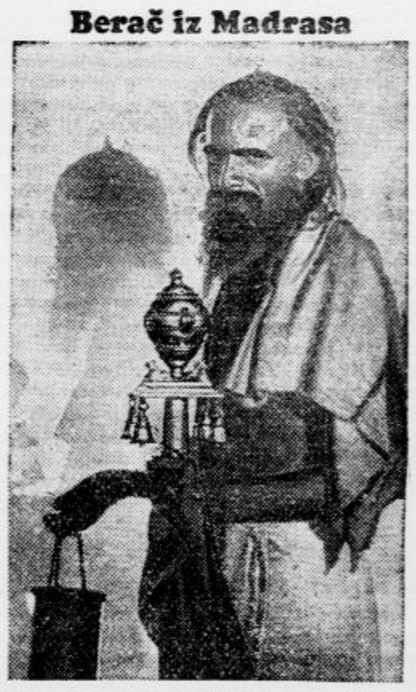

Nikjer na svetu ni toliko beračev kakor v Indiji. Ta slika, posneta v Madrasu, prikazuje prosjaka, ki opozarja mimoidoče nase z zvončki.

ANEKDOTA

Ruski listi so zadnje dni toliko pisali o Puškinu, da je celo v Rusiji malo ljudi, ki ne bi vedeli, kako se je odigral dvoboj med pesnikom in njegovim morilcem Danthèsom. Ko je šel vojak nekega rdečega polka čez Puškinov trg v Moskvi, pa je vzkliknil: »Ne zapopadem, kako so mogli postaviti spomenik temu, ki je bil zadet, ne pa onemu, ki je boljše streljal!«

VSAK DAN ENA

»Ne, g. doktor, jaz ne prihajam k vam v ordinacijo. Prišla sem zato, da prečitam interesantno nadaljevanje romana v vaši čakalnici.« («Tidens Tegn«)

Točno plačuj »Jutru« naročnino
Varuj svojcem zavarovalnino

18

A. Christi:

Spomini ekscelence Muholovceva

Roman

»Ne zamerite mylord, gospod Lomax je v knjižnici in želi nujno govoriti z vašim lordstvom.«

Lord Caterham je z vzdihom na ustnicah krenil po širnih sobanah svojih prededov in prišel do vrat v knjižnico, ki so bila zaklenjena. Kakor hitro je pa zaroždjala kljuka, je od znotraj nekdo odklenil, in George Lomax je nezaupljivo pogledal skozi režo.

»A, vi ste, Caterham! Kar v glavo nam ni šlo, kam ste izginili. Prosim, stopite noter.«

Razen Lomaxa sta bila v sobi še dva gospoda. Eden izmed njiju je bil polkovnik Melrose, grofijski policijski ravnatelj, drugi pa tršat mož srednjih let z licem, čigar popolna brezizraznost je človeka na prvi mah zbodla v oči.

»Višji nadzornik Battle se je pripeljal pred pol ure in si je z nadzornikom Badgeworthyjem že vse ogledal in tudi govoril z dr. Cartwrightom,« je rekel Lomax. »Zdaj bi rad zvedel to in ono od vas.«

Ko je lord Caterham pozdravil gospoda, so vsi sedli. »Ni mi treba poudariti, da terja ta slučaj skrajno molčečnost, Battle,« je Lomax opomnil.

Višji nadzornik je toli mirno pokimal, da mu je bil lord Caterham takoj naklonjen.

»To se razume, gospod Lomax. Kakor slišim, so mrtveca tu imenovali grofa Stanislava. Ali je bilo to njegovo pravo ime?« Obči molk.

»Kako se je imenoval v resnici?«

»Princ Miha Koromandijski.«

»In čemu je prišel semkaj? Samo za zabavo?«

»Še nekaj drugega je bilo — a to, gospoda, je strogo zaupno! Nu skratka, princ se je hotel tukaj sniti z gospodom Isaaksteinom. Šlo je za neko posojilo. Če bi zasedel prestol, je bilo dogovorjeno, da bodo neke akcijske družbe, pri katerih je gospod Isaakstein udeležen, odškodovane s koncesijami.«

»Hm! In se je še kdo drug potezal za tiste koncesije?«

»Mislim, da je tudi neka ameriška finančna skupina predložila princu ponudbo, a simpatije princa Mihe so bile odločno na britski strani.«

»Lord Caterham, kakor slišim, ste se včeraj v Londonu sešli s princem in se z njim pripeljali semkaj. Spremstvo princa Mihe je sestajalo samo iz njegovega koromandijskega komornika Borisa Anžukova, med tem ko je ostal njegov pribočnik, stotnik Andrassy, v Londonu. Kakor slišim, je princ ob svojem prihodu tožil, da je zelo utrujen, tako da so mu podali večerjo v njegovi sobi in ni ostalih gostov niti videl. Ali je to resnica?«

»Do pičice.«

»Davi je neka služkinja okoli tri četrt na osem našla truplo. Dr. Cartwright je ugotovil, da je povzročila smrt svinčenka iz samokresa. Orožja niso našli, in kakor je videti, ni slišal strela nihče v hiši. Po drugi strani pa dokazuje pokojnikova zapestna ura, ki se je pri padcu poškodovala, da je bil umor izvršen natanko ob tri četrt na dvanajst. Prosim, ob kateri uri ste šli snoči spat?«

»Precej zgodaj. Nekako o poli enajstih, bi dejal.«

»Najlepša hvala. In zdaj, lord Caterham, bi vas prosil, da mi opišete vse ljudi, ki jih imate v hiši.«

»Ali — ne zamerite! Mislil sem, da je tisti lopov kak tujec —«

»Nemara da. Vendar moram vedeti, kdo je bil v gradu.«

»Nu, princ s svojim komornikom in gospod Isaakstein. Razen tega gospod Eversleigh —«

»Ki dela na mojem oddelku,« se je Lomax oglasil.

»In ni ničesar vedel o namenu tega knežjega obiska?«

»O ne, tako daleč ga nisem pritegnil.«

»Dobro. Lord Caterham, izvolite nadaljevati.«

»Počakajte. Da, in potem gospod Hiram Fish, ki je prinesel priporočilno pismo od ameriškega milijonarja Luciusa Gotta. Želel si je ogledati moje dragocene prvotiske. To bi bili menda vsi moški gostje. Edina dama je gospa Revelova, ki je najbrže pripeljala spletično s seboj. Tako, to so vsi, razen moje hčerke, otrok in osebja.«

»Najlepša hvala, lord Caterham. Čeprav zgolj formalnost, je bilo vendar neogibno.«

»O tem, da je prišel morilec skozi steklena vrata, najbrže ni dvoma?« se je Lomax oglasil.

Battle je malo pomislil. »Stopinje bi tako kazale,« je obotavljaje se dejal, »in ob enajstih pa štirideset je stal zunaj ob parkovem obzidju avtomobil. Ob dvanajstih je potem dospel v gostilno pri ‚Veselem cricketovcu' mlad mož z avtomobilom. Čevlji, ki jih je postavil pred vrata, so bili zelo mokri in umazani, kakor da bi bil hodil po visoki travi v parku.«

»Ali jih ni bilo moči primerjati s stopinjami?« je razburjeno vzkliknil Lomax.

»To se je zgodilo. Ujemajo se popolnoma.«

»A tedaj imamo morilca! Kako mu je pa ime?«

»Baje se piše Anthony Cade.«

»Torej je treba tega Anthonyja Cada takoj zasledovati.«

»Ni treba. Mož je še tu.«

»Kaj?!«

Polkovnik Melrose je višjega nadzornika zvedavo pogledal.

»Kaj mislite o tem, Battle? Dajte, da slišimo.«

»Nu, slučaj je precej čuden. Mlad človek, ki bi jo moral popihati, pa je ne popiha. Čaka in nam daje priliko, da premerjamo njegove stopinje.«

»Da. In kakšno je vaše mnenje?«

Kulturni pregled

Ali sta bila Trubar in Bohorič slovenska skladatelja?

Slovenski dnevniki zadnjih dni vabijo na koncert slovenske duhovne pesmi, kjer bo mogoče poleg glasbenih del Gallusovih »prisluhniti častljivim, resnim glasovom« Trubarja in Bohoriča.

Vsakdo, kdor čita ta vabila, pričakuje gotovo, da se bodo na napovedanem koncertu izvajale če že ne Trubarjeve in Bohoriče ve skladbe, pa vsaj melodije, ki sta jih ustvarila ta dva slovenska protestanta.

Že tu moram ugoloviti, da nam ni zapustil ne Trubar in ne Bohorič in tudi ne noben izmed Trubarjevih sodelavcev v 16. veku ne ene skladbe in ne ene melodije, ki bi jo mogli smatrati za njihovo last ali vsaj za izvirno slovensko, temveč je zgodovinsko dokazana resnica, da so brez izjeme vse melodije v Trubarjevih pesmaricah vzete iz nemških protestantskih pesmaric in sicer v obliki, v kateri so bile tu natisnjene.

S to svojo trditvijo pa nikakor ne zanikavam, da bi ne bilo v našem narodu že pred reformacijo prilično število nabožnih, duhovnih, poslovenjenih pesmi za vse slučaje, za praznike in za godove. V svojem »Zgodovinskem razvoju slovenske cerkvene pesmi«, 1913 stran 8 navaja dr Mantuani 20 takih pesmi, ki so kot ostanki nabožne in cerkvene pesmi iz 11. do 15. veka še med narodom ohranjene; pristavlja pa vsem tudi prvotne latinske in nemške pesmi ali himne, iz katerih so bile slovenske prevedene. Napevov pa ne navaja.

Pa tu ne gre za to, ali so imeli Slovenci pred reformacijo slovenske pesemske tekste ali ne, jaz hočem le to pojasniti, da so melodije, napevi v Trubarjevih pesmaricah res vrste iz nemških protestantskih virov.

Z l. 1524. so začele izhajati protest. pesmarice, »Etlich christlich lider« etc.«, »Enchiridion Oder eyn Handbuchleine«, »Geystlich gesangk Buchleyn«; vse te tri skupaj imajo le 25 melodij. Za temi pa je izšla skoro vsako leto nova luteranska pesmarica, do l. 1567 jih je bilo že 17, vse z melodijami. Najvažnejši vir za slov. protestantisko pesmarico pa je obširnejša Valentina Babstova iz leta 1545 »Geystliche Lieder«, ki je do l. 1567 doživela 9 naklad. Imela je od l. 1553 dalje 70 pesmi; pri prvi izdaji je sodeloval sam Luther, in v slovenske pesmarice je prešlo samo iz Babstove pesmarice 45 melodij, ostale Trubarjeve so vzete iz drugih protestantskih pesmaric.

V slovenskih protestantskih pesmaricah pa so poleg latinskih in nemških uporabljeni tudi slovanski, češki elementi. »Češki bratje« so dali že l. 1501 tiskati češki kancional z 92 pesmimi, zato je prišla že leta 1505. druga pesmarica s 400 pesmimi. Mnogo čeških pesmi je pozneje prešlo v nemške pesmarice Čeških bratov, in l. 1531 je izdaj Mih. Weisse za nemške srenje Landskron na Češkem in Fulneck na Moravskem pesmarico z naslovom: »Ein new Gesangbüchlen. Gedruckt zum Jungen Bünzel in Böhmen im Jahr 1531«. To pesmarico so na Nemškem večkrat ponatisnili in porabljali pesmi za protestantske pesmarice. — V naših slovenskih protestantskih pesmaricah imamo 17 pesmi, pri katerih je treba ali samo melodijo ali pa samo tekst ali pa oboje, tekst in melodijo, izvajati nazaj na pesmarice »Ceških bratov«.

Do l. 1524 je na katoliški strani zabeleženo večje število duhovnih pesmi, ki so izšle v tiskih po 2, 3 in 5 skupaj: prvo pesmarico je izdal šele l. 1537 prošt. Mih. Vehe v Halle »Ein new Gesangbüchlein« etc. V to knjižico, ki ima 52 pesmi in 47 melodij je sprejel Vehe stare in nove pesmi. Izmed novih Vehejevih pesmi ni nobene pri Trubarju. Stare pesmi pa je vzel Vehe iz protestantskih pesmaric in zato ni čudno, da je pri Trubarju 10 pesmi vse z melodijami, ki jih ima Vehe. Bile pa so vse te pesmi tiskane pred Vehejevo pesmarico v raznih protestantskih pesmaricah kakor Klug 1535, Walther 1524, Finck 1536, Erf. Enchiridion 1524 Strassburg 1525 in 1533 tako da tudi glede teh 10 pesmi, če bi jih bil Trubar že vzel iz Veheja, ne more veljati katoliški tisk za prvi vir.

Nadaljnja katoliška zbirka je »Psaltes ecclesiasticus«, izdaj leta 1550 Witzel brez melodij. Važna je katoliška pesmarica iz leta 1567, ki jo je priredil Johann Leisentritt; v prvi izdaji ima že 181 melodij, pa za nas nikakor ne pride v obzir, ker je bila istega leta tiskana že prva izdaja Trubarjevih pesmaric.

Ozreti se hočem še na tiste pesmi, ki so pri Trubarju brez melodije. — V najobširnejši pesmarici iz l. 1595 je poleg 69 melodij še 31 pesmi brez melodije. Nekatere teh pesmi imenuje Trubar »stare« »vulgaris cantus«, »slavicus himnus«, »vetus«. »Vulgaris cantus«, tu ni kakšno občno ime ali napev kake posebne vrste, temveč pomeni le, da je bila dotična pesem v obče znana. Pri teh pesmih se Trubarju ni zdelo potrebno, da bi bil melodije na novo natisnil, ker so bile splošno znane iz katoliške cerkve. Napeve teh pesmi so protestantje rabili v isti obliki, kakor katoliki, a besedila je Trubar »nekoliko popravil«.

Adam Bohorič je Trubarju prispeval eno samo pesem: »ena druga otročja peissam«. Melodijo je zložil Nikolaus Hermann, ki je bil protestantski kantor v Joachimsthalu na Češkem. Zlagal je preproste melodije k besedilom svojega župnika Mathesiusa ki so se tiskale kot »Kinder und Hauslieder«. Za besedilo si je vzel Bohorič skoroda kako Matheslusovo otročjo pesem v vzgled.

Neutemeljeno in napačno je torej mnenje, da bi bili Trubar in njegovi sodelavci tudi melodisti, komponisti; melodije slovenskih protestantskih pesmaric niso domače slovenske, temveč so brez izjeme vzete iz nemških protestanskih pesmaric v redakciji, kakršno so jim dali nemški reformatorji, najsi imajo potem svoj izvor v katoliškem cerkvenem ali pa v nemškem ali češkem narodnem petju. Slovenska glasbena literatura jih ne more smatrati za svoje.

Dr. Jos. Čerin

Slovenska narodna umetnost

Dobili smo novo, lepo knjigo o slovenskem ornamentu, o ljudskih in obrtniških izdelkih. Napisal jo je Jože Karlovšek, ki se nam je predstavil že s prvo knjigo »Slovenski ornament«. Izdalo pa jo je Udruženje diplomiranih tehnikov v Ljubljani.

Mnogo truda in študija je vloženega v delo, ki nam na polnih 63 straneh predstavlja izvrstno kliširane slovenske motive, stare rokopise, lesene strope v cerkvah, »zlate« oltarje, skrinje, preslice, male kruhke, prte, končnice panjev, ljudsko podobarstvo, kožuhe, prtičke, mašne plašče, avbe, peče, čipke papirnate prtičke, keramiko, poslikano steklo, vzorce tiskarske umetnosti, pirhe, stavbne okraske. Kakor sočni domači kruh zadiši ta knjiga, ko jo prelistuješ, in kakor ob nežni domači pesmi se ti voljno zasmeje srce, ko se pozorno seliš z očmi od motiva do motiva, od podobe do podobe.

Avtor Jože Karlovšek izpolnjuje s pričujočo knjigo obljubo, ki jo je bil dal v svoji prvi knjigi o slovenskem ornamentu: tu je zdaj strnil glavno gradivo in nam opisuje, kako se je naš okras na posameznih snoveh in predmetih praktično uporabljal. Točna je njegova trditev, da je s tem že nehote opisana skoraj vsa naša etnografska umetnost. Oprt na dosedanje zbirke in spise o naši ljudski umetnosti, posebno pa sam prizadeven pri zbiranju motivov in gradiva nam je Jože Karlovšek podal obsežno študijo, ki po lepem stvarnem slogu in vsestranski informativnosti pouči inteligenta kakor preprostega, za domačo umetnost vnetega človeka, obrtnika kakor umetnika, kako naj spoznava pravi, lepi, okusni in tako mnogovrstni slovenski okrasek. V teku stoletij, ko so se v našem narodu in naših tleh križali številni pretoki evropskih narodnih kultur, je bila slovenska narodna umetnost oplojena z marsikaterim tujim motivom, toda polagoma se je vse izkristaliziralo v čisto slovensko, svojstveno narodno blago. Danes nam ni treba posnemati tujih vzorcev, sami smo bogati dovolj — o tem najzgovorneje pričuje Karlovškova knjiga. Pisatelj zaključuje: »Ako bomo delali razumno in črpali iz obilne zakladnice narodnega blaga, bomo tudi danes ustvarili gotovo visok kulturni in izkristalizirani domači ornament, ki ne bo v čast in ponos le nam samim, temveč ga bodo zanesljivo tudi drugi narodi spoštovali, cenili in upravičeno uvaževali«.

Vsa naša domovina je obsežena v tej knjigi. In vsakomur izmed nas daje »Slovenski ornament« ljubeznive napotke, kako naj se vračamo nazaj k pravi narodni umetnosti. V Ljubljani imamo umetniško šolo »Probudo«, katere namen je gojiti našo narodno umetnost. In na ljubljanski tehnični srednji šoli črpajo mladi tehniki dovolj tople izpodbude, kako naj spoštujejo in uporabljajo domačo umetnostno obrt. Treba je, da se tudi izven šole poglobimo v spoznavanje narodnega okrasnega snovanja. Temu namenu pa v polni meri služi Karlovškova knjiga.

R.—n.

Zapiski

»Življenje in svet« priobčuje v deseti številki, ki bo izšla kot priloga ponedeljkega »Jutra« nadaljevanje razprave Iva Lapineta o naših jezerih (v tem poglavju prikazuje razne vrste planktonov in njih življenje), nadaljevanje novesti Jožeta Krica „V življenje«, ki nas seznanja z razmerami med haloškimi kmeti in viničarji, ter nadaljevanje Dumasovih »Treh muškatirjev« z Nörretrandersovimi ilustracijami. V čuda in tajne rastlinskega življenja nas uvaja članek »Kako raste drevo«. V rubriki Iz literarnega sveta beleži A. D. pojav litomeriškega »Anti-Máche«. Ivan Podržaj kritično razglablja Strniševo zbirko »Zvoki in žarki«. Ivan Koštial je iz svoje obilne jezikoslovne zakladnice prispeval članek »Plica polonica«. Rubrike Za ljubitelje cvetlic, Praktične novote, Šah Za bistre glave zaključujejo številko, ki s svojimi ilustracijami že napoveduje pomladno prebujenje.

G. Rijavec kot gost v »Plesu v maskah«. V sredo zvečer smo bili priče Rijavceve velike pevske umetnosti v skoro razprodanem opernem gledališču. »Ples v maskah«, opera Verdijeve srednje stvarniteljske dobe, je po dejanju tako odmaknjena verjetnosti in po glasbeni plati tako navezana izključno na kantileno, da jo dandanes morejo rešiti nezanimivosti le dobri pevci. In g. Jože Rijavec je tak. Z neumornim prizadevanjem je svojemu svežemu in bleščečemu tenorju pridobil gibčnost, ki se naslanja predvsem na lahko srednjo lego; prirojena muzikalnost in izborni sluh pa mu pomagata premagovati vse druge odrske težkoče in s svojim vseh spon prostim nastopom učinkovito vpliva na publiko. Oboje nam je porok, da bomo še dolgo let uživali sadove Rijavčevih nadpovprečnih zmožnosti. Predstava je bila ena tistih redkih ko se naša hladna publika sprosti običajnega mrtvila in ne štedi s toplim odobravanjem. P. S.

Puškinova proslava Ruske Matice. Ruska Matica priredi v ponedeljek dne 1. marca ob 20. v dvorani Trgovskega doma (Gregorčičeva ul. 27) akademijo v počastitev Puškinovega jubileja. Otvoritvenemu govoru predsednika R. M. univ. prof. dr. E. Spektorskega in predavanju dr. N. Preobraženskega bodo sledile recitacijske in muzikalne točke, ki jih izvajajo članice Narodnega gledališča ga M. Nablocka, gdč. O. Oljdekopova, član Narodnega gledališča g. A. Kolacijo in prof. M. Lipovšek. V soboto, dne 27. februarja, ob 20. priredi v dvorani bivšega hotela Tivolija ruska in slovenska mladina pod pokroviteljstvom Ruske Matice Puškinov večer. Na sporedu so recitacije Puškinovih pesmi, pevske točke in inscenacije. Na obe proslavi so vabljeni vsi prijatelji ruske književnosti.

Dinko Tomašić, Društveni razvitak Hrvata. V tej knjigi so zbrane sociološke in politično-teoretične razprave zagrebškega univ. prof. dr. Dinka Tomašića. Z zornega kota moderne sociologije in etnologije razglablja pisec probleme zadružne in plemenske kulture, zadružne kulture v Hrv. Zagorju, plemensko pravo in plemensko kulturo; prikazuje življenje v pasivnih pokrajinah in razčlenja psihologijo vasi. Posebno zanimivi so piščevi pogledi na postanek vladajočih slojev v zgodnjem družabnem razvoju Hrvatov. Knjiga bo živo zanimala politike in sociologe (124 str. v 8°, cena din 8. Hrv. naklada, Zagreb).

Mićun M. Pavićević, Crnogorski humor i šala. V knjižici na 126 straneh je neumorni zbiratelj narodnih anekdot in ljudskih dovtipov Mićun M. Pavićević izdal novo zbirko svojega, kakor kaže, neizčrpnega blaga. Značilen predgovor tej zbirki (predgovor, ki je poln občudovanja do baladne iznajdljivosti jugoslov. ljudstva in do zgodovine, ki tiči v narodnih izročilih) poteka iz peresa nemškega pisatelja hrvatskega porekla Roda Rode. »Crnogorski humor i šala« v tej knjigi razodeva prirodno duhovitost in bistro dovtipnost črnogorskega ljudstva; v njem se zrcalijo patrijarhalni odnosi med stanovi, stara plemenska trenja, ki se niso sproščala samo v konfliktih, marveč tudi v norčavih anekdotah; smešnost sega celo na homersko slikoviti dvor z očetovskim Nikolo in njegovo okolico. Nekatere anekdote imajo strito politično ost, druge skrivajo socialno tendenco (kajpak v smislu takratne črnogorske družbe), nekatere pa so dobile dokaj krepek nadih pikanterije. Če so te anekdote resnično posnete iz ljudstva, tedaj moramo reči, da je ljudsko izročilo ustvarjalo svoje nenapisane časnike, kajti marsikatera anekdota ima zgoščeno vsebino duhovitega feljtona, druga je prikrita politična in družabna kritika i.t.d. Iz seznama svojih del, ki ga Mićun M. Pavićević navaja na štirih drobno tiskanih straneh (nad 30 spisov je v tisku ali v rokopisu), posnemamo, da njegova dela obsegajo nad 100 bibliografskih številk: plodnost, ki ni nič večja od pisateljeve človeške figure in ki že sama vzbuja rešpekt.

(—o.)

SMRT PLEŠAVOSTI!

»Morana« pravo čudo!

To dokazujejo mnogoštevilne dnevne zahvale. **Odpravi prhljaj, ekceme in vse kožne neprijetnosti. Jači in hrani lasišče. Takoj ustavi izpadanje las, lasje porastejo tudi na plešastem mestu.** — Cena steklenici po povzetju Din 40.—, poštnina Din 7.—.

Moderna kozmetika Split

»MORANA«. Diplomirana v Londonu z OF GRAND PRIX IN ZLATO KOLAJNO.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Sobota 27. februarja: Dr. Premierski abonma.

Nedelja 28. februarja: Ob 15. uri: Dež in vihar. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

Ob 20. uri: Simfonija 1937. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Sobota 27. februarja: Pikova dama. Red B.

Nedelja, 28.: ob 15. Navihanka. Izven. Ob 20. Lucia di Lammermoor. Gostovanje tenorista Josipa Rijavca. Izven.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 27.: Zakonci stavkajo.

Nedelja, 28.: Zakonci stavkajo.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 27.: Čevljar Anton Hit. Premiera.

Nedelja, 28.: ob 15. Dr. Ob 20. Ples v Savoyu. Globoko znižane cene. Zadnjič.

†

Združene opekarne, d. d. Ljubljana

sporočajo tužno vest, da je njihov zaslužni podpredsednik, gospod

dr. JANKO KERSNIK

preminul.

Blagemu pokojniku ohranimo trajen spomin.

LJUBLJANA, dne 26. februarja 1937.

†

KMETSKA POSOJILNICA LJUBLJANSKE OKOLICE R. Z. Z N. Z. V LJUBLJANI *javlja tužno vest, da je po kratki in mučni bolezni nenadoma preminul njen ravnatelj, gospod*

dr. Janko Kersnik

Svojega dolgoletnega in neumornega sodelavca, ki se je do zadnjega žrtvoval za naš zavod, bomo ohranili v trajnem in častnem spominu.

V LJUBLJANI, dne 26. februarja 1937.

MALI OGLASI

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vzgojiteljico
vešče vsega za samostojno vzgojo 3 otrok z znanjem hrvat. in franc. jezika. Ponudba na ogl. odd. Jutra pod Fina hiša. 3432-1

Izvežbano pletiljo
za Links-links stroj in navijalko (špulerico) sprejme za takojšen nastop tovarna pletenin na Gorenjskem. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Izurjena«. 3641-1

Knjigovodinja
prvovrstna z večletno pisarniško prakso, perfektno vešča nemščine in srbohrvaščine, izurjena korespondentka z znanjem nemške stenografije dobi takoj namestitev v Primorju. Lastnoročne pisane ponudbe z navedbo referenc in plače na ogl. odd. Jutra pod »Dauerposten«. 3759-1

Restavracijskega kuharja
iščemo. Ponudbe s prepisom spričeval pod »Stalno nameščenje« na podr. Jutra Maribor 3664-1

Frizerko
vešče trajne, vodne in železne ondulacije, sprejme J. Kofler, frizer, Železniki nad Škofjo Loko. 3791-1

Služkinja
dobra kuharica dobi službo. Trgovina Golob, Wolfova ul. 8. 3830-1

Prodam

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Orehova jederca
Ia. čiščena in pristen trčan cvetlični med nudi za takojšnjo dobavo po najnižji ceni. J. Menart, trgovec Domžale. 86-6

Perilo
za gospode in dame, lastnega izdelka, krasna izbira najcenejše v novi, specijalni trgovini GORICAR, Sv. Petra cesta 30. 98-6

Voz zapravljivček
izredno fino izdelan, prodam. Gostilna Martinc, Zg. Šiška 40, Ljubljana. 3815-6

INSERIRAJ V „JUTRU“!

Radio

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Radio aparat
dinamični zvočnik, trocevni, 220 volt, zelo dober prodam za Din 1.000.- Vzamem tudi staro tipo v račun. Hešik, Jernejeva 53. 3848-9

Avto, moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Motor
Harley Davidson 1200 ccm, s prikolico, v dobrem stanju, radi preselitve prodam. Cena zelo nizka. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3811-10

Auto »Ford«
4-sedežna limuzina, prevožen 10 tisoč km rabi 8—9 l na sto km prodam ali zamenjam za blago (usnje). — Ponudbe poslati na ogl. odd. Jutra pod »Potniški« 3818-10

Stroji

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Parni stroj
stabil 120 HP z kotlom v dobrem stanju, prodam. — Pogledati se more v pogonu. Staniščič, Prvi Stanišički parni mlin. 3833-21

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trikolico
rabljeno kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodno«. 3844-7

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne knjižice
Nakup in prodajo vseh denarnih zavodov izposljujem po najvišji ceni takoj v gotovini.
Alojzij Planinšek
Ljubljana Bethovnova ul. Telefon 35—10. 39-16

Vloge
članic Zadružne zveze in Zveze slov. zadrug prodam. Ponudbe na podružnice Jutra Maribor pod »Zveza« 3174-16

Bančno kom. zavod
izvršuje najboljše nakup in prodajo
hranilnih vlog
vseh denarnih zavodov za odgovor Din 3 znamk — Maribor, Aleksandrova 40. 80-16

Posojilo na hranilne knjižice
Ljubljanske kreditne banke lahko takoj dobite v moji pisarni, ali Vam jih vnovčim po najvišji ceni takoj v gotovini
A. PLANINŠEK
konces. ag. za beneno kreditne posle. — Ljubljana, Beethovnova ul. 14/I. 84-16

Vloge
Ljubljanske kreditne in Zadružne gospodarske banke, kupimo. Gotovina takoj. Ponudbe na podružnico Jutra Maribor pod »P. A.« 3823-16

Posojila
dajemo privatnim nameščencem in državnim uradnikom v gotovini ali blagovnih bonih. »Hermes«, Zagreb, Masarykova ul. 16. 87-16

Hranilne knjižice
kupite ali prodaste potom moje pisarne najboljše
RUDOLF ZORE,
Ljubljana, Gledališka 12
Telefon 38-10. 3626-16

7 vlog
Ljubljanske Kreditne banke posamezno ali skupno v skupnem znesku 3,600.000 Din le proti takojšnjemu plačilu prodamo. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod značko »70«. 3640-16

Prodam vlogo
Din 100.000 Kmetskega hranilnega in posojilnega doma. Posredovalci izključeni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »100.000«. 3840-16

Hranilno knjižico
cca 10.000 Din Hranilnice kmečkih občin kupim. Mizarske stroje, razne ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3783-16

Odvetniško pisarno
resijozno, v industrijskem mestu s srednjo šolo oddam ali privzamem agilnega družabnika. Sijajna pozicija. Polnonaslovna vprašanja pod »Din stotisoč« na ogl. odd. Jutra. 3810-16

Lokali

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Trgovski lokal
center Ljubljane, pripraven za damsko frizerski salon, takoj oddam. Naslov v vseh posl. Jutra. 3850-19

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hiša
z dobro idoče gostilno, z vsem inventarjem vinsko posodo, ugodno naprodaj poleg večjih tovarn v Ljubljani. Lep sadnat vrt. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3839-20

Stanovanje odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Stanovanje
dvo in štirisobno, komfortno v bližini sv. Jožefa oddam. Naslov v vseh posl. Jutra. 3868-21

2 sobi s kuhinjo
z vsemi pritiklinami oddam. Tovarniška 27. 3780-21

2-sobno stanovanje
s kopalnico oddam Kodeljevo, Zadružna 17, trafika. 3838-21

Stanovanja išče

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Šivilja
išče takoj enosobno stanovanje ev. prazno sobo. Miklošičeva 34/III. desno. 3751-21a

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo
čedno, oddam solidnemu gospodu v centru. Naslov v vseh posl. Jutra. 3849-23

Prazno sobo
veliko, zračno vhod iz stopnišča oddam. Tržaška c. 6. 3852-23

Gospodu
oddam takoj poceni lepo, sončno, parketirano sobo, event. brez oskrbe. Ogled od 10. ure naprej. Cesta v Rožno dolino 3. 3735-23

Opremljeno sobo
s poseb. vhodom oddam. Rožna ul. 15. 3809-23

Komfortno sobo
lepo, separirano s stopnišča, poleg sodnije, solnčno in mirno, novo pohištvo, takoj oddam le boljšemu samcu. Poizvedbe: Miklošičeva 34, trafika. 3807-23

Sostanovalko
Mlajšo, boljšo sprejmem v celokupno, dobro oskrbo za Din 460.— mesečno. Kopalnica, klavir. Strossmajerjeva 4/I. desno. 3830-23

Sobo
komfortno s souporabo kopalnice, oddam takoj. Ilirska ul. 6/I. desno. 3834-23

Lepo, sončno sobo
s posebnim vhodom oddam po nizki ceni. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3839-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 3738-23

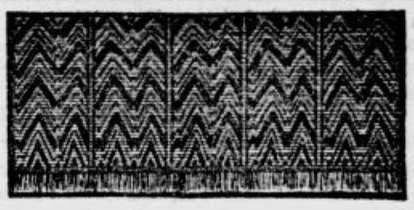

19-7 Draperija iz moderne »bobinet« tkanine, v frez barvi, okrašena s svilenimi resami, velikost 50 × 170 cm. Din 25.—

BELI TEDEN
teden najnižjih cen.

Zahtevajte takoj brezplačni cenik od trg. hiše

Kastner i Öhler
Zagreb.

Ženitve

Vsaka beseda 2 Din; davek 3 Din, za dajanje naslova 5 Din; najmanjši znesek 20 Din.

Plemič (Sušačan)
36 let star, akademsko izobražen, z znanjem jezikov, v stalni službi v Beogradu, želi dopisovanja z izobraženo gospodično lepe zunanjosti, ki zna tudi nemško, francosko (ev. angleško) in izhaja iz premožnih krogov, radi poznejše ženitve. Diskrecija zajamčena. Ponudbe pod »Artur 685« na Propagando, Beograd, pošt. fah 400. 3715-25

Izgubljeno

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Bernardinec
sliši na ime Čad nosi znamko št. 638, se je zatekel. Kdor bi o njem kaj zvedel naj javi v Levstikovi 31. 3846-23

Kupuj domače blago!

Lastniki, avto-zastopniki, Pozor!

Zanimam se za nov ali dobro ohranjen avto. Prednost sledeče znamke: »Mercedes«, »Steyer«, »Škoda«, »Ford«, Opel«, »Moris«.

Cena do Din 45.000.—

Plačam z garancijsko pravimi perzijskimi preprogami. Ponudbe poslati na ogl. odd. »Jutra« pod »Najboljša naložba«. 1619

KA — LE — FLUID

fizijološki ekstrakt iz žlez močne in zdrave živali. Priporočamo ga v vseh slučajih, kjer je delovanje žlez oslabljeno in pri stanju, ki je posledica tega: izmučenost, živčna oslabelost, popolna nevrastenija.

Brezplačno — detajlna literatura, zahtevajte: Beograd, Masarykova 9, Miloš Marković, »KALEFLUID« se prodaja v lekarnah.

Reg. br. 5300/32.

Vam bo pomagal, da zopet zadobite zdravje s pomočjo zdravilnih svojstev zelišč.

Ne bodite neprijatelj samemu sebi!

Obolenja pri méni ali bolečine pri mesečni čiščí (menstruaciji) Vam ublaži Hersan-čaj.

Ali Vas moti odebelelost (zamaščenost)?

Ali hočete biti vitki? — Potem morete uporabljati HERSAN ČAJ.

Zakaj bi trpeli na revmatizmu in protinu (gihtu), če to ni potrebno? HERSAN ČAJ je sredstvo, ki Vam lahko olajša muke.

HERSANOV ČAJ pomaga tudi pri arterijosklerozi in hemoroidih (zlati žili).

Ali res ne veste, da je HERSAN ČAJ dobro sredstvo pri obolenju želodca, jeter in ledvic?

HERSAN ČAJ se dobiva samo v originalnih zavojčkih v vseh lekarnah. — Zahtevajte brezplačno brošuro in vzorec pri:

»RADIOSAN«. ZAGREB, DUKLJANINOVA ULICA 1

br. 19834/1933

RAZGLAS.

Z odlokom podpisanega urada štev. 281/4 z dne 10. II. 1937. v Službenem listu in Službenih novinah razpisana dražba lastnega lovišča upravičencev vasi Zg. Sorica se dne 1. marca t. l. ne bo vršila.

Sresko načelstvo Škofja Loka, dne 25. II. 1937.

Točno plačuj „Jutru“ naročnino varuj svojcem zavarovalnino!

Razno

Novosti, lepe vzorce za pumparice, sportne obleke nudi ceneno **Presker,** Sv. Petra c. 14.

Sackovi plugi in nadomestni deli. Glavna zaloga! IVAN VIZOVIŠEK, ŽALEC

TEL. 2951
DRVA PREMOG IV. SCHUMI DOLENJSKA CESTA

G. Th. Rotman:

Profesor Bizgec gre na potovanje okoli sveta

33

Ta je bil v tem upežal pristajalni mostič, ki je štrlel iz reke. Skočil je nanj in izginil v vrvenju ulic. Kmalu nato je tudi profesor z Mikcem in Pikcem zabredel na breg. O levu še vedno niso nič vedeli. »Pulexa« so pustili kar tam, kjer je bil; vse zaklopnice so bile zaprte, tako da se ni mogel potopiti.

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

POTRTI GLOBOKE ŽALOSTI JAVLJAMO, DA NAS JE NAŠ ISKRENO LJUBLJENI, DOBRI SOPROG, OČE, BRAT, SVAK, STRIC ITD., GOSPOD

dr. JANKO KERSNIK

RAVNATELJ KMETSKE POSOJILNICE LJUBLJANSKE OKOLICE

ZAPUSTIL PO KRATKEM TRPLJENJU V ČETRTEK 25. t. m. OB 23. URI.

NEPOZABNEGA POKOJNIKA BOMO SPREMILI NA ZADNJI POTI V SOBOTO 27. t. m., OB 15. URI, IZ STARE POTI ŠT. 2, NA POKOPALIŠČE K SV. KRIŽU.

VENCI SE V PRID DOBRODELNIM NAMENOM HVALEŽNO ODKLANJAJO.

V LJUBLJANI, DNE 26. FEBRUARJA 1937.

PAVLA roj. KNEZ, soproga
JANEZ abs. tehnik, MICA, ALEŠ cand. iur., otroci
in ostalo sorodstvo.

Naš dolgoletni, požrtvovalni podpredsednik načelstva, gospod

dr. Janko Kersnik

RAVNATELJ KMETSKE POSOJILNICE LJUBLJ. OKOL.

je danes nenadoma umrl.

Blagopokojni si je s svojim neumornim delom ustvaril v našem zadružništvu trajen spomenik in ga bomo zato ohranili vedno v svetlem spominu.

V LJUBLJANI dne 26. februarja 1937.

ZVEZA SLOVENSKIH ZADRUG V LJUBLJANI.

UPRAVA, NADZORSTVO IN RAVNATELJSTVO LJUBLJANSKE KREDITNE BANKE V LJUBLJANI

naznanja tužno vest, da je zaslužni član nadzorstvenega sveta, gospod

dr. Janko Kersnik

danes nenadoma preminul.

Našemu dolgoletnemu požrtvovalnemu sodelavcu bomo ohranili trajno hvaležen spomin.

V LJUBLJANI, dne 26. februarja 1937.

Uredniк Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.